

SM/A-224

BUTLLETÍ OFICIAL DEL BISBAT DE MENORCA

GENER-FEBRER 1997 Núm. 1

Butlletí Oficial del Bisbat de Menorca

Gener-Febrer 1997

Imprimeix: Editorial Menorca, S.A.

Núm. 1

Dipòsit Legal: MH-283/1992

SUMARI

SECCIÓ OFICIAL..... 6

SANTA SEU

- Secretarí de Estado - Obolo de San Pedro
- Congregatio pro Clericis - Trobada sacerdotal
- Congregatio pro Episcopis - Presentació de la Relació Quinquenal

PRELAT

- Decret d'aprovació de les Normes sobre l'Assemblea Diocesana (Etapa Diocesana)
- Normes sobre l'Assemblea Diocesana de Menorca (Etapa Diocesana)
- Homilia de la Festa de Sant Antoni (17-I-1997)
- Homilia de la Trobada Sacerdotal en la Festa de Sant Ildefons, Patró del Seminari Diocesà (22-I-1997)
- Homilia de la Festa de Sant Joan Bosco (31-I-1997)
- Homilia de la Festa de la Presentació (2-II-1997)
- Homilia de l'Eucaristia de Mans Unides (7-II-1997)
- Homilia del funeral de Sor Lourdes Allés Goñalons (10-II-1997)
- Homilia del Dimecres de Cendra (12-II-1997)
- Exhortació sobre la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians. Trobar-nos en Crist
- Exhortació per la Campanya contra la Fam. Canvia la teva vida per canviar el món
- Exhortació sobre la Jornada de la Vida. He vingut perquè tinguin vida
- Exhortació per al Dia de la Infància Missionera. Estén les teves mans al món
- Carta als preveres sobre la Festa de Sant Antoni
- Carta als religiosos i religioses sobre la Jornada de la Vida Consagrada
- Paraules en l'acte del lliurament dels premis del Diari "Menorca" (16-I-1997)

VICARIA GENERAL

- Homilia en la Jornada de la Pau 1997
- Comunicació als preveres sobre la Festa de Sant Ildefons
- Carta als preveres sobre el recés de Quaresma

SECRETARIA GENERAL

- Confirmacions
- Calendari de les festes laborals de la Comunitat Autònoma de Balears 1997
- Dies de dijuni i abstinència
- Solemnitat de Sant Josep i Dia del Seminari
- Advertiment sobre alguns sacerdots
- Intencions del Sant Pare 1997
- Jornades eclesials per al 1997

- In pace Christi: Rvnd. Josep Bosch Benejam
Gna. Lourdes Allés Goñalons

ORGANISMES DIOCESANS

- Consell Pastoral Diocesà
 - Reunió extraordinària (4-I-1997)
 - Reunió ordinària (15-II-1997)
 - Acta de la reunió del 19-X-1996
- Consell Diocesà d'Economia
 - Convocatòria i crònica de la reunió (26-II-1997)
- Comissió Diocesana de Patrimoni
 - Convocatòria i crònica de la reunió (20-II-1997)
- Delegació Diocesana de Joventut
 - Exercicis per a joves
- Delegació Diocesana d'Ensenyança
 - Xifres i reflexions sobre la població escolar a Menorca
- Delegació Diocesana d'Ecumenisme
 - Ante la Semana de la Unidad
- Delegació Diocesana de Missions
 - Visita del Servei d'Animació Missionera
- Delegació Diocesana de Litúrgia
 - Festa de la Presentació del Senyor
- Delegació Diocesana de Família i Vida
 - Jornada por la Vida 1997

SECCIÓ INFORMATIVA..... 62

- Activitats del Sr. Bisbe
- Crònica Diocesana
 - Pregària per la Unitat dels Cristians.
 - Homilies del Sr. Bisbe i del Rvnd. F. Holt
 - Trobada dels Joves de la Frater
 - Jornada Sacerdotal en el Seminario
 - Aplec Infantil Missioner
 - Jornades de formació per a monitors
 - Jornada de "Vida Creixent"
 - Diada del Pensament

SECCIÓ DOCUMENTAL..... 73

- Mensaje del Papa para la Jornada de la Vida Consagrada (2-II-1997)
- Missatge del Papa per a la Quaresma del 1997
- Mensaje del Papa para la XXXIV Jornada Mundial de Oración por las Vocaciones 1997.
- Discurso del Papa al nuevo embajador de España
- El Orden de las Vírgenes, nueva realidad eclesial
- El santuario de la Virgen de Monte Toro entre los megalitos de la isla de Menorca

SECCIÓ OFICIAL

SANTA SEU

SECRETARÍA DE ESTADO

OBOLO DE SAN PEDRO

Vaticano, 19 de diciembre de 1996

Señor Obispo:

Ha sido motivo de viva satisfacción para Su Santidad saber que Usted, en nombre de la Diócesis de Menorca, ha llevado a cabo un significativo gesto de solidaridad con la Sede Apostólica, ofreciendo un donativo de 375.900 pesetas, para el Obolo de San Pedro.

Con sumo gusto transmito ahora a Usted y esa querida Comunidad eclesial las expresiones de viva gratitud del Santo Padre por esta elocuente muestra de adhesión. Al mismo tiempo les aseguro su asiduo recuerdo en la plegaria, acompañado de la Bendición Apostólica, en prenda de la constante asistencia divina.

Aprovecho la oportunidad para manifestarle, Señor Obispo, los sentimientos de mi consideración y estima en Cristo.

† G.B. Re
Sustituto

CONGREGATIO PRO CLERICIS

TROBADA SACERDOTAL

Del Vaticano, 2 de diciembre de 1996

Prot. N. 96001900

Excelencia Reverendísima,

después de haber vivido, con más de mil sacerdotes provenientes de todos los continentes, la inolvidable experiencia del primer Encuentro (Fátima 17-21 junio del corriente año) del Ordo Sacerdotale, en peregrinación hacia la Puerta Santa del grande jubileo del Dos mil (cuya documentación ha sido recogida en un volumen preparado por la casa editorial "San Pablo", en las lenguas francés, inglés, italiano, español y con un videocassette que recoge la documentación) nos permitimos informar sobre el próximo encuentro. La programación del mismo intentará favorecer, en particular, una renovada adhesión a la propia identidad y

la consecuente consolidación de los vínculos de efectiva comunión eclesial y fraterna.

En este momento se están tomando todos los contactos necesarios para que la segunda etapa de la mencionada peregrinación (Notre-Dame de la paix, a Yomousoukro, en Costa d'Avorio), sobre la base de la precedente experiencia y, adaptada a las circunstancias locales, pueda constituir una ulterior ocasión de crecimiento en la santificación específica del propio estado y en el sentido de la responsabilidad misionera, que debe animar el cotidiano compromiso pastoral de todo clérigo, para que la nueva evangelización sea una realidad concreta y transformadora.

Para esta etapa africana, que precede aquella de Guadalupe (1998), Jerusalén (1999) y Roma (2000), las Congregaciones para el Clero y para la Evangelización de los Pueblos, se permiten pedirle cortesmente de sensibilizar, en los modos que considere más oportunos, el propio presbiterio (comprendidos los Miembros de los Institutos de Vida Consagrada y las Sociedades de Vida Apostólica, residentes en la propia circunscripción eclesiástica).

Dadas las muchas convergencias locales, también teniendo presente las condiciones logísticas más convenientes, el encuentro tendrá lugar los días 7-14 del próximo año. Se prevén los días 6 y 7 para la llegada, los días 8-9-10 para el encuentro verdadero y propio, un día se dedicará, para quien así lo desee, a la visita con guía, por grupos lingüísticos, a algunas estaciones misioneras y uno para la visita a los lugares más sugestivos de ese País.

Apenas sea posible se comunicará el programa detallado, sin embargo, por el momento, con el objetivo de alcanzar una eficiente planeación de los diversos servicios, se pide cortesmente a los interesados de llenar la ficha de preinscripción, enviando directamente, con la mayor solicitud posible, a Opera Romana Pellegrinaggi (fax 06/69885673), organismo responsable de la organización práctica del evento.

Agradeciendo su gentil colaboración, con la certeza de su oración por el éxito del Encuentro, aprovechamos la oportunidad para manifestarle, desde ahora, los augurios de una Santa Navidad y confirmarnos con sentimientos de sincera estima.

de Vuestra Excelencia

devotísimo en el Señor

Jozef, Card. Tomko, Pref.

Dario Castrillón, Pro Prefetto

C. Sepe, Secr.

CONGREGATIO PRO EPISCOPIIS

PRESENTACIÓ DE LA RELACIÓ QUINQUENAL

Infrascriptus Cardinalis Congregationis pro Episcopis Praefectus fidem facit ac testatur Excm. mum P.D. Franciscum Ciuraneta Aymi, Episcopum Minoricensem, pro quinquennio 1991-1995, super statu Ecclesiae sibi commissae relationem de qua in can. 399 & 1 Codicis Iuris Canonici scripto Summo Pontifici rite exhibuisse.

Eadem Congregatio, cui curae erit praefatae relationis excerpta ceteris Romanae Curiae Dicasteriis prou sua cuiusque competentia mittere, relationem ipsam perpendet atque Ordinario dioecetano rescribet.

Datum Romae, ex Aedibus Congregationis pro Episcopis, die 15 mensis Ianuarii anno 1997.

B. Card. Gantin, Pref.

PRELAT

DECRET D'APROVACIÓ DE LES NORMES SOBRE L'ASSEMBLEA DIOCESANA DE MENORCA (ETAPA DIOCESANA)

Decret 1/1997.- Ciutadella de Menorca, 7 de gener de 1997.

El Consell Pastoral Diocesà m'ha presentat un projecte de "Normes sobre l'Assemblea Diocesana de Menorca - Fase Diocesana", que ha estat assumit per unanimitat pel ple de dit Consell Pastoral Diocesà en la seva reunió celebrada el dia 4 de gener de 1997.

Considerant que aquest Projecte s'ajusta a les disposicions i normes canòniques i respon al meu pensament i voluntat sobre l'Assemblea Diocesana de Menorca,

PEL PRESENT, aprovo aquestes "Normes sobre l'Assemblea Diocesana de Menorca. Etapa Diocesana", segons el text que s'adjunta, amb efectes immediats i per tot el temps de duració d'aquesta Assemblea Diocesana, estant no obstant subjecte com a tal a la meva autoritat episcopal.

Ho decreta i firma el Rvdm. Sr. Bisbe de Menorca

Francesc Xavier Ciuraneta Aymí

Bisbe de Menorca

Per manament del Sr. Bisbe

Modest Camps Mascaró

Canceller-Secretari

Normes sobre l'Assemblea Diocesana de Menorca

Etapa Diocesana

1. Naturalesa.

L'Assemblea diocesana, convocada i presidida pel Bisbe de Menorca, és una trobada extraordinària i representativa de tota l'Església de Menorca.

2. Objectius.

L'Assemblea Diocesana es proposa fer un examen col·lectiu de la nostra Església sobre la recepció del Concili Vaticà II. Descobrir junts què diu avui l'Esperit de Jesús a la nostra Església de Menorca, a fi d'aconseguir un impuls eficaç en la seva missió d'evangelitzar, santificar i servir. Organitzar millor els recursos pastorals per a una renovada evangelització de cara al tercer mil·lenni, com ens demana la Carta apostòlica *Tertio millennio adveniente*.

3. Mitjans.

Els objectius de l'Assemblea s'han d'aconseguir amb l'estudi, la reflexió, el discerniment, la posada en comú, la pregària, la conversió personal i el compromís apostòlic, tant individualment com comunitàriament.

4. Els organismes de l'Assemblea diocesana.

4.1. La Presidència de l'Assemblea.

El Bisbe diocesà presideix l'Assemblea. Pot delegar aquesta funció, per a cadascuna de les sessions generals, en el Vicari General. La seva missió és de vetllar per la realització de l'Assemblea d'acord amb les normes presents, de presidir les sessions de l'etapa diocesana i la celebració conclusiva. Acompanyaran el Bisbe i el Vicari General en la presidència de les sessions dos membres del Consell Pastoral Diocesà, un/a laic/a i un religiós/a.

4.2. La Comissió organitzadora.

4.2.1. La Comissió organitzadora estarà formada pels membres del Consell Pastoral Diocesà i altres membres elegits pel Consell Pastoral Diocesà, que podran organitzar-se en una comissió permanent i equips de treball. Aquesta Comissió organitzadora té la missió d'impulsar la realització pràctica de l'Assemblea.

4.2.2. La Comissió organitzadora desenvoluparà les presents normes i en farà, si cal, de més concretes. Intervindrà en la coordinació de la tasca de les ponències, prepararà les sessions de l'etapa diocesana, de la seva organització, així com de la celebració conclusiva. També s'ocuparà de la informació juntament amb la delegació de Mitjans de Comunicació Social i de l'economia de l'Assemblea a través del Consell diocesà d'economia.

4.3. Taula de Moderadors.

Per a les sessions de l'etapa diocesana de l'Assemblea es constituirà una Taula formada per tres moderadors. Els moderadors seran nomenats pel Bisbe diocesà a proposta de la Comissió organitzadora. La seva funció és moderar les sessions plenàries. Els correspon vetllar perquè les sessions es desenvolupin ordenadament, regulant i dirigint prudentment les intervencions dels seus membres, fent complir

els horaris establerts, resumint les aportacions, proposant consultes o votacions i, especialment, afavorint un clima afectuós, satisfactori i dinàmic.

4.4. Taula de Secretaris.

Es constituirà una Taula formada per tres secretaris. Els secretaris seran nomenats pel Bisbe diocesà a proposta de la Comissió organitzadora. La seva funció és redactar les actes de les sessions, indicant assistents, temàtica tractada, acords, compromisos presos i organitzaran les votacions.

4.5. Participants en l'etapa diocesana de l'Assemblea.

Són convocats a participar a l'etapa diocesana de l'Assemblea com a membres de ple dret amb veu i vot:

- 1) tots els preveres de la diòcesi del clergat secular i regular.
- 2) tots els membres del Consell Pastoral Diocesà,
- 3) dos religiosos/es per Congregació present a la diòcesi.
- 4) un representant laic per delegació diocesana present en el Consell Pastoral Diocesà
- 5) un representant de cada grup que ha treballat l'etapa parroquial de l'Assemblea i hagi entregat el resum dels quatre blocs de treball. L'elecció d'aquest representant es farà per votació secreta.

4.6. Els Equips de Ponència.

4.6.1. Per a cada bloc de treball hi haurà un Equip de Ponència format per cinc membres. L'equip de ponència ha de nomenar d'entre ells els qui serà el relator que farà l'exposició de la ponència a la sessió plenària corresponent de l'etapa diocesana de l'Assemblea. L'equip de ponència estudiarà la conveniència d'incloure les modificacions de propostes que es presentin.

4.6.2. L'equip ha de treballar la ponència a partir dels resums entregats de cada bloc de treball i segons l'esquema previ de la revisió de vida, posant sobretot l'accent en les propostes, que seran operatives. Les propostes han de ser clares, realistes i realitzables i avaluable; per tant, cada proposta ha d'anar acompanyada amb la indicació dels mitjans corresponents perquè pugui ser efectiva.

4.6.3. La ponència redactada serà enviada a tots els membres que han de participar en l'etapa diocesana de l'Assemblea amb un mes d'antelació a cada una de les sessions.

4.6.4. Formaran els equips de ponència:

- 1) Evangelitzar: els Delegats diocesans de Catequesi, Ensenyança, Joventut, Missions i Mitjans de comunicació.
- 2) Santificar: els Delegats diocesans de Família, Litúrgia, Vocacions, una religiosa de vida contemplativa, i un laic o laica representant dels moviments d'espiritualitat de la diòcesi.
- 3) Servir: els Delegats de Càritas i Pastoral de la Salut, un laic o laica de Caritas diocesana, una religiosa relacionada amb l'acció social, un representant de les Voluntàries de la Caritat.
- 4) Organitzar-se: el Vicari judicial, un membre del Consell d'Economia, de

la Comissió del Patrimoni, del Consell Pastoral Diocesà i del Consell del Presbiteri.

4.7. Comissió d'interpretació.

Es constituirà una Comissió d'interpretació formada per tres membres per a examinar les possibles reclamacions durant l'Assemblea en relació a la interpretació de les presents normes i de les disposicions de la Comissió organitzadora. Els nomenarà el Bisbe diocesà a proposta de la Comissió organitzadora.

4.8. Comissió d'experts.

Es constituirà una Comissió d'experts per ajudar els equips de ponència per qualsevol consulta o revisió que es vulgui fer tant en relació als continguts que s'exposen com la forma de redacció que contenen. Els nomenarà el Bisbe diocesà a proposta de la Comissió organitzadora.

5. La realització de l'etapa diocesana de l'Assemblea.

5.1. L'etapa diocesana de l'Assemblea.

L'etapa diocesana de l'Assemblea començarà amb la celebració d'un recés de pregària el dissabte capvespre, dia 27 de setembre de 1997, a fi d'iniciar tot el treball de l'etapa diocesana demanant l'ajuda de l'Esperit del Senyor i disposant-se interiorment per a rebre la seva gràcia.

5.2. Les sessions plenàries.

Les sessions plenàries de l'etapa diocesana de l'Assemblea es realitzaran en cinc caps de setmana, dels quals quatre seran dedicats als blocs de treball corresponents a: evangelitzar, santificar, servir i organitzar-se. I un cinquè, –si es veu la conveniència– per a una sessió complementària a decidir en el seu moment.

1) Bloc I: Evangelitzar 24-25-26 d'octubre de 1997

2) Bloc II: Santificar 28-29-30 de novembre de 1997

3) Bloc III: Servir 23-24-25 de gener de 1998

4) Bloc IV: Organitzar-se 27-28 de febrer - 1 de març de 1998

5) Sessió complementària 20-21-22 de març de 1998.

Les sessions començaran el divendres vespre amb l'exposició de la ponència. Es continuarà el treball el dissabte capvespre fins el diumenge capvespre, intercalant temps d'intervencions, debat, pregària, eucaristia i votacions.

Clausura de l'Assemblea dissabte de l'Àngel, 18 d'abril de 1998.

5.3. La preparació de cada sessió plenària.

La preparació de cada sessió es farà des de les persones i grups representants a l'Assemblea i amb el text de la ponència. Si hi ha esmenes, s'han de presentar per escrit a l'equip de ponència i després en el torn d'intervencions exposar-les de paraula. La durada d'aquestes intervencions serà segons el nombre de les que hi hagi demanades, a criteri dels moderadors.

5.4. Les votacions.

Les votacions, tant per l'aprovació definitiva dels documents finals com de cada una de les propostes, es resoldran segons les normes de la majoria absoluta i seran secretes. Cada membre no té més que un vot, encara que sigui membre per diver-

sos títols; i ningú no pot votar per un altre. Si un membre es troba legítimament impedit, no pot enviar procurador que hi assisteixi en nom seu; tanmateix, ha d'informar el Bisbe sobre aquest impediment.

5.5. Les propostes aprovades.

5.5.1. El Bisbe assumirà les propostes de l'Assemblea Diocesana segons el discerniment que li correspon d'acord amb la seva missió pastoral.

5.5.2. El Consell Pastoral Diocesà i el Consell del Presbiteri determinaran els mitjans de posar en pràctica, en l'àmbit que els correspongui, les propostes conclusives de l'Assemblea Diocesana assumides pel Bisbe diocesà.

6. Aprovació d'aquestes normes.

Les presents normes sobre l'Assemblea Diocesana de Menorca assumides unànimament pel Consell Pastoral Diocesà, han estat aprovades pel Bisbe de Menorca amb data de 7 de gener de 1997.

HOMILIA DE LA FESTA DE SANT ANTONI (17-I-1997)

L'emperador Constantí el Gran va enviar a Sant Antoni una carta, que va sorprendre els monjos del monestir. No era un fet normal. Davant la sorpresa dels monjos, Sant Antoni va dir: "No us sorprengui que l'emperador, home com nosaltres, ens hagi escrit; crec que és més sorprenent que Déu ens hagi parlat per mitjà del seu Fill Jesucrist". La carta de l'emperador contenia una senzilla petició de pregàries perquè la benedicció de Déu acompanyés la seva acció de govern. Conten els seus biògrafs que Sant Antoni es resistia a respondre a l'emperador. No sabia com fer-ho. Mogut per la insistència dels seus monjos, li va escriure, assegurant-li la pregària, perquè la seva acció de govern estigués al servei de tot el poble. Aquesta anècdota de la vida de Sant Antoni ens serveix avui, en aquesta Eucaristia, que celebrem en la festa de Sant Antoni i Diada del Poble de Menorca, per assegurar a les nostres autoritats, que ens honren amb la seva presència, que preguem, amb freqüència, per elles, tal com ens recomana l'apòstol Sant Pau (Cfr. 1 Tm 2,1), perquè, en la seva acció de govern, cerquin sempre el bé de tothom, sobretot dels més dèbils del cos social.

Ara bé, la contribució dels catòlics a la vida pública no es pot reduir a pregar per les autoritats sinó que podem i hem d'aportar-hi, sense orgull i sense timidesa, en concurrència amb altres visions de la vida, la nostra pròpia visió transcendent de la persona per ajudar al creixement integral de tothom.

La dimensió religiosa de la persona no pot estar al costat d'altres àrees de l'activitat humana –la política, l'econòmica, la científica, l'artística...–, sense tenir-hi cap incidència. La fe cristiana no s'ha de viure com un afer privat, reclòs a l'interior de la sagristia, com quelcom que pertany a l'àmbit dels gustos, opcions i opinions purament personals, sense un relleu públic reconegut. La fe cristiana és un

lloc d'accés a la veritat més profunda de la realitat humana, capaç d'alliberar totes les seves potencialitats i de portar a plenitud en Déu. La fe cristiana és una força viva i profunda, capaç i desitjosa de fer la seva aportació específica a la dignificació de la vida humana, en la recerca dels valors, tan importants avui, de la llibertat i de la solidaritat. És impossible creure en Jesucrist i viure el seu Evangeli de l'amor desinteressat i universal sense sentir-se interpel·lat per uns deures socials. Precisament el Concili Vaticà II va representar per l'Església la descoberta de la seva vocació de "ser-per-al-món".

L'Evangeli ens ha presentat el fet del jove ric que, inquiet, cerca camins nous per la seva vida, a la qual vol donar un sentit més ple. I Jesús li demana que s'alliberi de les coses a les quals viu apegat, perquè el priven de la necessària llibertat interior per servir millor Déu i el pròxim. L'Evangeli és una crida a ser interiorment lliure per poder ser solidari; és una crida a veure les persones amb els ulls del Pare Déu, que ens estima tots com a fills i vol que ens estimem com germans; és una crida a viure com Jesucrist, el qual "tot i ésser ric, es feu pobre" perquè nosaltres ens enriquíssim amb la seva pobresa (Cfr. 2 Cor 8,9). I, com diu el Concili Vaticà II, és Crist el qui "manifesta plenament l'home al mateix home, i li obre la seva sublim vocació" (GS 22).

I sou precisament els laics els qui, pel vostre propi carisma eclesial, per la vostra índole secular, els qui feu possible aquesta incidència pública de l'Església perquè sou especialment "cridats per Déu a contribuir des de dins a la manera de llevat, a la santificació del món mitjançant l'exercici de les vostres tasques pròpies, guiats per l'esperit evangèlic" (LG 31). El món es converteix per a vosaltres en l'àmbit i el medi de la vostra vocació cristiana i en el món us heu de santificar. No heu de cercar el desert, com Sant Antoni, per santificar-vos sinó que la vostra vocació peculiar és la de "cercar el Regne de Déu tractant les realitats temporals i ordenant-les a Déu" (ChL 8-15). Per tant, s'ha de superar el divorci entre Evangeli i vida, s'ha d'arribar en la vida del laic cristià a la síntesi vital entre Evangeli i deures cristians, vivint l'Evangeli com un servei a la persona i a la societat. Per a un laic cristià viure l'Evangeli d'aquesta manera vol dir:

i - promoure i defensar la dignitat de la persona, de totes les persones. El ser humà, com imatge i fill de Déu, és sempre un valor en si mateix i per si mateix. Exigeix, per tant, respecte, consideració, tracte just i solidari, reconeixement de tots els seus drets personals i socials, començant pel dret inviolable a la vida;

ii - treballar en favor de la família, que neix i es fonamenta en el matrimoni entre un home i una dona. La família ha de sostenir tota la convivència social i ha de ser la primera escola de valors humans i cristians. Per tant, demana una especial protecció social;

iii - esforçar-se perquè, en la tasca econòmico-social, la persona ocupi el lloc central que li correspon. Tot treball ha de dignificar sempre la persona, la qual mai ha de ser contemplada com simple objecte de l'activitat econòmica. N'ha de ser un subjecte actiu i n'ha de rebre una justa compensació;

- estar present en l'amplíssim món de l'educació i de la cultura. Perquè sabem tot el que la societat es juga en la manera d'entendre i de transmetre els valors a les generacions futures;

- estar present en el món de la política. La vocació política és una de les grans vocacions humanes, i pot ser també una gran vocació cristiana si es mira la política com "el suprem exercici de la caritat" (E. Mounier). La vocació política és una vocació generosa que exigeix plena honestat. Per açò és fonamental l'esperit de servei que, unit a la competència i eficàcia necessàries, resulta l'únic capaç de fer transparent i neta l'acció dels polítics. L'esperit de servei exigirà l'esforç per superar algunes temptacions: recurs a la desleialtat i a la mentida, la malversació de l'hisenda pública en servei d'uns pocs, l'ús de mitjans equívocs o il·lícits per conquerir, mantenir o augmentar el poder a qualsevol preu. Per açò el polític, que vulgui ser coherent amb l'Evangelí, haurà d'assumir de vegades una actitud profètica, capaç d'una resistència crítica.

En invitar els fidels laics a fer-se presents en les estructures del món per fer-les més d'acord amb els designis de Déu, l'Església no ambiciona cap poder temporal. Vol contribuir senzillament, des de la seva especificitat religiosa, a la construcció d'un món més lliure i solidari, essent testimoni de Jesucrist en una societat pluralista com la nostra. Com ensenya el Concili Vaticà II, "l'Església, procurant la seva pròpia finalitat salvadora, no sols comunica la vida de Déu als homes, ans projecta encara sobre tot el món la seva llum refractada, sobretot pel fet de guarir i d'elevat la dignitat de la persona humana, reforçar l'entrellat de la societat dels homes i amarar de sentit i de significació més profunda el treball humà de cada dia. Així l'Església creu que... pot contribuir molt a fer més humana la humanitat i la seva història" (GS 40).

Aquesta tasca de treballar per la transformació del món des de la fe no és fàcil. L'Eucaristia ens hi ajuda. Crist ens ofereix la seva Paraula per orientar el nostre caminar, i el seu Cos per enfortir la nostra generositat.

En acabar aquesta Eucaristia, torneu amb més joia i esperit de servei a les vostres tasques, sabent que així serviu Crist el Senyor i gloriïqueu el Pare del cel.

HOMILIA DE LA TROBADA SACERDOTAL EN LA FESTA DEL SANT ILDEFONS, PATRÓ DEL SEMINARI DIOCESÀ (22-I-1997)

L'autor de la Carta als cristians hebreus ens ha recordat en la primera lectura les característiques del sacerdoti de Jesucrist, tot comparant-lo amb el de Melquisedec. Açò ens dóna l'oportunitat de reflexionar una vegada més –i és significatiu fer-ho avui en la festa patronal del nostre Seminari Diocesà– en algun aspecte del nostre sacerdoti ministerial. Alguns dels elements d'aquesta reflexió ja han sortit en el ric diàleg que abans hem tingut sobre la pastoral vocacional.

Melquisedec és un personatge bíblic misteriós, que sortí a l'encontre d'Abrahan després d'una d'aquelles expedicions de càstig contra els seus enemics. Es diu de Melquisedec que era sacerdot del Déu Altíssim, però les característiques que defineixen el seu sacerdoci el fan ben diferent dels qui seran després els sacerdots de la tribu de Leví.

Melquisedec no té genealogia; ni ascendència ni descendència. El seu sacerdoci és un sacerdoci desvinculat de la carn i de la sang; no és un sacerdoci hereditari, com ho serà el de la tribu de Leví, on els fills heretaven el sacerdoci del pare. De Melquisedec tampoc s'indica temps; ni principi ni final. El seu sacerdoci és un sacerdoci durable, desvinculat de la caducitat de la vida; és per sempre. La mort, tanmateix, dels sacerdots de la tribu de Leví interrompia el seu sacerdoci. Era un sacerdoci caduc, temporal, funcional, que s'havia de multiplicar.

Amb aquestes comparacions, l'autor de la Carta als hebreus ens ensenya que Jesucrist inaugura un sacerdoci nou, prefigurat certament en el sacerdoci levític, però distint i superior.

Jesucrist no assumeix un ofici sacerdotal, una herència familiar i el seu sacerdoci no resta interromput amb la seva mort sinó és precisament per mitjà de la seva mort en Creu, lliurant-se Ell mateix com a víctima pels pecats de tots els homes, que realitza, un cop per sempre, la seva obra capital. Crist, Summe i Etern Sacerdot, no necessita ser substituït per altres sacerdots perquè el Pare, gratificant el seu abandonament filial l'ha ressuscitat exlatant-lo a la seva dreta, on sempre viu per intecedir per nosaltres. Ell, per tant, ha esdevingut el nostre Pontífex, el Mitjancer. Tota benedicció, tota paraula, tot perdó el rebem de Déu per Ell, amb Ell i en Ell. Totes les nostres oracions van dirigides a Déu per Jesucrist nostre Senyor. Per Crist tenim accés a la comunió de vida amb Déu.

Germans sacerdots, per pura benvolença i gràcia de Déu, nosaltres hem estat fets partícips d'aquest únic sacerdoci de Jesucrist. Primer, per la consagració baptismal, vam rebre el sacerdoci dels batejats, que ens compromet a ser fidels seguidors de Jesucrist i a utilitzar, com batejats, tots els mitjans que ens hi ajuden: confessió sacramental, pregària personal, caritat fraterna... Després, per l'Ordenació, hem rebut el sacerdoci ministerial per a ser, dins del Poble de Déu, una representació sacramental del Crist Cap i Pastor de l'Església. Per aquest sacrament la nostra vida ha quedat com expropiada. No ens pertany. Perquè, en la nostra vida i el nostre ministeri, hem de continuar la vida i l'acció del mateix Crist al servei de l'anunci de l'Evangelí i de l'edificació de la comunitat eclesial.

El que som pel Sagrament de l'Orde en relació a Jesucrist ho hauríem de fer realitat existencial en la nostra vida. Si l'orde ens ha configurat amb Crist, açò exigeix una posterior relació profunda amb Ell. La nostra vida ha de ser coherent amb la realitat de ser ministres de Jesucrist, fent un esforç per assumir les mateixes actituds de Crist. Aquesta trobada profunda amb Jesucrist ha de fomentar el nostre sacerdoci. Abans de res som homes de Déu i homes de Crist. No podem oblidar l'estret lligam que hi ha entre la nostra consagració i la nostra missió. Aquella con-

diciona aquesta. Perquè si fonamentem el nostre sacerdoci no en la consagració sinó en la nostra experiència apostòlica apareixerem només com uns simples funcionaris del sagrat i no com homes que “viuen” i que, per tant, poden contagiar “vida”. I no oblidem que en la mesura que serem homes de Déu serem també experts en humanitat. No se’ns demana només un compliment correcte de les nostres funcions ministerials, sinó també un viure tenint Crist com a centre de gravetat de totes les nostres accions. Contacte, per tant, amb Crist; relació personal amb Ell. I ¿on hem de cercar-lo? Ho sabem ben bé. Ho recordo breument: en la Litúrgia, sobretot, en l’Eucaristia, on cada dia som cridats a conformar-nos a Crist, Sacerdot Suprem, del qual som ministres, assumint la seva donació total. La caritat pastoral es nodreix de l’Eucaristia, impregnant de manera sacrificial tota la nostra existència; la Litúrgia de les Hores, meditació de la Paraula de Déu, la “Lectio divina”, l’oració personal ens porten a la intimitat amb el Senyor; no oblidem que em de cercar-lo també en els homes, en el servei de misericòrdia i caritat en favor dels pecadors i dels pobres...

Germans sacerdots, visquem el nostre sacerdoci de manera que es pugui percebre que la vocació sacerdotal és una possibilitat atraient de donació personal, de servei eclesial i de realització existencial. L’Exhortació “Pastores dabo vobis” destaca la nostra especial responsabilitat perquè mai faltin “operaris en el Poble de Déu” i ens diu que la nostra mateixa vida és el “factor primer i més persuassiu de fecunditat vocacional. I recorda també que “una exigència imprescindible de la caritat pastoral... és la sollicitud del sacerdot per deixar algú que prengui el seu relleu en el servei sacerdotal” (PDV 74).

Anem a continuar l’Eucaristia. Ara el nostre pensament es dirigeix a Crist, el qual renovarà per mans nostres la seva ofrena sacrificial d’una manera incruenta i sacramental. D’aquest sacrifici de Crist en treu força i virtut la nostra vida i el nostre ministeri (Cfr. PO 2).

HOMILIA DE LA FESTA DE SANT JOAN BOSCO (31-1-1997)

La característica més destacable de la vida de Sant Joan Bosco, la memòria del qual celebrem en aquesta Eucaristia, és el seu apostolat entre els joves. Va dedicar tot el seu ministeri sacerdotal a la seva educació integral, cercant el seu bé material i espiritual, com un bon pare. Un pare exigent i misericordiós a la vegada.

I ¿com va aconseguir Sant Joan Bosco el poder tenir aquell tracte tan afable, tan bondadós, tant atraient amb els joves? Jo crec que va ser perquè, com Jesús, tenia la seva vida profundament arrelada en Déu. Com Jesús, vivia des de Déu i contemplava les coses i les persones –els joves– amb els ulls i els criteris de Déu. I els ulls de Déu i els seus criteris, respecte de nosaltres que estem encara en aquest món, són ulls de bondat i misericòrdia i els seus criteris són de salvació i no de condemnació.

El profeta Ezequiel, en la primera Lectura, ha comparat el comportament de Déu amb el seu poble a la manera com tracta un bon pastor les seves ovelles: amb paciència cerca l'ovella perduda, amb compassió té cura de l'ovella malalta, amb sol·licitud fa descansar les ovelles i les mena cap a les millors pastures. Déu vetlla sempre per nosaltres amb amor sol·lícit, amb l'amor exigent d'un pare que sempre ens vol millors del que som però també amb l'amor comprensiu d'una mare, que sempre troba una excusa per disculpar-nos.

Hem de reconèixer que aquest comportament bondadós i pacient de Déu respecte de nosaltres no és una realitat corrent en el nostre món. L'amor misericordiós és un amor gratuït, que mira l'altre no pel que em dona sinó pel que és simplement. I la nostra societat, tan centrada en el consum materialista i en la recerca del plaer a qualsevol preu, no és una societat que propiciï la gratuïtat sinó més bé la recerca de la pròpia "comoditat": l'altre és vist més bé com un enemic del qual m'he de defensar o com un objecte del qual me'n puc aprofitar. S'està produint un capgirament de l'escala de valors morals. L'acolliment de l'altre amb la seva dignitat, la comprensió, la tolerància, el perdó, el diàleg persistent i respectuós és considerat avui com expressió d'un esperit dèbil. Avui té èxit l'egoisme individualista i agressiu que cerca la pròpia conveniència sense mirar el mal que fa o el bé que es deixa de fer.

Jesucrist va ser una imatge viva de l'amor misericordiós del Pare Déu. Quan Felip li va demanar que els mostrés el Pare, Jesús va dir: "Qui m'ha vist a mi, ha vist el Pare" (Jn 14,9). El comportament misericordiós de Jesús amb els pecadors, amb els malalts, amb els necessitats és una manifestació de l'amor del Pare.

Sant Joan Bosco, fidel a Jesucrist, va imitar també el comportament misericordiós de Déu amb el seu tracte amb els joves i ho va fer perquè, com Jesús, vivia en Déu i de Déu i, per tant, era ser capaç de contemplar els joves amb els ulls de Déu i de judicar-los amb els criteris de Déu, com ovelles de les quals cal tenir cura amb tendresa, amb afecte, amb paciència...

Contemplar les persones amb els ulls i els criteris de Déu ens dona una visió de les persones, que és diferent si només les contemplem des de la nostra visió i amb els nostres criteris humans. Si jo miro, per exemple, els joves rebels, drogaaddictes, agressius... des de mi mateix, no els veuré a ells en si mateixos –possibles valors amagats que cal fer sortir– sinó que em veuré a mi: les molèsties que em donen, el fastidi que em provoquen, la comoditat que em roben... I, llavors, com ens diu Sant Joan Bosco en la segona lectura de l'Ofici de lectura d'avui: "m'enfurismaré en lloc de tolerar", amenaçaré en lloc de persuadir, m'impacientaré i castigaré en lloc de cercar l'esmena amb paciència suau i ferma a la vegada"; "actua-rem més per mostrar la nostra autoritat que no pas per enfortir l'esperit dels altres". Ara bé si jo miro els joves des de Déu, amb la visió que Déu té d'ells, els veuré com a fills estimats, amb uns defectes potser però també amb moltes qualitats i, sobretot amb moltes possibilitats de millorar i cercaré, per tant, com ajudar-los, com estimular-los millor per sortir de la seva situació i per créixer com a persones i com a fills de Déu.

I ¿com és possible viure des de Déu i veure les persones amb els ulls de Déu? Ens ho ha dit Jesús en la lectura de l'Evangeli. Ell ens ha dit: "Us asseguro que si no canviu i no us feu com els infants, no entrareu pas en el regne del cel. Aquell, doncs, que es farà petit com aquest infant és el més gran al regne del cel" (Mt 18,3). Per a viure des de Déu cal fer-se com els infants. Cal retrobar la tendresa, la frescor de cor, la senzillesa dels fillets. Només els qui són senzills, com els fillets, poden entendre la bona notícia de l'amor de Déu i poden viure en aquest amor de Déu. Els orgullosos, els autosuficients, els qui ja ho saben tot, fins i tot tenen potser moltes idees sobre Déu i saben parlar-ne molt, són incapaços d'arribar a entendre les coses de Déu. El coneixement de Déu és fruit d'una comunió de vida, d'una fusió de cors. A Déu s'hi arriba més bé amb el cor que amb el cap. El coneixement de Déu és com el coneixement dels enamorats i dels amics, els quals poden entendre's sense paraules. És com el coneixement instintiu que els pares que saben endevinar les necessitats dels fills. Sobre el coneixement de Déu ens diu Sant Joan: "La caritat és de Déu i tot aquell qui estima ha nascut de Déu i coneix Déu. El qui no estima no coneix Déu, perquè Déu és amor" (1 Jn 4,7-8). Aquest coneixement de Déu és un do del cel que només el poden rebre els senzills perquè només els senzills poden acceptar de ser estimats gratuïtament. Els savis, els calculadors, els qui cerquen les raons de tot, també les raons de l'amor, no poden entendre l'amor gratuït, perquè per estimar no cal tenir raons ni motius. Quan es cerquen motius i raons per estimar es destrueix l'amor. Allí no hi ha amor sinó interessos... ¿Per què som estimats per Déu? És un misteri de la seva gràcia, de la seva bondat misericordiosa... És un misteri de pura gratuïtat, que per entendre'l cal pensar més amb el cor com els fillets, que amb el cap com ho fan els savis calculadors.

Siguem senzills com Sant Joan Bosco: deixem-nos estimar per Déu; deixem que Ell entri en les nostres vides per la pregària continuada, per la meditació de l'Evangeli, per la fidelitat als sacraments i poc a poc anirem canviat la nostra mirada del món i de les persones. No ho veurem des dels nosaltres amb criteris egoistes sinó des de Déu amb criteris d'amor gratuït.

Estimar com Déu estima i com Jesús ens va estimar i va manar d'estimar-nos no és fàcil. Per açò Jesús es va quedar a l'Eucaristia. És aquí on anem rebent dia a dia la llum de la Paraula de Déu que ens invita a canviar els nostres criteris egoistes per altres criteris de més generositat, més comprensió, més paciència amb els altres i rebem també l'aliment del Cos de Crist, que enforteix el nostre esperit per ser fidels, com Sant Joan Bosco, a l'amor gratuït.

HOMILIA DE LA FESTA DE LA PRESENTACIÓ (2-II-97)

La llei de Moisès manava que, quaranta dies després del naixement del primer fill, els pares anessin al temple de Jerusalem per oferir el seu primogènit al Senyor i per la purificació ritual de la mare.

També els pares de Jesús es van sotmetre a aquesta prescripció. Amb tot no va ser un ritus com el d'altres vegades. Ara no són els homes els qui presenten a Déu el seu fill, és Déu el qui presenta i ofereix el seu Fill als homes. Ho fa per boca de dos majors –Simeó i Anna– que el presenten com el salvador de tot el món, com la llum que il·luminarà tots els pobles i també com a signe de contradicció precisament perquè obligarà a qui l'escolti a qüestionar-se a si mateix i li demanarà la conversió del cor.

Per recordar aquest fet narrat a l'Evangelí de Sant Lluç, va sorgir ben aviat, a l'Orient, una festa anomenada "Hypapanté", és a dir, festa de l'"Encontre". En el segle VI aquesta festa es va estendre a l'Occident, on s'hi afegí més tard la cerimònia de la benedicció de les candeles, que és d'on ve el nom popular de festa de la "Candelera".

¿Quin és idò el significat d'aquesta festa? Per comprendre'l, fixem-nos en els seus dos noms: festa de l'"Encontre", com l'anomenen els nostres germans ortodoxes i festa de la "Candelera", com es coneix popularment.

L'encontre de Simeó i Anna amb Jesús en el temple de Jerusalem se'ns presenta com el símbol d'una realitat molt més gran i universal: la humanitat troba el seu Senyor en l'Església. Hem escoltat en la primera lectura les paraules del profeta Malaquies que anunciaven aquest encontre: "Jo envio el meu missatger perquè prepari el camí davant meu, i tot seguit el Senyor que vosaltres busqueu entrarà al seu temple" (Mal 3,1).

El nou temple de Déu és l'Església. En ella ens trobem amb el Crist Salvador; en ella aprenem a conèixer-lo; el rebem en l'Eucaristia, com Simeó el rebé en braços; la seva Paraula esdevé, aquí, per nosaltres, llum i el seu Cos, força i aliment. Cada celebració de l'Eucaristia és un vertader encontre entre nosaltres i Crist, el Senyor Ressuscitat. Venim aquí a trobar-nos amb Ell, esperant l'encontre definitiu de la vida eterna, quan nosaltres serem presentats pel mateix Crist al Pare Déu. Però, entre tant, hem de caminar per la vida estenent la llum que rebem del Crist. En Ell Déu Pare ha dit la paraula definitiva sobre l'home i sobre la història. Ell és certament la Llum vera. Açò és el que ens indica l'altre nom, amb es coneix aquesta festa: la "Candelera", festa de la llum.

¿Què vol dir aquesta insistència sobre el tema de la llum? ¿Què pot significar aquest rebre i portar cap a casa aquesta petita candela? Significa una cosa que ja hem escoltat moltes vegades: que nosaltres hem de ser la llum del món; que ningú no encén una llum per amagar-la (cfr. Mt 5,14) i que, per açò, el mateix Crist va encendre la nostra llum en el Baptisme no perquè la tinguem amagada sinó perquè il·lumini els qui estan amb nosaltres.

dels altres— sinó més bé una reacció instintiva de llàstima però sense fer una acció positiva d'ajuda a favor del qui sofreix.

L'Evangelí dona a la paraula compadir el significat de fer-se de tal manera conscient del sofriment dels altres que açò mogui a fer alguna cosa per ells. Fixem-nos en l'exemple de la paràbola del bon samarità. L'home malferit estava tirat en el camí; passen el levita i el sacerdot, el veuen però "passen de llarg". Allò no va amb ells. No tenen una mirada compassiva pel ferit. No fan seva aquella situació. Del samarità ens ha dit l'Evangelí que "el va veure i se'n va compadir" i llavors s'hi acostà i el va ajudar. La solidaritat neix de la compassió, d'apropiar-se el sofriment del ferit (Cfr. Lc 10,29-37).

Si repassem la manera d'actuar de Crist, trobarem sempre en ell aquest comportament compassiu. Cito dos passatges a manera d'exemple: "en desembarcar, veié Jesús una gran multitud, i en va tenir compassió i els va curar els malalts" (Mt 14,14); "i a la vista de les multituds tingué compassió, perquè estaven cansades" i es va donar menjar (Mt 9,36). I quan l'autor de la carta als hebreus ens parla de Jesucrist com a Pontífex suprem que intercedeix constantment per nosaltres davant del Pare, ens diu que és un intercessor que "sap compadir-se de les nostres flebeses" i, per tant, podem acostar-nos a Ell amb confiança d'obtenir misericòrdia (Conf. Heb 4, 14 ss).

Quan com Jesucrist som capaços de compadir-nos del sofriment dels nostres germans necessitats de manera que sentim aquest sofriment com propi, llavors triem el camí de "plorar amb els qui ploren" (Rom 12,15), i patim amb el membre que pateix (cfr. 1 Cor 12, 26), com diu Sant Pau. I si som capaços d'establir aquesta solidaritat cordial i compassiva ens fem aptes per tenir misericòrdia i fer els canvis necessaris en les nostres vides.

El lema de la Campanya d'aquest any ens invita a canviar la nostra vida per canviar el món, assumint un estil de vida sobri i solidari, convençuts que els nostres béns superflus pertanyen als pobres. Però per canviar la nostra vida crec que cal canviar la nostra mirada: veure les persones amb la mirada compassiva i amorosa de Déu i de Crist. Per tant, en cada persona que sofreix hi hem de veure un ser humà, que té la nostra mateixa dignitat i els mateixos drets; hi hem de veure una criatura estimada pel Pare Déu, creada a imatge i semblança seva i redimida per Jesucrist; hi hem de veure el rostre sofrent de Crist que demana la nostra compassió i ajuda. "A mi m'ho féreu", ens dirà el Senyor (Mt 25,40).

Al nostre món posmodern li falta aquesta sensibilitat perquè té l'esperit dèbil i malalt que crea, per un mecanisme de defensa, un individualisme agressiu, gens propici per la solidaritat. Escoltem dos autors representatius d'aquesta cultura. Un d'ells, Francesc Arroyo, escrivia en el "País": "Una de las palabras más absolutamente vacías que conozco es la palabra "solidaridad". Mi voluntad de solidaridad se acaba exactamente donde empiezan a negárseme contrapartidas. Lo demás es cristianismo primitivo, es decir, ganas de martirio". Un altre, Fernando Savater,

defensa un “egoisme il·lustrat” i sosté que “el único desprendimiento que conozco es el desprendimiento de retina”. Potser molt ingeniós però terrible.

La nostra mirada compassiva als germans necessitats ens ajudarà a anar canviant les nostres vides i així ajudarem a canviar la nostra societat de l'abundància, que viu replegada sobre si mateixa, la qual cosa és signe de que és una societat envellida, perquè en ella té més força la cultura de l'egoisme i de la mort que la cultura de l'amor i de la vida.

Agraeixo als membres de Mans Unides el seu esforç i la superació que any en any té la Campanya. Rebeu la meva paraula d'alè i el meu reconeixement. Gràcies en nom de Déu Pare i dels pobres del Tercer Món!

Dintre d'uns moments, tot preparant-nos per la comunió i expressant l'exigència de fraternitat que inclou rebre Jesucrist en l'Eucaristia, recitarem el Parenostre. No podem presentar-li a Déu, Pare nostre i Pare de tots els homes, la petició que ens “doni el nostre pa de cada dia”, si nosaltres no estem disposats a compartir el pa que ja tenim.

HOMILIA PER AL FUNERAL DE SOR LOURDES ALLÉS GOÑALONS (10-II-1997)

Estem celebrant l'Eucaristia, el misteri de mort i resurrecció del Senyor Jesús, la seva Pasqua, i ho fem tot donant gràcies al Pare Déu per la Pasqua –el pas definitiu de mort a vida– de la nostra germana Lourdes. Ella, que va voler viure-ho tot “en el nom de Déu”, ha passat a la casa del Pare amb la pau de Déu i amb l'afecte fratern dels seus germans de sang i de les seves germanes clarisses. La seva anada cap a la casa del Pare s'ha realitzar en la pau serena, com el fi d'una vida que collia la fruita al seu temps. Açò dona consol a la nostra ànima, sempre neguitosa davant el fet de la mort.

Crec que la seva expressió familiar, molt pròpia de la pietat popular de Menorca, de fer les coses “en nom de Déu”, no era en ella una expressió de llavis enfora, sinó la manifestació d'una vivència profundament arrelada. El nom de Déu que tenia freqüentment en els llavis sortia de l'abundància del seu cor. La veritat i l'amor de Déu havien entrat tan íntimament en la seva vida perquè ho havia assimilat en el silenci i en la pregària dels seus setanta anys de vida religiosa. Déu coneix la riquesa d'amor que la germana Lourdes va poder anar atresorant al llarg dels seus noranta anys de vida. Només Déu coneix la fideditat de la germana a les gràcies que constantment va rebre d'ell. Les germanes, que convivien amb ella dia a dia, n'heu pogut conèixer petits detalls en la rutina de la vida de cada dia, viscuda amb amor: fidelitat a la pregària, detalls senzills de disponibilitat, d'afecte. Tot coses petites, encara que sumades fan un rosari que revelen una voluntat de fidelitat a la gràcia de Déu.

La Paraula de Déu, que acabem d'escoltar, il·lumina el que ha estat el camí de la nostra germana i el que ha de ser el nostre camí en el pelegrinatge cap a la Casa del Pare.

Hem escoltat les paraules de Job que, malgrat les dificultats de la vida, expressa la seva fe confiada en Déu. Espera plenament en la fidelitat de Déu. Malgrat les seves debilitats i febleses, sap que Déu es manté fidel i s'agafa a ell com a roca salvadora. Job vol viure "en nom de Déu", arrelat en Déu perquè espera que d'ell li vindrà la vida i la salvació. Germans, resulta consolador pensar en aquesta fidelitat de Déu, que va més enllà dels nostres mateixos pecats. Recordo unes paraules de Sant Bernat de Claraval: "El meu únic mèrit és la misericòrdia del Senyor. No seré pobre en mèrits mentre ell no ho sigui en misericòrdia. I perquè la misericòrdia del Senyor és molta, molts són també els meus mèrits". L'únic que compta és l'amor de Déu, un amor immens, gratuït, al qual res ni ningú pot posar barreres. Podrem rebutjar-lo, però, malgrat tot, Ell seguirà esperant amb amor fidel.

Sant Pau ens ha recordat que tenim la nostra ciutadania al cel, que estem aquí a la terra de pas. D'açò en va voler ser signe la nostra germana, consagrant la seva vida completament al Senyor, seguint la crida a la vida religiosa. Ella, com totes les religioses i els religiosos, fidel a la seva vocació baptismal, va voler anticipar d'alguna manera aquí a la terra la vida del Regne dels cels, que brilla ja en el Crist Ressuscitat. Els consagrats i consagrades, amb el vostre estil de vida de plena dedicació a Déu i als germans, tot vivint l'esperit de les benaurances, heu de recordar a tothom que "no tenim aquí ciutat permanent" (Hb 13,14), perquè "som ciutadans del cel" (Fp 3,20). Per tant, heu de mantenir i heu d'ajudar a mantenir una actitud d'espera activa, a la qual ens ha invitat Jesús en la lectura evangèlica. El qui espera vigilant el compliment de les promeses del Crist és capaç d'infondre també esperança entre els seus germans i germanes, que de vegades sembla que han perdut l'autèntic sentit de la vida.

Viure s'ha convertit en paraula màgica. Tothom vol viure molt, viure bé, viure a fons. Adelerats per la idea de viure, correm el risc de seguir tot allò que brilla, de deixar-nos enfarfegar per coses inútils, d'aferrar-nos a tot allò que sembla segur. I caiem sovint en la temptació de pensar que no tenir res vol dir no ser res, no viure. I per la vida, perdem de vegades l'autèntica vida, perquè acumulem bagatel·les, cerquem sensacions noves, no parem fins que no hem tastat tot. I el moviment, i el soroll, i l'embalum de les coses posseïdes fan com una closca que ofega la vida de debó, la qual té necessitat de quietud, de silenci, de pobresa.

Ens cal acceptar la invitació de Jesús de viure vigilants, obrint bé els ulls per entendre que cerquem moltes vegades la vida per camins perdedors, camins que no menen enlloc; per entendre que, corrent darrera de tot allò que es mou i fa soroll, ens apartem de nosaltres mateixos, del centre del nostre cor, que és on Déu ha posat la llavor de la vida. La vida és fruit de l'amor de fills del Pare Déu i de tots els homes, i aquest amor filial i fraternal és ja en els nostres cors per l'Esperit de Déu, que ens fou donat en el nostre Baptisme. Viure vigilants és anar perdent allò que

tenim o ens té i esclavitza per anar creixent en allò que som per l'Esperit: fills de Déu i hereus de la glòria. Quan per la mort perdrem tot allò que tenim, ressuscitarem a la vida que és sense necessitat de tenir.

I som els consagrats els qui hem d'ajudar els altres a retrobar l'autèntic nord de la vida. La nostra germana Lourdes, corresponent a la gràcia de Déu, a les mocions de l'Esperit, que li donava la força per seguir l'estil evangèlic de vida de les germanes clarisses, crec que va donar aquest bon testimoni d'una vida vigilant, d'una vida sempre a punt.

Beneïm Déu que ens ha manifestat la seva bondat en la vida de la germana Lourdes, tot confiant que el Senyor Ressuscitat resta sempre fidel a la seva promesa: "Tot el qui hagi deixat cases, o germans, o germanes, o pare, o mare, o fills, o camps, a causa del meu nom, en rebrà cent vegades més i tindrà en herència la vida eterna" (Mt 19,29).

HOMILIA DEL DIMECRES DE CENDRA (12-II-1997)

Amb el dimecres de cendra entrem en el temps més important de l'any litúrgic: temps de la Pasqua. Aquesta és la festa més important del cristià, perquè el que en ella celebrem és el nucli de la nostra fe: la passió, mort i resurrecció de nostre Senyor Jesucrist i la nostra participació en aquest misteri de mort i resurrecció per mitjà del baptisme.

La Pasqua té un temps de preparació. És el temps de la quaresma, que podem anomenar la "Pasqua preparada". Després vindrà la seva celebració el divendres sant i la vetla pasqual, continuada en el dia de Pasqua i la "setmana de l'àngel". Serà la "Pasqua celebrada". Després, al llarg de cinquanta dies fins a Pentecosta, la litúrgia ens invitarà a viure en la joia pasqual. Serà la "Pasqua viscuda".

Per tant, si la quaresma és la preparació per la Pasqua, no és un fi en si mateixa. És un camí que ens ha de portar a la Pasqua celebrada i a la Pasqua viscuda. Crec que és important saber i tenir en compte el que hem de celebrar i viure en la Pasqua per tal de preparar-nos-hi adequadament al llarg de la quaresma. Cal conèixer la meta per tal de no errar el camí ni la direcció.

En la Pasqua celebrarem el "pas" del Crist d'aquest món al Pare a través de la seva passió, mort i resurrecció. Aquest "pas" és el gran esdeveniment de la història, el fet salvador per excel·lència perquè, amb la seva mort i resurrecció, Crist no sols va passar ell del món al Pare (Cfr. Jn 13,11), sinó que ens oferí a nosaltres el poder passar del pecat a la vida de fills de Déu i el poder passar d'aquesta vida mortal a la vida eterna, venent el poder de la mort.

Tots nosaltres, gràcies a la Pasqua de Jesucrist, pel sagrament del baptisme, hem passat també amb ell de la mort del pecat a la vida de fills de Déu i esperem també, un dia, poder passar a la vida eterna, que és l'herència dels fills. El nostre baptis-

me, per tant, va representar per tots nosaltres rebre una gran riquesa. Vam rebre un gran do de Déu. El seu regal va ser el de fer-nos, per pura gràcia, fills seus a imatge del seu Fill Jesucrist. Ens va fer també membres del seu Fill Jesucrist, incorporant-nos al seu Cos, que és l'Església, de la qual ell n'és el Cap.

Pel baptisme, per tant, vam ser incorporats a Crist i fets amb ell "homes nous", com diu Sant Pau (Cfr. Rm 6). Però aquesta "vida nova" de fills de Déu i de germans dels homes costa de vegades manifestar-la en la vida de cada dia. Arrosseguem encara les conseqüències del pecat original –l'"home vell", en el llenguatge de Sant Pau– que ens porta a estimar-nos a nosaltres mateixos i a seguir els camins dels instints (plaer, poder, riqueses...), apartant-nos del camí de Déu. Ens hem de despullar constantment de l'"home vell" per revestir-nos del nou" (Conf. Col 3,1-12), orientat per la llum i la gràcia de l'Esperit. Hem de renovar constantment el nostre compromís baptismal de renunciar al pecat per a viure com fills de Déu. És la dialèctica permanent de Jesús de "perdre la vida" per guanyar la vida", negar-se per afirmar-se (Cfr. Mt 16,24 ss).

La invitació especial, que ens fa la quaresma, a la conversió –ho expressarem plàsticament amb el ritus de la imposició de la cendra– és una invitació a preparar-nos per la renovació de les promeses baptismals, que farem la nit de Pasqua. La quaresma vol ajudar-nos a que siguem més conscients del nostre ésser cristià; és a dir, que el nostre baptisme no sigui un fet del passat oblidat sinó un fet present, que el vivim dia a dia, optant constantment per seguiment de Jesucrist. Ell ha de ser el nostre mirall constant. En ell hem de confrontar la nostra vida: Reflecteix la imatge de Crist? Què ho impideix? Què he de canviar en el meu tracte amb el Pare Déu i amb el pròxim?

Les pràctiques tradicionals de la Quaresma –dijuni i abstinència, intensificació de la pregària, ajuda als pobres– estan al servei d'aquesta conversió profunda: ens han d'ajudar a estimar més a Déu i al pròxim, com els estimava Jesús. Per tant, no les convertim només en unes pràctiques externes sense finalitat interior; han de servir-nos més bé per fer realitat el que ens ha dit el profeta en la primera lectura: "esquinceu-vos el cor i no els vestits" (Jl 2,12). És el canvi de cor, anunciat pel profeta Ezequiel: "Us donaré un cor nou i posaré un esperit nou en vosaltres; treuré de vosaltres aquest cor de pedra i us en donaré un de carn" (Ez 36,26). Ens cal viure sempre amb un cor de fills del Pare Déu i de germans de tothom.

Aquesta quaresma del primer any de preparació per la celebració del Jubileu de l'Encarnació i Naixement de Jesucrist –camí de preparació per la Pasqua celebrada i viscuda– ens ajudi a fer-nos més conscients del fet d'haver estat batejats: vam ressuscitar amb Crist a la vida de fills de Déu i hem de viure sempre fidels a aquesta condició. I si ens apartem d'aquest camí, sabem que el Pare és misericordiós i amb el sagrament de la penitència ens retorna la dignitat baptismal.

Germans, visquem sempre d'acord amb la vocació baptismal, a la qual hem estat cridats!

Francesc Xavier
Bisbe de Menorca

EXHORTACIÓ SOBRE LA SETMANA DE PREGÀRIA PER LA UNITAT DELS CRISTIANS TROBAR-NOS EN EL CRIST

Estem celebrant la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians. Treballar per apropar-nos a aquesta unitat hauria de ser una preocupació de tots els batejats. No deixa de ser un escàndol que els creients en Jesucrist ens presentem davant el món dividits i, de vegades, enfrontats.

El Papa Joan Pau II pensa que la preparació i la celebració del Jubileu de l'any 2000, commemoratiu de l'Encarnació i naixement de Crist, hauria de ser una bona ocasió de retrobament de tots els deixebles de Crist. Referint-se en concret a l'any 1997 dedicat a Jesucrist escriu el Papa en l'exhortació apostòlica "Tertio millennio adveniente": "Des del punt de vista ecumènic, serà un any molt important per a posar junts la mirada en el Crist, l'únic Senyor, amb la intenció d'esdevenir una sola cosa en ell, segons la seva pregària al Pare. L'accentuació de la centralitat del Crist, de la Paraula de Déu i de la fe sempre haurien de suscitar en els cristians d'altres confessions interès i acollida favorable" (TMA 41). El decret del Concili Vaticà II sobre l'ecumenisme descriu precisament la seva base teològica sobre aquestes dimensions: "Participen d'aquest moviment per la unitat, anomenat ecumènic, els qui invoquen Déu en la Trinitat i confessen Jesús com a Senyor i Salvador" (UR 1).

A nivell de diàleg teològic s'han produït ja algunes convergències importants amb alguns acords, que fan sentir-nos cada cop més a prop els uns dels altres. Respecte de la professió perduraven des de fa 1.500 anys. Els Papes Pau VI i Joan Pau II han pogut firmar declaracions comunes sobre la fe en Jesucrist, una persona en dues naturaleses, amb algunes Esglésies Ortodoxes. Un document recent sobre la justificació i l'Església, publicat per la Comissió mixta catòlico-luterana, ofereix una aportació important sobre la concepció comuna de la "justificació per la fe".

Hem d'alegrar-nos d'aquest procés de convergència doctrinal, realitzat certament en un nivell molt tècnic. Però açò ajuda a donar-nos compte que és molt més important el que ens uneix que el que ens separa. Açò ha d'estimular el nostre desig de conversió a Crist. "No hi ha ecumenisme digne d'aquest nom sense la conversió interior. És de la transformació espiritual de l'enteniment, de l'abnegació d'un mateix i de l'efusió magnànima de la caritat que brollen i maduren els desigs d'unitat" (UR 7). I també ens ha de moure ha pregar amb més insistència. La unitat mai serà només fruit dels nostres esforços, encara que aquests siguin necessaris. La unitat, en definitiva, és un do de l'Esperit que hem de demanar.

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

EXHORTACIÓ PER LA CAMPANYA CONTRA LA FAM “CANVIA LA TEVA VIDA PER CANVIAR EL MÓN”

Mans Unides ens presenta, un any més, la seva campanya contra la fam. I quan diem “fam” ens referim també a la incultura, a la manca d’una assistència sanitària digna, a la desnutrició, a la manca d’higiene, a la deforestació, a viure morint-se...

La fam potser queda lluny de nosaltres. No coneixem la seva grapa insaciable. Només coneixem la seva terrible imatge per televisió. Però les causes de la fam les tenim ben a prop nostre. La fam mata lluny d’aquí però per matar es serveix de la nostra abundància, de la nostra malversació i de la nostra insolidaritat. Aquesta és la crida a la responsabilitat que ens presenta la campanya contra la fam. No és indiferent el que nosaltres fem o deixem de fer respecte dels béns. La situació injusta del món anirà canviant en la mesura en què nosaltres canviem, assumint un estil de vida més auster i més solidari. El nostre comportament respecte als nostres germans del Tercer Món em fa pensar en una anècdota, que pot ser il·lustrativa.

Pels afores d’una gran ciutat caminaven dos gitanets amb un pot de llet condensada. Li havien fet un forat i, de tant en tant, se’l posaven a la boca i anaven xuclant la llet. Però el gitanet més gros no xuclava; amb la punta de la llengua tapava el forat, fent veure que bevia llet; després, pasava el pot al seu germanet i l’invitava, amb molta insistència, a xuclar la llet. L’escena era d’una tendresa encisadora. I el gest del germà gros, d’una exemplaritat admirable. Es privava de la seva part legítima d’aquella suculenta i nutritiva llet en benefici del seu germanet, que la necessitava més.

La humanitat també hauria de compartir el pot de llet dels béns, que Déu ens ha regalat per a tots. Però una part de la humanitat estem xuclant pràcticament tota la llet, deixant unes engrunes per la gran majoria de la humanitat. Estem acaparant el que hauríem de compartir. I en aquests moments, per reparar la gran injustícia feta, hauríem de fer un gest solidari semblant al del gitanet més gros: privar-nos de moltes coses, no sols supèrflues sinó també necessàries, perquè hi ha germans nostres que ho necessiten més que nosaltres.

Hem de ser equitatius en el repartiment dels béns de la terra. Quan oferim mitjans al Tercer Món, a més de la caritat, estem exercint la justícia. I som injustos si no ho fem, perquè tota persona té, en primer lloc, dret a menjar, a educar-se, a portar una vida digna de persona. Als creients ens pesa a més el retret condemnatori de Jesucrist: “Vaig tenir fam i no em donàreu de menjar”, i les seves paraules de reconeixement: “A mi m’ho vàreu fer” (Cfr. Mt 25,35 ss.).

Us invito a pensar detingudament en la nostra responsabilitat en l’ús dels béns. I que Déu ens mogui a ser ben generosos i solidaris!

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

EXHORTACIÓ SOBRE LA JORNADA DE LA VIDA "HE VINGUT PERQUÈ TINGUIN VIDA"

Celebram avui la Jornada per la Vida. El seu lema reproduïx unes paraules de Jesús, que defineixen el motiu de la seva vinguda al món. Ell, el Fill etern del Pare, s'ha fet home perquè els homes tinguéssim vida. Evidentment Ell no ralla aquí de la vida física. Es refereix a la vida sobrenatural de fills de Déu que, amb la seva mort i resurrecció, ens ha merescut i de la qual en participem gràcies al sagrament del baptisme. Per aquest sagrament, som incorporats a Jesucrist i esdevenim participants de la vida divina i hereus de la vida eterna. Amb aquest do de Déu la nostra vida física, inclosa l'etapa terrena, troba la plenitud del seu valor i significat. La nostra vida no està abocada a una mort definitiva. La vida divina i eterna és el fi al qual estem orientats i cridats.

Si la vida humana és ja un bé perquè ve de Déu, que ens ha creat "a la seva imatge i semblança", Jesucrist li ha afegit un valor ulterior: una dimensió de plenitud, eterna. Gràcies a Jesucrist, tota vida té un destí transcendent. Ve d'un més enllà de la voluntat dels pares i està destinada a anar més enllà de la mort. Ve de Déu i va cap a Déu. Per açò per nosaltres la vida, tota vida humana, com a do de Déu i destinada a viure en comunió amb Déu, és quelcom que cal protegir, respectar, ajudar, afavorir. La vida no és quelcom feixuc, un perill, una irresponsabilitat, com ho presenta una certa "cultura de la mort" sinó que és un do gratuït, ple d'esperances perquè és camí d'eternitat.

El seguidor de Jesucrist ha de treballar per fer realitat la "cultura de la vida". Per Jesucrist coneixem tota la veritat sobre el sentit profund de la vida. Per Ell hem conegut l'ajut que mereixen aquells que tenen la vida corporal, moral i espiritual "disminuïda": pecadors, malalts, abandonats, marginats... Ells ens ha ensenyat a perdonar els febles, a tenir cura del qui sofreix o està necessitat, a estar al costat dels ancians desamparats, a acollir els fillets abandonats, a atendre els moribunds, a acompanyar els qui estan de dol, a ajudar a mantenir encesa l'esperança i el desig de la immortalitat. Els gestos de germanor i de solidaritat són els qui estan teixint el canemàs de la "cultura de la vida". Per tant, tot cristià, per fidelitat de Jesucrist, ha d'estimar la vida i la vida en plenitud. I li han de doldre en el cor les situacions de misèria espiritual i corporal, essent sensible, d'una banda, a la ignorància i rebutjament de la vida sobrenatural que Crist ens ha merescut; i d'altra, a la manca d'una vida física digna per l'egoisme, comoditat o indiferència dels mateixos homes.

El cristià ha de ser el primer en respectar, defensar, estimar i servir la vida, manifestant la seva preocupació solidària davant totes les situacions d'amenaça de la vida humana: fam, terrorisme, guerra, drogues, avortament malalties, marginacions, eutanàsia... i donar suport a tots els serveis que dignifiquen la vida humana. Aquesta és un do de Déu i una responsabilitat dels homes.

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

EXHORTACIÓ PER AL DIA DE LA INFÀNCIA MISSIONERA

“ESTÉN LES TEVES MANS AL MÓN”

Aquest és el lema de la Jornada Missionera dels Infants, que avui celebrem. Ahir tingué lloc una gran trobada de fillets i filletes de la Catequesi. El seu objectiu –que és el propi d'aquesta Jornada Missionera– era el desvetllar en els fillets i filletes una consciència missionera universal i guiar-los vers una solidaritat afectiva i real amb els fillets dels països i de les Esglésies més pobres. D'una manera molt plàstica i entenedora se'ls demanava d'estendre les seves mans per ajudar als més necessitats. És cert que la seva ajuda pot ser petita, donada la situació de gran precarietat en què viu la infància dels països anomenats de “missió” en el Tercer Món. Però tot gest de solidaritat, per petit que sigui, ja és una eina educativa molt valuosa.

Aquesta Jornada no sols es dirigeix als més petits sinó que ens afecta també a tots els membres de la comunitat cristiana, sobretot als educadors dels infants.

És una Jornada que demana el compromís educador dels pares, primers responsables de la formació religiosa dels seus fills. Els pares han de fer de la llar el primer lloc de sensibilització missionera, on es fomenti la solidaritat cristiana des dels fills, ja des dels anys de la seva infància, desvetllant la sensibilitat missionera i, fins i tot, l'ideal de la vocació missionera. I cal que els mateixos pares es deixin evangelitzar pels seus fills que moltes vegades, amb la seva espontaneïtat innocent, són portadors de la veu de Crist, que es revela als petits i senzills.

Aquesta Jornada compromet la comunitat parroquial, perquè promogui, en la catequesi i en els diferents espais formatius dels fillets, l'educació en l'autèntic esperit missioner. Aquesta Jornada Missionera dels Infants és, sens dubte, un monument privilegiat per ajudar els fillets a descobrir i a conèixer la missió de l'Església, la qual cosa enfortirà el seu sentit eclesial.

Tots els educadors cristians han de sentir-se cridats a aprofitar aquesta Jornada perquè, des dels col·legis i escoles, plataforma privilegiada d'evangelització i d'integració fe-cultura, ajudin els infants a mirar la realitat del món des de Crist. Així aprendran a estimar-lo com Crist l'estima i sentin el desig de fer un món nou, segons l'esperit de les Benaurances, i de transformar-lo per mitjà de l'amor.

Els moviments infantils i juvenils, els animadors de grups han de sentir-se impulsats a revisar la presentació que fan de l'ideal missioner, afavorint la consciència de la universalitat que exigeix la fe en Jesucrist.

És important que els missioners i missioneres ofereixin el testimoni de les seves experiències i col·laborin amb les famílies, parròquies, educadors, moviments..., per promoure la formació missionera dels fillets.

Entre tots podem fer realitat, no sols la col·laboració activa dels fillets en aquesta Jornada, sinó també el seu creixement cristià i la formació de la seva consciència missionera.

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

CARTA ALS PREVERES SOBRE LA FESTA DE SANT ANTONI

Ciudadella de Menorca, 8 de gener de 1997

A tots els preveres de la Diòcesi

Benvolguts tots en Crist:

Hem iniciat un nou any i encara que amb la majoria de vosaltres va ser possible l'intercanvi de bons desitjos de cara al nou any en la trobada de formació permanent dels dies 2 i 3 d'aquest mes, em plau renovar l'expressió de tota mena de ventures per a tots, sobretot en aquest any, primer de la preparació del Jubileu de l'any 2000 i decisiu per la nostra Assemblea que, si Déu vol, la pròxima tardor entrarà en la seva fase diocesana. Cal que al llarg de tot aquest any mantinguem el nostre esforç il·lusionat perquè, amb l'ajut del Senyor, l'Assemblea arribi a bon port.

Però el motiu principal d'aquestes lletres és recordar la celebració de dues jornades festives: la festa de Sant Antoni i la festa del nostre Seminari per Sant Ildefons.

L'Eucaristia, que celebrarem a la Catedral, a les 11 del matí, en la Festa de Sant Antoni i Diada del Poble de Menorca, té tradicionalment un caire diocesà. Per açò us hi convido especialment i us demano que feu extensiva aquesta invitació a tots els fidels de les vostres Parròquies, sobretot a les comunitats religioses i als membres dels Consells Pastoral Parroquials. El Consell Pastoral Diocesà hi està invitat i, a més d'ocupar un lloc reservat, tindrà en la celebració una intervenció especial.

La Festa de Sant Ildefons té un caràcter més sacerdotal, més nostre. S'ha passat al dia 22, dimecres, que és el dia tradicionalment reservat per a les nostres trobades. En full apart s'envia el programa d'aquesta jornada sacerdotal. Jo us hi convido ferventment. Crec que és important valorar aquests gestos gratuïts de trobament festiu.

Sempre units en la pregària. Amb tot afecte us saluda,

† **Francesc Xavier Ciuraneta**

CARTA ALS RELIGIOSOS I RELIGIOSES SOBRE LA JORNADA DE LA VIDA CONSAGRADA

Ciudadella de Menorca, 22 de gener de 1997

Als religiosos i religioses.

Molts estimats i estimades en Crist:

Aquestes lletres s'emmarquen en la celebració de la JORNADA DE LA VIDA CONSAGRADA del dia 2 de febrer, festa de la Presentació del Senyor. Aquesta Jornada ha estat instituida recentment pel Papa Joan Pau II perquè ajudi tot el

Poble de Déu a valorar degudament la vida consagrada. Aquest any, aquesta Jornada coincideix a Espanya amb la JORNADA DE LA VIDA, establerta l'any passat per la Conferència Episcopal Espanyola. Caldrà que, en les celebracions eucarístiques, es tinguin en compte aquestes dues intencions tan importants: la vida consagrada i la promoció i defensa de la vida.

Aprofitant avinentesa de la Jornada de la Vida Consagrada, us faig arribar la meva fraterna salutació; una salutació plena d'afecte profund i sincer. Des d'aquella primera trobada al Toro als inicis del meu servei episcopal a Menorca, ens hem anat retrobant en diferents oportunitats i he pogut manifestar-vos la meva estima pel que sou i esteu cridats i cridades a ser dins del Poble de Déu i també per l'innestimable servei que realitzeu amb la vostra integració en aquesta Església Diocesana. He de confessar-vos que molt sovint he pogut experimentar la reciprocitat del vostre afecte, que s'ha convertit en molts casos en una joiosa amistat.

Us demano que utilitzeu especialment aquesta Jornada per agrair a Déu la seva crida a la vida consagrada, tot renovant la vostra donació joiosa i total a Ell per al servei del Regne, com Crist. El que us qualifica és el fet de ser persones consagrades. Aquesta és l'arrel de tota la vostra vida. I la vostra consagració ha estat, abans de res, una acció de Déu que ha transformat la vostra persona i us ha capacitat per respondre a Ell, amb la donació total de la vostra vida, com Jesucrist, al qual voleu seguir ben aprop en la seva pobresa, en la seva castedat i en la seva obediència. Açò és el que us defineix i determina el vostre lloc en el si del Poble de Déu. No el que feu i teniu. Ni la missió que desenrotlleu. Si aquesta no es fonamenta en la consagració, perd la seva significabilitat profunda en l'Església i davant el món.

És important no oblidar aquest aspecte quan avui ens preocupa tant la vitalitat evangelitzadora de l'Església, a la qual tots hauríem de contribuir des del nostre específic lloc eclesial. Us recomano repassar el número 25 de l'Exhortació apostòlica "La Vida Consagrada i la seva missió en l'Església i en el món". En cito unes paraules: "Les persones consagrades seran missioneres sobretot aprofundint contínuament en la consciència que han estat cridades i escollides per Déu, al qual han d'orientar, doncs, tota la vida i oferir tot el que són i tenen, bo i alliberant-se dels impediments que podrien frenar la total resposta d'amor. D'aquesta manera podran esdevenir un signe veritable de Crist en el món. L'ur estil de vida ha de transparentar també l'ideal que professen, tot proposant-se com a signe viu de Déu i com a eloqüent, bé que sovint silenciosa, predicació de l'Evangeli" (VC 25).

Aquesta fidelitat al que significa la total consagració a Déu en Jesucrist representa també la millor contribució a la promoció vocacional de la vida consagrada. La mateixa Exhortació abans citada ens ho recorda: "Les noves situacions de penúria han de ser afrontades amb la serenitat del qui sap que a cadascú se li és demanat no tant l'èxit com el compromís de fidelitat. El que cal evitar absolutament és l'afebliment de la vida consagrada, que no consisteix en la disminució numèrica sinó en la pèrdua de l'adhesió espiritual al Senyor i a la pròpia vocació i missió" (VC 63).

Us invito a avivar la vostra consagració religiosa, segons el model de la consagració de la mateixa Mare de Déu. Com un dia us va consagrar a Déu en el curs d'una celebració de l'Eucaristia, amb Crist, per Ell i amb Ell i sota la mirada maternal de la Verge Maria, us proposo renovar aquella consagració en la celebració de l'Eucaristia d'aquesta Jornada del 2 de febrer. Que Maria, la Verge fidel, sigui també la mare de la vostra vida evangèlica; que Ella us ajudi a experimentar i a mostrar davant el món que Déu no es deixa guanyar en amor i fidelitat.

Amb tot afecte us saluda i beneeix,

† **Francesc Xavier Ciuraneta**

PARAULES EN L'ACTE DE LLIURAMENT DELS PREMIS DEL DIARI "MENORCA" (16-1-1997)

Digníssimes autoritats. Senyores i senyors.

En primer lloc, vull expressar el meu agraïment als qui han fet possible aquest acte de convivència festiva en la vespra de la Festa de Sant Antoni i Diada del Poble de Menorca. I vull agrair també el treball dels diferents jurats i felicitar els guanyadors dels premis convocats per l'Editorial Menorca i els qui han estat proclamats Protagonistes de la Vida Menorquina 1996. A tots, la meva cordial felicitació i enhorabona!

Com en anys anteriors, voldria aprofitar aquesta oportunitat per recordar una vegada més –i crec que és significatiu fer-ho en la Diada del Poble de Menorca– el compromís que el Diari té amb Menorca. Crec que és bo de fer memòria de les fidelitats, a les quals el "Menorca" voldria respondre amb el seu dia a dia.

En primer lloc, l'home i la dona com a destinataris. El diari ha de potenciar l'home i la dona, tot l'home i tota la dona, en una visió integral i transcendent de la persona humana. No hauria de ser un mitjà més d'alienació. Tot el que sigui banalitzar, massificar, despersonalitzar, contemplar l'home i la dona des de criteris materialistes, ferir sentiments religiosos i morals, no pot tenir cabuda en el diari. Se li encomana una gran tasca ètica: millorar les persones.

En segon lloc, per raó de la seva identitat estatutària, se li demana una fidelitat a la visió de l'home i de la dona, que surt de l'Evangeli de Jesucrist. La qual cosa no vol dir que el diari hagi de sermonar i avorrir. El mitjà planteja certament les seves exigències. El diari, en la seva voluntat de servir la persona, ha de ser fidel als valors evangèlics, no a ideologies. En el mercat cultural hi ha diverses cosmovisions, respectables sens dubte, però insuficients pels qui tenim una visió transcendent de la vida.

En tercer lloc, fidelitat a un temps i a un país. L'atenció bàsica a valors permanents, i fins i tot transcendents, no pot excloure una dimensió d'estricta contemporaneïtat. El diari vol ser sobretot un servei i, per tant, ha de ser sensible al que és

concret, immediat i quotidià. Altrament el seu servei seria eteri, desencarnat. La fidelitat al nostre temps exigeix articular la informació sobre els problemes reals que interessin i preocupen. El diari no pot practicar l'absentisme ni l'angelisme. S'ha d'encarnar en l'ara i en l'avui. Per tant, els afanys, els problemes i les esperances del nostre temps han de tenir-hi cabuda. L'actualitat –ingredient bàsic del diari–, els grans debats del moment (pau, violència, manipulació de la vida, ecologia, tercer món, diàleg intergeneracional, marginació social, precarietat del treball, etc...), tot el que constitueix el ric teixit de la vida d'avui ha de nodrir les seves pàgines.

Però al costat de la categoria del temps existeix la categoria del lloc. El “Menorca” ha de ser fidel al lloc humà i social de la seva implantació. Ha de ser molt sensible a les peculiaritats de tota la illa i de tots els seus pobles, essent un factor dinamitzador de tot l'entorn social. Funció seva és crear, animar, convocar, promoure i denunciar si cal.

Diuen que els diaris francesos són orgullosos; els diaris alemanys, racionals; els diaris anglesos, conflictius. Jo voldria que el diari “Menorca” es pogués definir com un diari fidel, fidel a la persona, com a destinatari, a l'Evangelí com a missatge, i al moment present de Menorca, com a compromís. Que Déu ens ajudi per fer-ho realitat!

Moltes gràcies a tots vostès, que han volgut honorar-nos amb la seva assistència!

VICARIA GENERAL

HOMILIA EN LA JORNADA DE LA PAU 1997

Aquests dos darrers mesos, degut a l'empitjorament de la situació dels refugiats al Zaire, han estat de molta intranquil·litat i d'un constant bombardeig periodístic. Aquí mateix, en aquesta església els cristians de Ciutadella érem convocats a principis de novembre a pregar. A més del drama de l'exili i la situació d'extrema gravetat pels mils i mils de refugiats, havíem sabut la notícia de l'assassinat de l'arquebisbe de Bukawu i ens havien impressionat molt les seves paraules premonitòries del que havia de passar.

Pocs dies després eren segrestats i assassinats quatre religiosos maristes: no havien fet altre “delicte” que acollir més de 20.000 refugiats, dels quals 10.000 tenien manco de 18 anys. Havien arribat a distribuir menjar suplementari a uns 300 fiets i fietes orfes desnodrits d'entre 4 i 6 anys. El camp estava controlat per la Creu Roja i els germans maristes treballaven en estreta connexió amb Caritas de Bukawu. Les seves darreres paraules, les del germà Servando van ser aquestes: “Esteim

sols; esperam un atac en qualsevol moment". Un pobletà zairès va sentir com un dels germans deia: "Déu meu, morirem, teniu misericòrdia de nosaltres".

¿Què ha succeït després? ¿Què està succeint ara? ¿Per què el Zaire ja no és notícia? Potser hem de començar una feina silenciosa, personal, eficaç. Decidir-nos a emprendre junts i amb ànim resolt una vertadera pelegrinació de pau, cadascú des de la seva situació. La constància del minut de silenci, tan poca cosa, però tan significativa que vol ajudar a superar totes les diferències. La intensificació de la nostra pregària que vol crear una nova disposició del cor, un canvi de mentalitat, de tracte, de gestos, fins i tot de respiració..., perquè des de l'interior de cadascú i des de totes les manifestacions exteriors hi hagi un nou ritme en les relacions personals, en el diàleg polític, en la cooperació entre entitats i grups, en el si de cada família i cada comunitat cristiana.

Enguany, el Papa Joan Pau ens demana a tota l'Església en nom de Jesucrist fer un camí concret: cercar la pau pel camí del perdó. Aquesta ha de ser la nostra cooperació a la pau universal, la nostra contribució reivindicativa per una pau justa en tants països en conflicte. No podrem emprendre un procés de pau si no madura en nosaltres una actitud de perdó sincer.

A lo millor pensareu: però, ¿a qui hem de perdonar? o ¿qui ens ha de perdonar?

El perdó ofert i acceptat és condició indispensable per caminar cap una pau autèntica i estable. El perdó s'inspira en la lògica de l'amor, d'aquell amor que Déu té a cada home i a cada dona, a cada poble i nació, així com a tota la família humana. Si s'inspira en la lògica de l'amor ens hem de demanar si aquesta lògica la vivim en les nostres relacions quotidianes. L'actitud de perdó no només hi ha de ser en moments puntuals quan la relació entre persones s'ha deteriorat o passa per moments de fredor, sinó que ha de ser una constant en procés ascendent.

No s'inspira en la lògica de l'amor: un ambient obstinat en mantenir una fredor de relacions, entre persones i grups. No vivim per estar juxtaposats, ni per mantenir llargs silencis, ni sols per tolerar-nos... La lògica de l'amor –i més si volem que sigui com el de Jesús– ha d'ajudar-nos a refer cada moment el nostre tracte humà, fent-lo amable, somrient, confiat, trobadís, cordial, amorós i valoratiu de l'altre... Mai esquivar les persones i resistir amb llargs silencis són signe d'una estimació sincera. "Siguiu persones de bon tracte" (2a. lectura).

No s'inspira en la lògica de l'amor: tancar-se en l'autosuficiència pròpia o de grup, pensant que l'altre no em pot aportar res ni res puc aprendre d'ell, és la postura del ric de l'evangeli que de cap manera accepta que Déu el perdoni perquè està tan segur d'ell mateix que la seva actitud és sempre despectiva dels altres. Està tancat sempre dins el mateix rotlo com dins un cercle de perfectes és tot el contrari que hem vist a l'evangeli: la lògica de l'amor del pastor que estima el seu ramat no és entretenir les noranta nou ovelles que són fidels, sinó anar a cercar la que s'ha perdut, posar-se-la al coll (ho necessita més que les altres) i reincorporar-la al ramat amb tota l'alegria del món, sense retreure-li res ni tirar-li en cara la seva separació o fuga (evangeli).

Quan perdem de vista l'orientació evangèlica i els imperatius de la solidaritat humana, fàcilment feim de les nostres relacions una exigència i un retret constant. No podem cedir a la temptació de ser petits cacics –sigui en el nivell que sigui– que creen murs en tot de construir ponts, petits o grans manipuladors que no feim altra cosa que predicar-nos a nosaltres mateixos. Aquesta no és la lògica de l'amor evangèlic; és un búnker que impedeix que la pau arribi. No hi ha inflexió d'actituds, mantenim la rigidesa de pensament i desafiam a qualsevol, fins emprar la justiricació insolent de dir: “és que som així; m'han d'acceptar tal com som!”. Només la novetat alliberadora del perdó pot substituir la insistència inquietant d'una actitud de caparrudesia que tantes vegades tenim i mantenim.

El Papa Joan Pau, en el missatge d'enguany, insisteix molt en superar decididament la “cultura de la guerra” per a desenvolupar urgentment una sòlida “cultura de la pau”. Són tots els nivells de la convivència humana els qui han d'experimentar aquesta novetat: des del personal amb l'exercici constant del perdó fins el que afecta a les institucions, essent un model de diàleg i cooperació. Tant les institucions d'Església com totes les altres hauríem de ser punt de referència per la seva exemplaritat.

Una “cultura de la pau” es construeix per la capacitat de refer cada dia actituds, estructures i procediments. Es recolza en l'adopció d'un estil de convivència humana inspirada en l'acollida recíproca i capaç d'un perdó cordial. Demanar i oferir el perdó és una via profundament digna de l'home i, a vegades, l'única per poder sortir de situacions enquistades marcades per odis antics o per prejudicis mai no superats. El perdó, certament, no sorgeix d'una manera espontània i natural; per açò, hi ha ocasions que perdonar és un acte fins i tot heroic, perquè és un acte d'amor gratuït.

¿Com arribar a aquesta lògica de l'amor i a fer realitat el perdó?

El creient, si ho és de ver, sap que la reconciliació ve de Déu: tot l'evangeli n'és una demostració pràctica en la manera com perdona i estima Jesús. Per açò ha volgut en l'Església deixar instituit un signe inconfundible del seu disseny de reconciliació. Vol que dins ella, les nostres petites comunitats siguin espais especialitzats d'acollida i d'estimació, una espècie d'unitats de reconciliació intensiva.

¿Com podem demanar la pau si no venim de l'experiència de treballar-la junts?
¿Com podem fer gestos de solidaritat amb els de més enfora si aquests mateixos gestos no els tenim amb els de més a prop?

Cada comunitat, cada família, cada grup, hauríem de començar a pensar: ¿com iniciar aquest pelegrinatge de la pau des del més senzill i quotidià? El perdó i la reconciliació s'han de meditar i viure en les situacions concretes de cada persona i de cada comunitat. Bisbe i preveres, pares i mares, educadors, joves, polítics, treballadors dels mitjans de comunicació social, tots els creients en Crist i homes i dones de bona voluntat, podem fer realitat un camí ben nou guiats per Jesús, per la seva lògica d'estimar i perdonar, que no és poca feina per fer les 24 hores del dia! Es tracta d'oferir el perdó, per ser mereixedors de rebre el do de la pau.

COMUNICACIÓ ALS PREVERES SOBRE LA FESTA DE SANT ILDEFONS

*Jornada sacerdotal al Seminari diocesà
dimecres, 22 de gener de 1997*

Programa

10.30 Arribada

11.00 Diàleg sobre pastoral vocacional, a partir del document que s'adjunta. Farà la presentació Mn. Rafael Portella, delegat diocesà de Vocacions.

12.30 Celebració de l'Eucaristia.

14.00 Dinar.

Després del dinar i de la sobretaula: visita a les obres del Seminari.

* Convé dur alba i estola blanca per a la celebració de l'Eucaristia.

* Confirmar l'assistència, telefonant a les monges del Seminari, tel. 38.21.37 abans del dilluns, dia 20 de gener.

Per a preparar el diàleg sobre la pastoral vocacional

El document que s'adjunta conté els capítols II i III del Document de treball del Congrés sobre les vocacions al Sacerdoci i a la Vida Consagrada a Europa (Roma 5-10 de maig de 1997).

Les preguntes que segueixen formen part del mateix document (capítol IV), poden ajudar-nos a preparar el diàleg. Vet aquí la transcripció:

1. ¿Qué experiencias, de entre las muchas de este último decenio, resultan más adecuadas para alentar la pregunta i la respuesta vocacional ante el Señor de la vida?
2. ¿Qué opciones pastorales urge poner en práctica para que la comunidad cristiana pueda llegar a ser terreno fértil de nuevas vocaciones?
3. ¿Rezar por las vocaciones es una práctica extendida: pero ¿cuáles las condiciones para que la oración eduque a una cultura de las vocaciones?
4. ¿Cuáles son los aspectos más urgentes para una propuesta pedagógicamente correcta de la vida como vocación? (anuncio, propuesta, discernimiento, acompañamiento).
5. ¿Qué emoción o salto de calidad se considera necesario para salir de lo profundo de la crisis o del cansancio, sobretudo en la pastoral vocacional?

CARTA ALS PREVERES SOBRE EL RECÉS DE QUARESMA

20 de febrer de 1997

Benvolgut en Crist:

Com tenim previst en el Calendari diocesà, el proper dimecres, dia 26 de febrer, els preveres tindrem el Recés de Quaresma al Toro. Començarà a les 10.30 del matí

amb la pregària comunitària a la capella del Santíssim i acabarà després del dinar. Serà dirigit pel P. Evangelista Vilanova, monjo de Montserrat. Com és costum, convé telefonar a les religioses franciscanes per confirmar l'assistència, tel. 375060.

Aprofit l'avinentesa d'aquest comunitat per a unes informacions d'interès provinents de la Comissió Episcopal del Clero i que tenen a veure amb la formació permanent:

- * X Curs d'actualització sacerdotal 1997, a Roma: 10 d'abril-8 de maig
- * LXIII Curset bíblic a Jerusalem. Curs d'actualització: 29 juny-29 juliol 97
- * Curset LXIV bíblic per a preveres a Terra Santa: 15 dies: 10-24 i 13-29 de juliol 97
- * Curs a Turquia: Sant Pau, Pares i Concilis: 7-21 de juliol 97.

El qui estigui interessat en algun d'aquests cursets, pot demanar la informació detallada i fulls d'inscripció a la Curia Diocesana sobre continguts, itineraris i preus. Les places són limitades i s'adjudiquen per ordre d'inscripció.

També s'inclou, de part de la Delegació diocesana de Catequesi, un exemplar del nombre que el Secretariat Interdiocesà de Catequesi ha dedicat a Menorca a la revista Catequesi i la Guia 1997 per a preparar el Jubileu.

En comunió de pregària i amiatat, una abraçada,

Sebastià Taltavull i Anglada
Vicari general

SECRETARIA GENERAL

CONFIRMACIONS

El Sr. Bisbe ha celebrat el Sagrament de la Confirmació en el lloc i la data següent:

Dia 25 de gener - Parròquia de Sant Esteve, de Ciutadella - 1 jove.

CALENDARI DE LES FESTES LABORALS DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE BALEARS 1997

1 de gener	Any Nou
6 de gener	Epifania del Senyor
27 de març	Dijous Sant

28 de març	Divendres Sant
1 de maig	Festa del Treball
25 de juliol	Sant Jaume
15 d'agost	Assumpció de la Mare de Déu
1 de novembre	Tots Sants
6 de desembre	Dia de la Constitució
8 de desembre	La Puríssima
25 de desembre	Nadal
26 de desembre	Segon dia de Nadal.

DIES DE DIJUNI I ABSTINÈNCIA

Durant l'any 1997 han d'observar-se:

- Dijuni i abstinència: El dia 12 de febrer (Dimecres de Cendra) i el 28 de març (Divendres Sant).
- Només abstinència: Tots els divendres de Quaresma.

Els altres divendres de l'any i els dies de Quaresma, excepte les Solemnitats, són dies penitencials en la forma que s'indica en el Decret de la Conferència Episcopal Espanyola, de 21 de novembre de 1986.

SOLEMNITAT DE SANT JOSEP I DIA DEL SEMINARI

La Solemnitat de Sant Josep, 19 de març, no figura aquest any com a festa laboral en el Calendari de la Comunitat Autònoma de Balears. Per açò el Sr. Bisbe ha tingut a bé donar les següents disposicions:

- Es dispensa aquest any, en la Diòcesi de Menorca, el precepte de participar en l'Eucaristia.
- Donada la importància de la Festa es recomana vivament a tots els fidels cristians de la Diòcesi, ateses les seves obligacions laborals, la participació en l'Eucaristia.
- Els Rectors de les Parròquies i dels llocs de culte disposaran l'horari de les celebracions que estimin més adient per a facilitar la participació dels fidels.
- El Dia del Seminari es celebrarà el diumenge 16 de març. La col·lecta d'aquest diumenge es destinarà a les necessitats del Seminari. Aquest dia hi haurà al Seminari una pregària vocacional, organitzada pels responsables del Seminari i per la Delegació de Pastoral Vocacional. Es recomana que, seguint les orientacions del Rector del Seminari i de la Delegació de Pas-

toral Vocacional, aquest dia o al voltant d'ell, es celebrin actes de pregària per les vocacions al ministeri presbiteral.

ADVERTIMENT SOBRE ALGUNS SACERDOTS

1. Se'ns ha informat que el Sr. Antonio Cabezuela Martín es fa passar per sacerdot en alguns llocs d'Espanya, i en concret a Madrid.

2. Igualment el Sr. Luis Alberto Borsellino, de nacionalitat argentina, també ha intentat fer-se passar per sacerdot de la Diòcesi de Buenos Aires, i fins i tot ha demanat a Madrid un càrrec pastoral, que no li ha estat assignat.

3. Al llarg dels dos últims anys el sacerdot José Apeles Santolaria, nascut a Barcelona, ha participat en programes de debat de diverses emissores de televisió. Les seves opinions i la seva manera d'expressar-les han provocat la perplexitat de molts catòlics. Segons l'Oficina d'Informació de la Conferència Episcopal Espanyola, aquest sacerdot mai ha estat incardinat a cap Diòcesi espanyola ni ha format part de cap Institut o Congregació Religiosa radicades a Espanya. En el moment present no pertany a cap institució religiosa, exercint el sacerdoci fora de tota jurisdicció. La seva presència en els mitjans de comunicació social respon a la seva pròpia iniciativa, i les seves opinions són de la seva exclusiva responsabilitat, ja que no estan contrastades amb la Doctrina de l'Església, a la qual no representa de cap manera i de la qual no ha rebut cap manament.

INTENCIONS DEL SANT PARE 1997

Gener. General: Perquè els catòlics i els qui pertanyen a diferents confessions cristianes col·laborin eficaçment a posar en comú tot el que els uneix. **Missional:** Perquè els batejats donin testimoni amb la seva vida de l'anunci de la salvació universal en Jesucrist.

Febrer. General: Perquè, en totes les comunitats cristianes, l'atenció als qui sofreixen es tradueixi en gestos concrets de caritat solidària. **Missional:** Perquè els malalts i els ancians sàpiguen unir els seus sofriments als de Crist i els ofereixin pel bé de l'Església universal.

Març. General: Perquè els països rics i els països pobres, amb esperit de responsabilitat i entesa, sàpiguen col·laborar eficaçment en el desenvolupament i la pau. **Missional:** Perquè el 175 aniversari de l'Obra de la Propagació de la Fe estimuli les comunitats cristianes a un major esforç per les Missions.

Abril. General: Perquè la participació a l'Eucaristia desvetlli en els fidels el sentit veritable de la llibertat cristiana segons el missatge del 46 Congrés Euca-

rístic Internacional. **Missional:** Perquè la comunitat cristiana de Hong Kong continuï essent testimoni de fe i d'unitat, d'anunci i de diàleg amb tot el poble xinès.

Maig. General: Perquè la fe de Maria sigui un estímul per a tots els qui procuren conèixer i complir la voluntat de Déu. **Missional:** Per la promoció integral de la dona seguint el model de Maria, Mare de Crist i de l'Església.

Juny. General: Perquè els cristians, com imatges vivents de Crist que acull i perdona, siguin promotors de reconciliació i de joia evangèlica. **Missional:** Perquè els pobles de l'Àfrica, acollint la veu del Sant Pare i dels Bisbes, emprenguin amb nou entusiasme el camí de la fe i del desenvolupament pacífic.

Juliol. General: Perquè l'Església promogui la civilització de l'Amor i de la Vida en un món afligit per la cultura de la violència i la mort. **Missional:** Perquè els pobles de l'Àsia s'obrin a la llum i l'amor de Crist i descobreixin en l'Evangel·li la plenitud dels valors de les seves cultures i religions.

Agost. General: Perquè l'Església manifesti sempre la comunió amb l'Esperit en la diversitat dels dons i carismes. **Missional:** Perquè la preparació del tercer mil·lenni revifi en l'Església l'entusiasme per anunciar Jesucrist únic Salvador de l'home.

Setembre. General: Perquè els educadors i ensenyants siguin testimonis creïbles que facin descobrir als joves el sentit i la bellesa d'una vida feta do d'un mateix als altres. **Missional:** Perquè els joves cristians, acollint la crida del sant Pare, es facin autèntics i eficaços protagonistes de la nova evangelització.

Octubre. General: Perquè l'experiència de l'Esperit de Crist impulsi els cristians a donar testimoni de l'amor del Pare vers la humanitat amb més convicció i dedicació. **Missional:** Perquè el record del testimoni dels primers màrtirs estimuli en l'Església del Japó el dinamisme missioner.

Novembre. General: Perquè les famílies desunides i els matrimonis que han perdut la mútua confiança retrobin el camí recte a la llum de la fe i la caritat cristiana. **Missional:** Perquè els Instituts de Vida Consagrada renovin el seu carisme responent a la crida del Sínode.

Desembre. General: Pels "infants del carrer" i tots els infants abandonats, no estimats, maltractats i víctimes de la violència. **Missional:** Perquè augmenti el voluntariat missioner entre els cristians laics de l'Amèrica Llatina.

JORNADES ECLESIALS PER AL 1997

L'Església catòlica, a tot l'àmbit de l'Estat espanyol, celebra d'una forma especial —o bé s'hi afegeix— a les Jornades següents:

1 de gener. Dia Mundial de la Pau (de pregària, el dia de Cap d'Any, solemnitat de la Mare de Déu).

- 6 de gener. Dia del Catequista Nadui i del Instituto Español de Misiones Extranjeras (IEME).
- 18 al 25 de gener. Setmana de Pregàries per la Unitat dels Cristians.
- 26 de gener. Diada Missionera dels Nens.
- 2 de febrer. Dia Mundial de la Vida Consagrada i Jornada Pro Vida.
- 7 de febrer. Dia del Dejuni Voluntari.
- 9 de febrer. Campanya de "Mans Unides" contra la Fam al Món.
- 11 de febrer. Dia Mundial dels Malalts (en la memòria de la Mare de Déu de Lourdes).
- 2 de març. Dia d'Hispanoamèrica.
- 16 de març. Dia del Seminari (diumenge immediat a la solemnitat de sant Josep, on aquest dia no és festiu).
- 27 de març. Dia de l'Amor Fraternal (Dijous Sant).
- 28 de març. Col·lecta pels Llocs Sants de Palestina (Divendres Sant).
- 20 d'abril. Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions Consagrades (Diumenge 4t de Pasqua).
- 27 d'abril. Jornada Mundial de les Comunicacions Socials.
- 1 de maig. Dia del Treball.
- 4 de maig. Dia del Clergat Nadiu i Jornada dels Malalts (Diumenge 6è de Pasqua).
- 18 de maig. Dia de l'Acció Catòlica i de l'Apostolat Seglar (Pentecosta).
- 25 de maig. Dia Pro Orantibus (pels religiosos i les religioses de vida contemplativa; Santíssima Trinitat).
- 1 de juny. Dia de Caritat (solemnitat del Cos i la Sang de Crist).
- 29 de juny. Dia del Papa.
- 6 de juliol. Jornada de Responsabilitat en el Trànsit.
- 16 de juliol. Dia de la Gent de Mar (en la memòria de la Mare de Déu del Carme).
- 23-24 d'agost. 12a Jornada Mundial de la Joventut, a París.
- 27 de setembre. Jornada Mundial del Turisme.
- 28 de setembre. Dia dels Emigrants.
- 8 d'octubre. Dia dels Malalts Mentals.
- 17 d'octubre. Dia de l'Erradicació de la Pobresa.
- 19 d'octubre. Domund (Jornada Mundial de la Propagació de la Fe).
- 16 de novembre. Diada de Germanor (Dia de l'Església diocesana).
- 1 de desembre. Dia Mundial contra la Sida.
- 3 de desembre. Dia Internacional del Minusvàlid.
- 28 de desembre. Dia de la Família (festa de la Sagrada Família).

IN PACE CHRISTI

El Sr. Bisbe encomana a la pregària de la comunitat diocesana:

Josep Bosch Benejam, Prevere, Salesià de Dom Bosco

Naixement a Ciutadella el 14 de gener de 1941. Pares: Josep i Catalina. Tercer fill de set germans.

1947 alumne del Col·legi Salesià de Ciutadella.

1952 va al seminari salesià. Comença en l'escolania del Tibidabo de Barcelona (1 any) i després passa a Girona.

Feta la professió perpètua, els cursos 1963 a 1967 fa els estudis de teologia i es prepara pel sacerdoci en el seminari salesià de Martí-Codolar, Barcelona on és ordenat prevere el 5 de març de 1967 pel bisbe Fray Matias Solà i Farell.

A més a més va anar estudiant la diplomatura de Francès. Va treure el títol l'any 1965.

El curs 1967-68 és a Roma, a la Universitat Salesiana on treu la llicència en Teologia.

Els cursos 1968 al 1970 és cap d'estudis del seminari menor salesià de Girona.

1970-1971 és personal de la comunitat salesiana d'Andorra.

A inici de curs de l'any 1971 entra a treballar pastoralment en el camp de la parròquia. Camp que no va deixar fins la seva mort. Han estat 25 anys.

Els cursos 1971-1987 és a la parròquia de Maria Auxiliadora de Sant Boi, primer com a vicari i després com a rector. En aquest temps va ser també durant tres anys superior de la comunitat religiosa.

Els cursos 1987-1990 els passa com a rector de la parròquia de Sant Bernat de Claravall al barri de Ciutat Meridiana de Barcelona.

D'inici de curs de 1990 fins el dia de la seva mort, el 2 de gener de 1997, és el rector de la parròquia de Sant Antoni del poble de San Vicenç dels Horts.

Com a trets principals cal destacar la seva profunda pietat, vida de pregària, coneixement i meditació de la Bíblia, el seu caràcter dolç, reposat, amable i tranquil junt amb un gran zel apostòlic i una gran capacitat de servir i ajudar.

Gna. Lourdes Allés Goñalons, Religiosa Clarissa

La nostra estimada Sor Lourdes Allés Goñalons a l'edat de 90 anys, del dia 9 de febrer de 1997 gaudeix amb plenitud de la Vida de Déu.

Va viure i morir en silenci. Els seus 70 anys de vida religiosa, al servei de l'Església de Jesús vivint en comunitat i fent el bé, s'han anat teixint joiosament en mans de Déu "com un brodat, aquí baix a la terra" (Sal. 139, 15). Continuament es va deixar treballar per l'Esperit.

Va viure molts de canvis, ella era el pont vivent que ens unia amb part de la nostra història, no en parlava massa del passat, quan li demanàvem alguna cosa exclamava: "Oh! Lo que vam passar!", mentre tancava els ulls i movia el cap. Guardava moltes coses en el cor i deia que "el temps present és molt millor que el passat". Vivia un delicat amor a l'Església i a la Comunitat, sempre estava disponible, tenia ben clar que estimar Jesús era servir els altres, aquells que tenia a prop, i ho feia finament sense escatimar dedicació i atenció.

Molta gent es sentia recolzada per la seva pregària. Com una llumeta ha escampat càlidament la seva llum, podia dir amb el salmista: "No m'he callat la vostra salvació dins del meu cor, he fet conèixer el vostre ajut fidel, la lleialtat del vostre amor, davant el poble en dia de gran festa" (Sal. 39, 11).

Amorosament recordem la seva fidelitat, la senzillesa, la pau, la humilitat, la mirada neta... Feia moltes pregàries, es complaïa repetint el nom de Jesús i Maria, i deixant-se conduir per l'Esperit arribà a ser tota ella oració, alabança a Déu Pare. La seva vida en el jardí de santa Clara i sant Francesc ha estat com una rosa que poc a poc va obrint-se mostrant la bellesa de Déu i exhalant el perfum de la seva Bondat. Sense fer renou, anava donant la vida. Podríem dir moltes coses d'ella, però fins i tot les paraules hi sobren "el silenci dóna pes a tot allò que realment és bo". La mateixa mort corporal és un cant a la Vida. Mentre resàvem Vespres, quan cantàvem el Magnificat, Sor Lourdes amb la seva torxa encesa rebia l'Espòs entrant a la festa per sempre. Ens sentim gojoses de poder proclamar la fe en la Resurrecció.

El viure ja val la pena, però viure donant la vida pels germans encara ho val més. Dóna qualitat a la nostra vida i fa que allò més simple tingui la densitat i la plenitud del Cel. ¡Lloat sigueu Senyor per tots els vostres dons!

ORGANISMES DIOCESANS

CONSELL PASTORAL DIOCESÀ

REUNIÓ EXTRAORDINÀRIA (4-I-1997)

Benvolgut/da:

Em plau convocar-te a la sessió extraordinària del Consell Pastoral Diocesà que tindrà lloc, si Déu ho vol, el dissabte dia 4 de gener, a Cal Bisbe, a les 10 del matí, amb el següent ordre del dia:

1. Pregària
2. Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior
3. Estudi i aprovació de la proposta de normes per a l'Etapa Diocesana de l'Assemblea
4. Informacions
5. Precs i suggeriments

Adjuntam a aquesta convocatòria l'acta de la sessió anterior del Consell Pastoral i la proposta de normes que estudiarem i votarem en la reunió, a fi de poder agilitzar més la sessió.

Aprofitam aquesta ocasió per a desitjar-vos que passeu un Bon Nadal i tingueu un Any Nou ple de felicitat.

Una abraçada,

Joan Mercadal Victory

Secretari

REUNIÓ ORDINÀRIA (15-II-1997)

Benvolgut/da:

Em plau convocar-te a la sessió extraordinària del Consell Pastoral Diocesà. Aquesta reunió, que tindrà lloc, si Déu ho vol, el dissabte dia 15 de febrer, al Casal del Toro, a les 10 del matí, serà la que s'havia de celebrar el dia 15 de març, avançada per tal de poder adelantar els treballs de preparació de l'etapa diocesana de l'Assemblea, i es desenvoluparà amb el següent ordre del dia:

1. Pregària
2. Lectura i aprovació de l'acta anterior
3. Concreció de les normes aprovades per a la fase diocesana de l'Assemblea
 - * Lloc de celebració de les sessions finals de l'Assemblea
 - * Elecció de moderadors i secretaris
 - * Elecció del representant del Consell Pastoral Diocesà a l'equip de ponència del quart Bloc de Treball

* Organigrama de la Comissió organitzadora

- Equips de treball

- Coordinador general

* Constitució dels equips de ponència i primera trobada conjunta

* Constitució de la Comissió d'experts

4. Informacions

5. Precs i suggeriments

Adjuntam a aquesta convocatòria l'acta de la sessió anterior.

Una abraçada,

Joan Mercadal Victory

Secretari

ACTA DE LA REUNIÓ (19-X-1996)

El dissabte, dia 19 d'octubre de 1996, a les 10.00 hores del matí el Consell Pastoral Diocesà celebrà reunió ordinària, al Casal del Toro, d'acord amb el següent ordre del dia:

1. Pregària

2. Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior

3. Ponència a càrrec d'Antonio Cartagena, Secretari de la Comissió Episcopal d'Apostolat Seglar sobre "Els laics cristians, Església en el món"

4. Reflexió per grups

5. Posada en comú

6. Informacions sobre: A) Congrés sobre "Els desafiaments de la pobresa a l'acció evangelitzadora de l'Església" i B) La marxa de l'Assemblea Diocesana

7. Precs i suggeriments

Començà la sessió amb un cant i la pregària del salm 18, en al·lusió a la jornada missionera que se celebrava l'endemà, diumenge. Després es va llegir la pregària de l'Assemblea.

El segon punt de l'ordre del dia fou la lectura i aprovació de l'acta de la reunió extraordinària del Consell Diocesà de Pastoral, celebrada el passat 6 de juliol.

A continuació, després d'haver fixat l'horari aproximat de treball, i abans de passar a la ponència per part del Sr. Antonio Cartagena, el Sr. Bisbe va explicar que la permanent del Consell Diocesà de Pastoral en la reunió del dia 1 d'Octubre va tractar la inclusió de la qüestió del laicat en l'ordre del dia del plenari del Consell Diocesà de Pastoral, i que es plantejava dins el context de l'Assemblea Diocesana, de manera que el Consell Diocesà de Pastoral pugui així fer arribar les seves reflexions a l'Assemblea Diocesana. Sebastià Taltavull va afegir que també seria bo per reflexionar la problemàtica de la pastoral d'adults i la seva coordinació.

Posteriorment a l'àgil exposició, els membres del Consell Diocesà de Pastoral es van reunir en grups aleatoris per a reflexionar sobre el laicat actual a Menorca, en funció de la ponència i fent especial esment en el sentit eclesial dels laics que coneixem i en la qüestió de la unitat i la diversitat. Del treball dels grups es poden destacar les següents aportacions:

- * La importància del testimoni com a clau d'identitat de l'Església
- * Cal redescobrir i remarcar la missió dels laics
- * La comunitat ha d'estalonar la missió dels laics. Ha d'acompanyar els laics tant dins l'Església com defora
- * L'Església (i els laics) anem a remolc dels canvis socials, i moltes vegades no tenim paraules per als grans problemes del món
- * El món pateix una gran inestabilitat. Açò pot suposar que la gent cerqui en els grups una certa seguretat davant la inestabilitat del món, i per açò no es relacionin suficientment amb els altres grups
- * Manca formació en els laics. Açò fa que sigui més fàcil seguir el camí dels qui "en saben"
- * Es podria descobrir una relació entre els compromisos que s'adquireixen i el grau de consciència de ser Església, encara que hi ha gent que no ha descobert l'opció del compromís i altra a la que no hem sabut convidar a descobrir-la
- * Criden l'atenció els casos de "voluntaris no practicants" que es troben en organitzacions com Càritas
- * Alguns alumnes de col·legis religiosos arriben als instituts amb un esquema eclesial "preconciliar", encara que aquesta opinió no era generalitzada
- * Cal respectar el procés personal de cadascú. No hem de posar models excloents que puguin desanimar algú
- * Encara hi ha un excessiu clericalisme. No s'ha assumit la vocació dels laics. Hi manquen fets concrets que demostrin un canvi de mentalitat. Sembla que faci por perdre poder
- * S'ha de definir clarament la funció dels laics i la dels capellans
- * Una excessiva estructura eclesial priva la presència dels laics en el món, i açò dificulta el descobriment d'una espiritualitat pròpia, basada precisament en la presència en el món
- * Els laics han de ser acompanyats tant pels capellans com per les comunitats
- * Remarcar la necessitat d'un moviment d'adults de base ampla i no excloent (no sols matrimonis, p. ex.)
- * Els pocs laics compromesos són absorbits per l'estructura
- * S'han d'assumir els errors. Sempre esteim necessitats de conversió
- * Es proposa encetar un diàleg sobre diversitat-unitat i sobre l'acció missionera de l'Església, tant cap als batejats que no celebren habitualment com en les pròpies celebracions, i ens els mitjans de comunicació

- * Es fan moltes anàlisis de la realitat però no es realitzen compromisos
- * La comunitat ha de servir també els no compromesos en tasques concretes
- * El laicat ja fa temps que és viu (Acció Catòlica) però els joves també l'han descobert
- * No podem esperar-ho tot dels capellans, però ens han d'acompanyar junt amb la comunitat
- * Som Església
- * Hi ha grups de dins les comunitats que no es coneixen
- * És necessari obrir-se al món i crear un diàleg entre moviments, i fer camí junts
- * Manca compromís dins el món cultural. No s'hi ajuda
- * PROPOSTA: Seria important crear un equip de laics per a organitzar un moviment d'adults

Després de la posada en comú, el Sr. Cartagena va fer una primera valoració de tot el que s'havia exposat en el treball de grups:

- * El to general és d'esperança
- * Els capellans estan educats i acostumats a dirigir. Farà falta preparar els capellans per a l'acompanyament
- * S'han de definir prioritats a l'hora de programar, i cercar solucions
- * Els problemes es poden solucionar treballant
- * Les comunitats han de cobrir les seves necessitats i solucionar els seus problemes independentment dels canvis dels rectors
- * El plantejament ha de ser: què passa...?, qui, que i com ho podem solucionar?
- * S'ha de fer camí a partir del camí fet. S'ha d'anar pas a pas per a arribar al final
- * S'han de formar equips per a tabular les propostes que es facin en cada cas

A continuació es va obrir el col·loqui en el que intervingué Antoni Anglada Anglada per a proposar que les intuïcions del Consell Diocesà de Pastoral es facin arribar a l'Assemblea, sobretot de cara al quart bloc. També Gerard Villalonga va intervenir per a indicar la necessitat de fer-les arribar també als consells arxiprestals i de difondre-les a través del Full Dominical.

El Sr. Bisbe plantejà la qüestió de fer arribar les conclusions del Consell Diocesà de Pastoral als equips de ponència o esperar a la fase diocesana de l'Assemblea. Ernesto Vera presentà la opinió, majoritàriament acceptada, d'esperar al final de l'Assemblea, per tal de no adelantar-nos a les conclusions. Cal, va dir, retornar la veu a l'Assemblea per concloure juntament els debats.

Antoni Anglada Anglada, seguint amb el col·loqui, remarcà que la feina de l'Església és dins el món. L'acompanyament dels capellans es fa difícil per aquest fet. La comunitat no ha de criticar el compromís extraeclesial, sinó recolzar-lo. Fent referència a aquest tema, el Sr. Cartagena va dir que en els ministeris intraeclesials es sap el recolzament. Però els ministeris extraeclesials també són una missió. A

continuació, Mª Ignacia Gener va remarcar també la manca d'acompanyament des de les comunitats als qui fan tasques diocesanes.

Antoni Anglada Saura va aportar la idea de que els capellans s'han de deixar acompanyar, i a continuació Francesc Triay la completava amb la seva intervenció: la idea de l'acompanyament ha de ser eclesial a tots els nivells. Tots necessitam de tots. És una idea que ens farà avançar. Les capes estratificades són perilloses. Sebastià Taltavull en el torn d'intervencions apuntà que la majoria dels cristians compromesos demana un seguiment comunitari per fer la crítica i l'acompanyament, independentment del caire del treball realitzat o del signe polític que s'assumeixi. Continuant amb la mateixa idea, el Sr. Cartagena va dir que la feina en el món és una missió de l'Església. La crítica política és necessària per a poder ajudar moltes persones a la vegada. Seguidament, Francesc Triay demanava d'aixecar la torxa de l'autenticitat i feia referència a una frase sentida: "no podem denunciar perquè no esteim nets". La corrupció i el mal ambient ens afecta a tots els nivells.

Com a final de la reunió Sebastià Taltavull va plantejar la necessitat de prendre altres acords operatius. S'havia dit, recordava, de fer arribar la reflexió als consells arxiprestals i parroquials, als equips de ponència i als capellans. Com a acords definitius es van prendre els següents:

Sr. Cartagena: Informar bé als grups representats.

Antoni Anglada Anglada: Informar als secretaris i moderadors de l'assemblea en el moment de presentar el quart bloc de treball.

Francesc Triay: Presentar la mateixa línia de reflexió al clero, bé el Sr. Cartagena o un seglar.

El punt n° 6 de l'ordre del dia en el seu primer apartat, informació sobre el Congrés "Desafiament de la pobresa a l'acció evangelitzadora de l'Església" fou presentat per Francesc Triay, que va explicar que per motiu de l'Assemblea, i per tal de no multiplicar reunions, només van fer un treball previ uns grups de Càritas. Va mostrar-se en certa manera sorprès per la informació que havia sortit al Diari Menorca, que li semblava manipulada. Ja parlant sobre els treballs desenvolupats a Madrid, destacava un ambient de serenor, sense polèmiques tenses, els grups de treball van funcionar bé, a pesar de tenir poc temps; en conjunt unes dues hores. Quant a l'anàlisi realitzada, comenta pot ser un bon cop d'alerta, de cara a fer que l'Església sigui dels pobres i no per als pobles, no un servei prepotent de beneficència sinó que se sentin a ca seva. Quan arribin les conclusions finals, es faran altres treballs amb els grups de Càritas.

El Sr. Bisbe va dir que seria interessant fer arribar als grups de l'assemblea un resum de les ponències i el missatge final, ja que s'està treballant el bloc 'SERVIR', al que Francesc Triay va respondre que es prepararia ja una informació per a les jornades de Càritas a celebrar la setmana vinent.

Quant a la marxa de l'Assemblea, Sebastià Taltavull va començar valorant la feina del Full Dominical de divulgació dels treballs de l'Assemblea. Va informar

que els dies 2-3-4 d'octubre havien tingut lloc les reunions de llançament dels treballs del bloc 3 "SERVIR" i que tant la resposta a la convocatòria com la reunió en si mateix havien anat prou bé. També va comunicar que la Permanent del Consell Diocesà de Pastoral estudiaria la proposta de reglament per a la fase arxiprestal i diocesana de l'Assemblea, per tal de poder decidir ja aquestes qüestions en el pròxim plenari del Consell Diocesà de Pastoral. També va informar que el Sr. Joan Estruch ja té fotocòpies de tot el treball que s'ha fet fins ara en els grups, que li va semblar molt interessant per a completar el treball de camp que s'ha fet.

Ja per a acabar, i en una altra tema, va agrair a tots els delegats la feina feta per tal de poder tenir enllestit el calendari diocesà amb prou temps. Aniria bé fer-lo arribar a tots els creients, per aconseguir fer propera la diòcesi, amb noms i llinatges. De fet s'han imprès més exemplars que l'any passat, ja amb aquesta intenció. Finalment, demanà que, aprofitant la presència de representants de tots els arxiprestats i de moltes parròquies, els calendaris que es presentaven, fossin repartits aquell mateix dia, si era possible.

Així, no havent-hi més temes a tractar, es va aixecar la sessió essent les 14.05 del capvespre.

Joan Mercadal Victory
Secretari

CONSELL DIOCESÀ D'ECONOMIA

CONVOCATÒRIA

Ciutadella de Menorca, 20 de febrer de 1997

Benvolgut/da:

Em plau convocar-te a la reunió del Consell Diocesà d'Economia que tindrà lloc, si Déu ho vol, el dimecres, dia 26 de febrer de 1997, a les 20.30 del capvespre, a la Casa de l'Església, a Maó i amb el següent ordre del dia:

1. Elecció del representant del Consell d'Economia a l'equip de ponència del quart bloc de l'Assemblea Diocesana
2. Informació i estudi dels pressupostos econòmics de les parròquies i altres entitats que ja s'han rebut
3. Informacions

Amb tot afecte

Sebastià Taltavull Anglada
Vicari General

CRÒNICA DE LA REUNIÓ (26-II-1997)

Aquests foren els principals acords presos en aquesta reunió:

- Elegir la Sra. Paca Llabrés com a representant del Consell d'Economia en l'equip de Ponència del quart bloc de l'Assemblea Diocesana.
- Aprovar els presupostos de les Parròquies i demés institucions presentats fins ara, demanant en alguns casos informació complementària.
- Fer passos concrets perquè les Confraries i altres Associacions parroquials integrin els seus comptes en els de la seva Parròquia respectiva.
- Fer una reunió de representants del Consell Diocesà d'Economia i del Consell Parroquial d'Economia de Santa Maria, de Maó, per acordar el finançament de les obres de la taulada d'aquesta Parròquia.
- Urgir la presentació dels presupostos a les Parròquies que encara no els han enviat.

COMISSIÓ DIOCESANA DEL PATRIMONI

CONVOCATÒRIA

17 de febrer de 1997

Benvolgut:

Em plau convocar-te a la reunió de la Comissió Diocesana del Patrimoni que tindrà lloc el proper dijous, dia 20 de febrer, a les 16 h. a Sant Joan de Missa, amb el següent orde del dia:

1. Estudiar in situ la reforma que es preveu de l'ermita des de l'aprovació del projecte enviat al programa Leader. Hi serà present el Rector de Sant Rafael, Mn. Antoni Fullana i els membres del Consell d'Economia de la Parròquia.
2. Presentació i resolució sobre la rehabilitació d'una de les voltes de l'església de Sant Miquel, actualment apuntalada.
3. Presentació i resolució sobre la rehabilitació de tota la coberta de l'església parroquial de Santa Maria de Maó.
4. Presentació i resolució sobre la rehabilitació de la bòveda i parets de l'església parroquial de Sant Antoni de Fornells.
5. Informació sobre l'accés dels minusvàlids a la Catedral.
6. Com iniciar l'estudi global a curt i llarg termini del que hi queda de la rehabilitació de la Catedral. Explicació del moment en què es troba la restauració iniciada l'any 1987 i el camí que hi queda per fer. Quines funcions ha d'assumir la Comissió Diocesana del Patrimoni i quines funcions ha d'assumir el Capítol de la Catedral.
7. Elecció del component de la Comissió per la Ponència IV de l'Assemblea Diocesana.

Jordi Pons, *secretari*

CRÒNICA DE LA REUNIÓ (20-II-1997)

Principals acords presos en aquesta reunió:

- Elegir com a representant de la Comissió de Patrimoni per a la Ponència del quart bloc de l'Assemblea Diocesana el President de la Comissió, Sr. Biel Julià Seguí.
- Aprovar l'execució de les següents obres:
 - reforma de l'interior de l'ermita de Sant Joan, de Ciutadella
 - rehabilitació d'una de les voltes de l'església de Santa Maria, de Maó
 - rehabilitació de les cobertes de l'església de Santa Maria, de Maó
 - rehabilitació de les bòvedes i parets de l'església de Fornells
 - reformes en Son Punxet.
- Impulsar les obres de l'accés dels minusvàlids a la Catedral.
- Seguir amb l'estudi global de la rehabilitació de l'interior i exterior de la Catedral.
- Iniciar una reflexió sobre la necessària col·laboració de les institucions que usen els edificis de l'Església amb finalitats culturals.

DELEGACIÓ DIOCESANA DE JOVENTUT

EXERCICIS PER A JOVES

Ciutadella, a 31 de gener de 1997

Benvolgut:

Un any més, la Delegació Diocesana de Joventut ha organitzat pels dies 28 de febrer, i 1 i 2 de març, una tanda d'Exercicis Espirituals per a joves majors de 18 anys.

Enguany seran dirigits per na Rosa Deulofeu, Delegada Episcopal de Joventut de la Diòcesi de Barcelona i Cap del Departament de Pedagogia de la Fe de l'Institut de Formació de la Fundació Pere Tarrés.

Si em permetes expressar-ho així, crec que és un deure nostre, i una responsabilitat que no podem defugir, la d'ajudar el jove a descobrir la importància i la necessitat de fer una aturada en el camí, de deixar les activitats habituals per, com deim al fulletó de presentació, des del silenci i la pregària, fer una experiència de trobada íntima i personal amb Déu, de revisió profunda de la pròpia vida i de celebració compartida de la fe.

Adjuntam cartells i fulletons. Com sempre, t'agrairem que els facis arribar a aquells joves a qui creguis que pot fer bé participar-hi. Els papers són importants per donar a conèixer els detalls més concrets, però infinitament més important és la convidada personal, la paraula engrescadora i valorativa que només tu, o

aquells que a la vostra comunitat tenen encomanada la tasca d'acompanyar-los, podeu dir-los, fent-los arribar la informació.

Ben a prop en la pregària,

Mª Ignàsia Gener Fernández
Delegada Diocesana de Joventut

DELEGACIÓ D'ENSENYANÇA

XIFRES I REFLEXIONS SOBRE LA POBLACIÓ ESCOLAR A MENORCA

1. Educació Primària

Hi ha 16 col·legis públics (no compt els rurals), i 7 concertats. La població escolar és de 4.798 alumnes (C. Públics) i 1.556 alumnes (C. Concertats). Els alumnes dels Centres Concertats –primària i secundària– reben Ensenyança Religiosa Catòlica.

1.1. Xifres significatives (%) referents a l'alumnat de religió:

<u>Curs</u>	<u>1er.</u>	<u>2on.</u>	<u>3r.</u>	<u>4t.</u>	<u>5è.</u>	<u>6è.</u>	<u>Totals</u>
Maó	55,8	58,2	58,6	55,8	54,5	58,2	55,3
Ciutadella	43,5	39,5	39,7	30	26,6	21,9	33,5
Interior	56,6	65,1	68,5	64,1	59	48,9	60,1

1.2. Anotacions i reflexions referents a l'alumnat de religió:

- El Centre Escolar de Maó "Antoni Joan" és el qui té més alumnat (79%). El Centre de "Fontirroig", el qui en té menys (40,3%). Comparat amb els alumnes de 2on. curs, el primer d'"Antoni Joan" ha disminuït un 17,5%, i el de "Fontirroig" ha augmentat un 30%.

- A Ciutadella, sols el de "Joan Benejam" en el seu primer curs, ha sofert, comparat amb el 2on., una disminució del 13%. Els "Verge del Toro" i "Pintor Torrent" augmenten; "Pere Casasnoves" es manté. Remarc la xifra total d'alumnes que escullen religió a "Verge del Toro" (46,7%) on els professors de religió pertanyen al Claustre. Convid els mestres cristians dels C. Públics que imparteixin ells l'ensenyança religiosa. Aquesta estaria més integrada al Centre.

- Referent als Col·legis de l'interior de l'illa: el de Ferreries manté el seu alumnat (91,5%); el de Migjorn té alts i baixos (53,7%); el d'Alaior segueix una mateixa tònica en els seus quatre primers cursos (48,3%) i disminueix en els dos darrers (30,5%); i el de Fornells, que aquest curs 96-97 imparteix ensenyança religiosa, l'alumnat és un 50%.

2. Educació secundària

Hi ha sis C. Públics d'ESO i Batxillerat (Maó, Ciutadella i Alaior) i un altre, públic, que sols imparteix ESO (Ferreries). Els set C. Concertats de Primària,

imparteixen ja, enguany, el primer d'ESO. Total d'alumnes en els C. Públics: 3.716. Total d'alumnes en els C. Concertats –primer d'ESO i vuitè de l'antiga EGB–: 682.

2.1. Xifres significatives (%) referents a l'alumnat de religió:

<u>Curs</u>	<u>1er.</u>	<u>2on.</u>	<u>3r.</u>	<u>4t.</u>	<u>1Batx.</u>	<u>2Batx.</u>	<u>Totals</u>
Maó	28,6	17	30,1	29,3	45,3	13,1	28,8
Ciutadella	9,7	6,6	15,4	5,6	12,4	3,9	9,5
Interior	27,6	27,3	34	35,6	21,5	14,5	28,4

2.2. Anotacions i reflexions

- Aquest curs 96-97 hi ha més alumnes de religió a primer que a segon en les tres zones escolars. Ens és una bona notícia. Les xifres més altes les trobam al III de BUP del Centre "Joan Ramis" (60%) i 1er. de Batxillerat del Pasqual Calbó, de Maó (43%). Les més baixes al "Josep Mª Quadrado" de Ciutadella (2,6% a 2on. d'ESO i 3,3% a 2on. de Batxillerat).

- Valor l'augment del 3,1% en els Centres de Ciutadella. Tot i així, em deman: ¿A què són degudes xifres tan baixes? No és pel professor que és competent i valorat entre els alumnes. Ni per simultanejar, crec, catequesi i escola. A altres pobles es va a catequesi i no es tenen els mateixos resultats. Confiem en el respecte que mereixem pel Claustre de Professors, i en la bona disponibilitat de les famílies cristianes en educar segons un sentit transcendent de la vida. I que no ens manqui la il·lusió i la feina ben feta de professors i alumnes. Gràcies a tots.

J. Bosco Faner i Bagur

DELEGACIÓN DE ECUMENISMO

ANTE LA SEMANA DE LA UNIDAD (18-25 ENERO 1997)

A partir del pròxim dia 18 de Enero, la pràctica totalitat de creyentes en Cristo, Hijo de Dios y Salvador, seremos convocados a rogar por la unidad de nuestras distintas iglesias y comunidades, implorando del Señor que cese el escándalo de nuestras divisiones, que es un obstáculo enorme para nuestra tarea de anunciar el Evangelio a toda la humanidad.

Es sabido que el Papa publicó en 1994 su Carta Apostólica "Tertio Millenio Adveniente", anunciando una preparació especial para el próximo año 2000, que será Año Santo, como aniversario del Nacimiento de Cristo.

Nos encontramos ya en el primero de los tres últimos años de preparació, dedicado a Cristo, a quien nos unimos a través del Santo Bautismo.

En estos años, según la voluntad expresa del Santo Padre, debemos redoblar nuestros esfuerzos para superar las divisiones entre los cristianos; esfuerzos que el

citado documento resume en tres puntos esenciales: arrepentimiento, oración y diálogo.

Motivo de más para que, en todas nuestras eucaristías, reuniones de formación y apostolado, clases de religión y demás ocasiones oportunas se medite y se ore por esta intención.

Acompañan a esta circular los folletos con el texto preparado conjuntamente por "Fe y Constitución", del Consejo Ecuménico de las Iglesias, y el Consejo Pontificio para la Unidad Cristiana.

Además de las oraciones y sugerencias de dicho folleto, podrán utilizarse con fruto las plegarias para la unidad, que se encuentran en "La pregària dels fidels" pág. 139 ss. y "La oración de los fieles" pág. 259 ss.

Que nadie deje de atender, al menos en estos días, la llamada de la Palabra de Dios, que constituye el lema de la semana de este año: "En nombre de Cristo... dejáos reconciliar con Dios" (2 Cor. 5,20).

Jaime Cots, pbro. delegado

DELEGACIÓ DIOCESANA DE MISSIONS

SERVEI D'ANIMACIÓ MISSIONERA

Maó, 26 de febrer de 1997

Benvolgut/da:

aquesta Delegació va rebre del SCAM (servei conjunt d'animació missionera) l'oferiment d'una visita de missioners a la nostra diòcesi per tal de compartir la seva experiència amb nosaltres i sensibilitzar de cara a la missió eclesial "Ad Gentes".

El SCAM va sorgir el 25 de novembre de 1974 per decisió de la Conferència episcopal espanyola amb la idea d'unificar esforços dels instituts missioners de cara a la sensibilització missionera, i actua en les Esglésies d'Aragó, Balears, Catalunya i València.

Després d'estudiar la proposta i tenint en compte experiències anteriors, vam trobar interessant que vinguessin. Finalment la cosa es va concretar per als dies 7-17 de març. De manera que per aquestes dates seran a Menorca els missioners:

* Gna. NATIVITAT CORTADA, franciscana missionera de Maria, de Lleida, que ha treballat molts anys al Perú.

* P. JORGE AMARO, missioner de La Consolata, que ha fet feina com a missioner a Etiòpia. És portuguès.

Del 7 al 12 seran a FERRERIES i CIUTADELLA, des d'on visitaran diferents comunitats i grups. Residiran a Sta. Clara.

Del 12 al 17 seran a Maó des d'on continuaran les seves visites als grups que ho hagin sol·licitat. Residiran a la Casa Sacerdotal i Casa de les Germanes dels SS.CC. del C. de Gràcia.

Et pregam que els acolliu com a germans en Crist i que els ajudeu a situar-se en el context d'allà on intervindran. Segons el cas, també us agraiem que els doneu dinar o sopar i que els acompanyeu al lloc de residència, si fa falta.

Per a qualsevol informació, podeu telefonar a:

* Joan Febrer: 36 08 28 (36 25 55: de 19 a 20 h.).

* Teresa Marzà: 38 12 89 (38 05 87)

Rebeu una cordial salutació en nom propi i de l'equip de la Delegació diocesana de Missions.

Joan Febrer

DELEGACIÓ DE LITÚRGIA

FESTA DE LA PRESENTACIÓ

Ciutadella de Menorca, 28/01/97

Germanes i germans,

Diumenge que ve, festa de la Presentació del Senyor –a la Catedral, perquè és la Titular, Solemnitat de Santa Maria en la Presentació del Senyor– hi coincideixen dues Jornades: Jornada per la Vida'97 i Jornada de la Vida Consagrada i, a més, també per a la nostra gent de "Vida Creixent" és la seva diada.

Som invitats a pregar, i fins i tot ens han ofert materials diversos per a la celebració.

Per als qui vulguin emprar els formularis de "Missa Dominical", hem preparat aquesta "Pregària universal" que es fa ressò de les tres Jornades.

Esperam que us pugui esser útil.

Que ens uneixi sempre l'amor del Crist.

Miquel Anglada Gelabert

PREGÀRIA UNIVERSAL

Preguem amb fe el nostre Pare, ell que ens ha enviat el seu Fill com a salvador de tots els homes. Podeu respondre (cantant): Us pregam que ens escolteu.

1. Perquè l'Església sàpiga ser, com Jesús, llum de les nacions i se senti cridada a proclamar la seva fe en Déu, Pare de tota la humanitat, font de vida i creador de la naturalesa. Preguem tots junts.

2. Perquè tots els homes trobin en Jesús la llum que il·lumina i dóna sentit profund al camí de la vida. Preguem tots junts.

3. Perquè sapiguem donar testimoni de l'esperança i del desig d'immortalitat manifestant la nostra alegria per una vida que neix, el respecte i la defensa de tota existència humana, l'atenció als qui sofreixen o tenen necessitat, la proximitat a la gent gran i als qui estan a punt de morir. Preguem tots junts.

4. Perquè sempre hi hagi a l'Església germans i germanes de vida contemplativa, dedicats a la pregària i a l'alabança de Déu, i religiosos i religioses dedicats al servei del poble de Déu. Preguem també pels qui treballen en la pastoral vocacional. Preguem tots junts.

5. Preguem per la gent gran, sobretot pels qui formen part del moviment de Vida Creixent, perquè siguin sempre enmig de la nostra comunitat una presència esperançada. Preguem tots junts.

6. Perquè els qui som aquí celebrant l'Eucaristia visquem units per l'amor que l'Esperit posa en nosaltres i treballem per fer present sobre la terra la pau de Jesucrist. Preguem tots junts.

Pare, Déu de bondat. Vós ens heu fet conèixer la salvació enviant-nos el vostre Fill fet home com nosaltres. Escoltau les nostres pregàries i donau-nos sempre el vostre amor.

Per Crist, Senyor nostre.

DELEGACIÓ DE FAMÍLIA I VIDA

JORNADA POR LA VIDA, 97

TEMA: Jesucristo-Vida.

LEMA: "He venido para que tengan vida"

1.- JESUCRISTO-VIDA

"El Evangelio de la vida no es una mera reflexión, aunque original y profunda, sobre la vida humana; no sólo un mandamiento destinado a sensibilizar la conciencia y a causar cambios significativos en la sociedad; menos aún una promesa ilusoria de un futuro mejor. El Evangelio de la vida es una realidad concreta y personal, porque consiste en el anuncio de la persona misma de Jesús, el cual se presenta al apóstol Tomás, y en él a todo hombre, con estas palabras: "Yo soy el Camino, la Verdad y la Vida" (Jn 14,6). Es la misma identidad manifestada a Marta, la hermana de Lázaro: "Yo soy la resurrección y la vida. El que cree en mí, aunque muera, vivirá; y todo el que vive y cree en mí, no morirá jamás" (Jn 11,25-26). Jesús es el Hijo que desde la eternidad recibe la vida del Padre (cf. Jn 5,26) y que ha venido a los hombres para hacerles partícipes de este don: "Yo he venido para que tengan vida y la tengan en abundancia" (Jn 10,10). (Evangelium vitae, 29).

Este número 29 y todo el Capítulo 2 de la encíclica *Evangelium Vitae* nos presentan a Jesucristo-vida del mundo.

En la preparación de las celebraciones del inicio del Tercer Milenio, el año 97 está dedicado a la catequesis sobre la persona de Jesucristo.

Nada mejor, en esta Jornada por la vida, que hablar de Jesucristo-vida del mundo. Él nos da a conocer toda la verdad sobre el sentido profundo y el valor de la vida humana.

El capítulo 2 de la encíclica *Evangelium vitae* es la mejor catequesis sobre el tema.

II.- LA JORNADA POR LA VIDA

(Respuestas desde la propia encíclica *Evangelium Vitae*)

¿Qué es la Jornada por la Vida?

Es una Jornada promovida por la Conferencia Episcopal respondiendo a la propuesta de Juan Pablo II, en la encíclica *Evangelium vitae*, “para manifestar el gozo por una vida que nace, el respeto y la defensa de toda existencia humana, el cuidado del que sufre o está necesitado, la cercanía al anciano o al moribundo, la participación en el dolor de quien está de luto, la esperanza y el deseo de inmortalidad”.

¿Qué finalidad tiene la Jornada? ¿Es un día para decir no al aborto y la eutanasia?

“Su fin fundamental es suscitar en las conciencias, en las familias, en la Iglesia y en la Sociedad civil el reconocimiento del sentido y del valor de la vida humana en todos sus momentos y condiciones, centrando particularmente la atención sobre la gravedad del aborto y de la eutanasia, pero sin olvidar los demás momentos y aspectos de la vida, que merecen ser objeto de atenta consideración, según sugiera la evolución de la situación histórica” (EV 85).

La Jornada ¿es un fin en sí misma? o, dicho de otra manera, la celebración y la defensa de la vida ¿es cosa de un día?

No. “La celebración del Evangelio de la vida debe realizarse sobre todo en la existencia cotidiana, vivida en el amor a los demás y en la entrega de uno mismo. Así, toda nuestra existencia se hará acogida auténtica y responsable del don de la vida y alabanza sincera y reconocida a Dios que nos ha hecho este don. Es lo que ya sucede en tantísimos gestos de entrega, con frecuencia humilde y escondida, realizados por hombres y mujeres, niños y adultos, jóvenes y ancianos, sanos y enfermos”.

“Hemos de hacernos cargo del otro como persona confiada por Dios a nuestra responsabilidad... teniendo una preferencia especial por quien es más pobre, está solo y necesitado. El servicio de la caridad a la vida debe ser profundamente unitario: no se pueden tolerar unilateralidades y discriminaciones, porque la vida humana es sagrada e inviolable en todas sus fases y situaciones”.

En estos días nos están llegando imágenes terribles del éxodo de multitudes que mueren de hambre y enfermedades por los caminos, en la región de los

grandes lagos de África, víctimas de guerra fratricidas y desamparo internacional. Los misioneros que denunciaron la situación, fueron asesinados. Hacía ya mucho tiempo que habían dado su vida, libremente, a los hermanos. ¿Qué hacer nosotros?

La celebración más solemne del Evangelio de la vida, porque lo proclaman con la entrega total de sí mismos, son estos gestos heroicos, manifestación del grado más elevado de amor, que es dar la vida por la persona amada, como han hecho estos misioneros. Ello no está al alcance de todos.

Pero, sin embargo, no debemos olvidar que “más allá de los casos clamorosos, está el heroísmo cotidiano, hecho de pequeños o grandes gestos de solidaridad que alimentan una auténtica cultura de la vida”. (EV 86). Esto sí que está a nuestro alcance, y es un deber de todo cristiano y aun de todo hombre: ser solidarios, vivir la fraternidad, hacernos cargo de la vida de todos, especialmente de los que Dios ha confiado a nuestra responsabilidad y de aquellos cuya vida está en mayor peligro por la razón que sea.

¿Qué podemos hacer en favor de la vida y de una vida más digna y plena para todos?

Conocer y apoyar lo que ya existe; promover servicios para una vida digna de personas, de hijos de Dios, como pueden ser:

Centros de acogida y ayuda a la vida; comunidades de recuperación de drogadictos, de atención y acogida para enfermos de SIDA; cooperativas de solidaridad para incapacitados, enfermos mentales, etc; centro de atención a enfermos terminales, ancianos, etc.

Y otras muchas “expresiones elocuentes de lo que la caridad sabe inventar para dar a cada uno razones nuevas de esperanza y posibilidades concretas de vida”.

III.- LA CELEBRACIÓN DEL PRESENTE AÑO

La opinión pública española ha concebido el tema de la vida centrado muy exclusivamente en el aborto y éste considerado como un tema político (en el que sólo debe decidir la mujer, y progresista).

Sin olvidar ahora “la gravedad del aborto y de la eutanasia”, la encíclica *Evangelium Vitae*, y el tema y lema de la jornada de este año nos llevan a una visión mucho más amplia de lo que debe significar la defensa de la vida humana en los demás momentos y aspectos. Se trata de “manifestar el gozo de la vida que nace, el respeto y la defensa de toda la existencia humana, el cuidado del que sufre o está necesitado, la cercanía al anciano o al moribundo, la participación en el dolor de quien está de luto, la esperanza y el deseo de inmortalidad” (EV 85). Y de anunciar a Jesucristo-Vida.

1.- Así, pues, se trata de celebrar la vida en todos sus momentos y aspectos, a la vez que nos comprometemos en su defensa.

2.- Dar prioridad a la sensibilización y preocupación solidaria ante tantas situaciones en que la vida está amenazada: aborto, hambre, terrorismo, guerra, droga,

enfermedad, etc. sobre la manifestación. Y allí donde se hagan manifestaciones que tengan este carácter amplio de defensa de toda vida humana y aún de toda vida.

3.- Que la Jornada, y las acciones a favor de la vida a lo largo del año, se lleven a cabo desde la integración de personas, movimientos, asociaciones religiosas y civiles, desde la propia diócesis.

IV.- ACCIONES

- Charla sobre el sentido de la Jornada.
- Creación de Equipo parroquial de Familia y Vida, que coordine y anime la pastoral de la familia y de la vida.
- Jornada de "oración en familia, por la familia".
- Eucaristía del día 2 de febrero, Jornada Pro-Vida, con participación de embarazadas, madres con niños bautizados en el año (es el día de la Presentación del Niño en el Templo, día de Candelas), ancianos (las lecturas hacen referencia a dos ancianos, Simeón y Ana) de manera que sea una celebración de la vida en todos sus estadios.

SECCIÓ INFORMATIVA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de gener

- 1.- Retorna de La Palma d'Ebre, on va passar uns dies amb la família.
- 2-3.- Participa en les jornades de formació permanent del clergat.
- 4.- Presideix la reunió extraordinària del Consell Pastoral Diocesà.
- 5.- Rep visites.
- 6.- Despatx.
- 7.- Reunió amb els arxiprestos. Presideix a la Catedral el funeral pel pare salesià Josep Bosch.
- 8.- Rep visites. Participa en la reunió dels moderadors i secretaris de l'Assemblea Diocesana de l'Arxiprestat de Ciutadella.
- 9.- Participa en la reunió de moderadors i secretaris de l'Assemblea Diocesana de l'Arxiprestat de Maó.
- 10.- Rep visites. Participa en el funeral de la mare d'un sacerdot. Assisteix a la reunió de moderadors i secretaris de l'Assemblea Diocesana de l'Arxiprestat del Centre.
- 11.- Visita els grups de Catequesi de la Parròquia de Sant Lluís i presideix la celebració de l'Eucaristia.
- 12.- Despatx.
- 13.- Visita els seminaristes.
- 14.- Rep visites.
- 15.- Rep visites a Maó.
- 16.- Rep visites i participa en els actes del Dia del Poble de Menorca. Presideix el sopar del Diari "Menorca".
- 17.- Presideix l'Eucaristia i la processó de la Festa de Sant Antoni.
- 18.- Despatx.
- 19.- Participa en la pregària vocacional de la Delegació de Vocacions, organitzada per la Parròquia de Sant Rafel, de Ciutadella.
- 20.- Despatx.
- 21.- Reunió sobre les Cases Sacerdotals. Participa en la trobada dels grups de l'Assemblea Diocesana de la Parròquia del Carme, de Maó.
- 22.- Participa en la trobada sacerdotal a l'ocasió de la festa de Sant Ildefons, Patró del Seminari Diocesà. Es reuneix amb la Permanent del Consell Pastoral Diocesà.
- 23.- Rep visites.
- 24.- Despatx.
- 25.- Participa en l'Aplec Missioner Infantil. Celebra l'Eucaristia i la Confirmació en la Parròquia de Sant Esteve, de Ciutadella. Assisteix a un acte celebrat en el "Casino 17 de Gener", de Ciutadella.

- 26.- Presideix la pregària ecumènica, celebrada a la Parròquia del Roser des Castell.
- 27.- Rep visites.
- 28.- Despatx.
- 29.- Participa en una reunió del Consell de Direcció del Diari "Menorca". Rep visites a Maó.
- 30.- Rep visites. Visita un prevere malalt.
- 31.- Celebra l'Eucaristia en el Santuari de Maria Auxiliadora, de Ciutadella en la festa de Sant Joan Bosco.

Mes de febrer

- 1.- Despatx.
- 2.- Presideix l'Eucaristia en la Catedral, en la festa de la titular de la seva Parròquia. Assisteix als actes organitzats per Vida Creixent en la Parròquia de Santa Maria, de Maó, on presideix l'Eucaristia.
- 3.- Assisteix a una reunió de la CEAS a Madrid.
- 4.- Reunió amb els Arxiprestos.
- 5.- Rep visites a Maó. Visita un sacerdot malalt.
- 6.- Rep visites.
- 7.- Presideix l'Eucaristia organitzada per Mans Unides en la Parròquia de la Concepció, de Maó.
- 8.- Despatx.
- 9.- Visita malalts.
- 10.- Presideix el funeral de Sor Lourdes Allés Goñalons, religiosa clarissa.
- 11.- Rep visites.
- 12.- Presideix a la Catedral l'Eucaristia del Dimecres de Cendra.
- 13.- Reunió amb els Srs. Bisbes de les Balears i Pitiüesses.
- 14.- Rep el Sr. President del Govern Balear.
- 15.- Presideix la reunió ordinària del Consell Pastoral Diocesà.
- 16.- Participa en la pregària vocacional de la Delegació de Vocacions organitzada per la Parròquia de Sant Martí, de Mercadal.
- 17.- Rep visites.
- 18.- Visita els seminaristes.
- 19.- Rep visites a Maó.
- 20.- Presideix la reunió de la Comissió de Patrimoni. Assisteix a la pregària pel Zaire en el Centre Catequístic Sant Miquel, de Ciutadella.
- 21.- Visita un sacerdot malalt.
- 22.- Participa en els actes del "Dia del Pensament" de l'Escultisme.
- 23.- Despatx.
- 24.- Rep visites. Grava un programa per a COPE.
- 25.- Rep visites. Visita malalts.
- 26.- Participa en el recés de quaresma del clergat. Rep visites a Maó. Presideix la reunió del Consell Diocesà d'Economia.

27.- Es reuneix amb els Delegats de Missions de Mallorca i Menorca.

28.- Rep visites.

CRÒNICA DIOCESANA

PREGÀRIA PER LA UNITAT DELS CRISTIANS

El dia 26 de gener es va celebrar a la Parròquia del Roser des Castell una Pregària per la unitat dels cristians, emmarcada en la Setmana de la Unitat. Aquest acte ecumènic, organitzat conjuntament per la Delegació Diocesana d'Ecumenisme, la Parròquia des Castell i la comunitat de l'Església Anglicana, comptà amb una nombrosa participació de fidels catòlics de la Parròquia des Castell i d'altres Parròquies (Maó, Sant Lluís, Migjorn, Alaior...) i de fidels a la confessió anglicana. Hi van assistir també, a títol personal, alguns membres de la comunitat evangèlica. Van presidir la pregària el Rvdm. Sr. Bisbe de Menorca, Francesc Xavier Ciurane-ta Aymí, i el Capellà de la Comunitat Anglicana, Rvnd. F. Holt. En el curs de la pregària, realitzada en anglès i en pla i en la que hi tingué un paper molt destacat el cor de la Parròquia des Castell, el Sr. Bisbe i el Rvnd. Holt van pronunciar les homilies següents:

HOMILIA DEL RVND. F. HOLT

Uno de los mayores e inesperados gozos experimentado desde que Janet y yo aceptamos el desafío del traslado a Menorca ha sido el recibimiento y los ánimos que hemos recibido del Obispo, del Padre Gerard y de la gente de la iglesia parroquial. En un sentido real yo veo al Obispo como mi Obispo y al Padre Gerard como mi párroco. Como gente, bajo la bandera de la comunión anglicana, estábamos sin techo y Ustedes nos prestaron la iglesia de Santa Margarita. Eso es un favor por el cual les estamos extremadamente agradecidos.

Como formamos parte de esta parroquia, Ustedes son un recuerdo constante para nosotros de una iglesia más extensa. Es fácil para nosotros, como comunidad pequeña, estar preocupados por nuestros triviales asuntos. Ustedes nos recuerdan el mensaje de San Pablo a la iglesia, frecuentemente difícil de Corinto, que Dios esta haciendo a todos los hombres sus amigos por medio de Cristo. Dios no nos juzga; nosotros nos juzgamos por nuestros pensamientos y nuestras acciones. Dios nos ofrece su amor, en abundancia, y espera con paciencia nuestra respuesta.

Recientemente nuestras dos congregaciones participaron conjuntamente en la organización de una tienda en es Carrer Gran vendiendo bienes de segunda mano, dividiendo el importe entre Caritas y la iglesia anglicana. Un beneficio emocionante que no me esperaba fue las amistades que hicimos mientras estuvimos sirviendo en la tienda, a pesar de nuestro conocimiento escaso de la lengua española.

En esas amistades yo creo que vislumbramos la amistad con Dios por medio de Cristo. Una vislumbre de la franqueza, la honradez y el amor que estamos instando a buscar. Estoy seguro de que el Espíritu Santo ha instado a nuestras dos comuniones a curar las divisiones muy auténticas que en ese momento impiden nuestra participación completa juntos como miembros del cuerpo de Cristo. Soy un sacerdote ordenado en la comunión anglicana y estoy casado. Un problema para la iglesia católica. Una división de magnitud suficiente que fue un aspecto principal de discusión entre el Santo Padre y el Arzobispo de Canterbury es la ordenación de mujeres al sacerdocio de la iglesia anglicana.

En mi opinión estas diferencias son poca cosa cuando estamos obligados a reconocer que no podemos compartir completamente juntos la Misa. “Haced esto en conmemoración mía” dice Nuestro Señor y no podemos, no podemos. Eso debe cambiar. Orad a Dios que ello cambie. ¿Qué acto de fe más grande de la amistad podemos ofrecer uno a otro que decir “Ustedes son bienvenidos en penitencia y fe a participar en la Misa en el altar de cada uno”?

Dios ama el mundo tanto que dio a su Hijo Único para que todo el que cree en Él puede tener la vida eterna. No se mencionan divisiones, sólo amor.

HOMILIA DEL SR. BISBE

Ens trobem en el primer any de la preparació del Jubileu de l'Encarnació, que celebrarem l'any 2000. El Papa ha fixat una meta molt encoratjadora per aquest Jubileu. En la carta apostòlica per preparar-lo el Papa expressa el desig que, “davant el Gran Jubileu els cristians ens podem presentar, si no del tot units, almenys molt més propers per a vèncer les divisions del segon mil.lenni” (TMA 34).

Per aconseguir aquesta meta el Papa proposa tres camins que toquen el cor mateix de l'ecumenisme:

- Un examen de consciència, tot reconeixent els nostres pecats, que han fet o fan mal a la unitat volguda per Déu per al seu poble. La necessitat d'aquest sincer penediment ja el va indicar el concili Vaticà II com un dels nuclis més importants de tot el moviment ecumènic. “No hi ecumenisme digne d'aquest nom sense la conversió interior. És de la transformació que brollen i maduren els desigs de la unitat” (UR 7). Per tant, la crida a deixar-nos reconciliar amb Déu que hem escoltat en la primera lectura, és una exigència necessària per fer-nos dignes del do de

la unitat. Perquè són els pecats del poble de Déu, de tots nosaltres, els qui han ferit i estan ferint la unitat de l'Església de Crist.

Sabem bé que el pecat no és només una ofensa feta a Déu; és també una ofensa a la comunitat eclesial perquè amb el meu pecat, amb la meua manca de vitalitat interior jo estic perjudicant la vida de l'Església. En la comunitat eclesial existeix, per a bé i per a mal, una intensa comunicació entre tots els seus membres. És el que coneixem com la "comunió dels sants". El bé que fem influeix positivament en el cos eclesial; el mal que fem o el bé que omitim ajuda a deteriorar la vitalitat de tot el cos eclesial. Per açò, al llindar del tercer mil·lenni, el Papa ens invita a posar-nos humilment davant el Senyor per preguntar-nos sobre les responsabilitats que tenim en relació a la unitat dels cristians i a altres mals del nostre temps, com la indiferència religiosa o les greus formes d'injustícia i de marginació social (Cfr TMA 36).

Per tant, davant el fet de la desunió cristiana, també nosaltres hem d'assumir la nostra responsabilitat. Els nostres pecats influeixen negativament en les relacions actuals entre tots els cristians. No podem passar la culpa als altres. En l'Antic testament, en els moments de crisi i de calamitat nacional, quan tot el poble d'Israel es lamentava per la seva situació i llençava malediccions contra els pobles vesins que l'oprimien, sorgien els profetes, que, en nom de Déu, recordaven a Israel que tots aquells mals eren fruit de la seva infidelitat. "Perquè és un doble mal que ha fet el meu poble: m'han abandonat a mi, la font d'aigua viva, i s'han excavat cisternes, cisternes esquerdades que no retenen l'aigua... ¿No té la culpa d'això que et passa el fet que hagis abandonat el teu Déu?" (Jr 2,13 ss). Per tant, deixem-nos reconciliar amb Déu! És un imperatiu; és una traducció paulina de la mateixa vigorosa paraula de Jesús: Convertiu-vos! (Cfr. Mt 4,17; Mc 1,15). Per sort la iniciativa de la nostra conversió la té Déu. Ell ens ha manifestat el seu amor amb una intensitat tan gran que no ha dubtat en enviar-nos el seu Fill Jesucrist per a salvar-nos, com ens ha recordat l'Evangeli llegit. Ell ens ofereix la gràcia de la reconciliació. Deixem-nos portar dòcilment per ella.

- El diàleg per aclarir els punts doctrinals, que estan en discussió i que ens divideixen. Fa ja més de trenta anys que es van reunint teòlegs de les diferents esglésies cristianes per estudiar conjuntament aquells aspectes doctrinals en els quals no hi ha acord. En tot aquest temps s'han assolit punts de convergència, s'han centrat millor algunes qüestions, s'han clarificat alguns equívocs. Cal continuar aquest camí iniciat i fer-ho amb un gran esperit de fe. Potser aquest diàleg serà cada vegada més difícil i exigent perquè s'anirà centrant en aquells temes més centrals i en els quals serà més difícil l'acord. A nosaltres ens toca acompanyar aquest treball dels teòlegs amb la nostra pregària, perquè la llum de l'Esperit vagi dissipant els núvols dels malentesos i aparegui la veritat volguda per Jesucrist per a la seva Església i per la salvació del món.

- Perseverar en la pregària. No per indicar-la en l'últim lloc, no deixa de ser el camí més important. Aquesta pregària per la unitat dels cristians no hauria de ser

només cosa d'una setmana a l'any. El desig d'aquesta unitat hauria de ser una intenció recurrent en la nostra pregària litúrgica i privada. Ens hauria de sortir ben bé del cor aquella pregària de la celebració de l'Eucaristia en la qual demanem al Senyor que no miri "els nostres pecats, sinó la fe de l'Església" i que ens doni "aquella pau i aquella unitat" que Ell mateix va demanar. Certament no podem oblidar mai que la unitat, en definitiva, és un do de l'Esperit Cfr. TMA 34).

Aquest do de la unitat és el que li demanem avui en aquesta pregària, que fem conjuntament amb els germans de l'Església Anglicana. Amb aquest fet de trobar-nos en comunió de pregària ja estem indicant el nostre íntim desig de que arribi ben aviat el moment en que puguem retrobar-nos en comunió plena celebrant l'Eucaristia del Senyor. Ell sap el moment i l'hora en què t'he destinat que es pugui realitzar. Entre tant, nosaltres reconeixent la nostra part de culpa en el fet de la manca de comunió plena en l'Església, ens posem humilment davant el Senyor tot demanant-li que ens reconcilii amb Ell perquè ben aviat ens puguem reconciliar tots els germans cristians entre nosaltres.

TROBADA DELS JOVES DE LA FRATER

El passat diumenge dia 19 de gener, un grup de joves del moviment FRATER i alguns col·laboradors es reuniren a S'Hort des Barrancó (Ferrerries) per celebrar la seva segona trobada.

En tot moment regnà entre els assistents un esperit de treball, cooperació i germanor, cosa que quedà patent en l'actitud positiva de tots.

La partida seria a les 9 hores i, després d'observar els preciosos paratges de la nostra illa, arribaren al destí, on tots els participants van poder gaudir del bell espectacle que oferien els camps amb tot el flaire dels llimoners i tarongers, o amb els sentiments d'enyorança que despertaven velles i oblidades construccions de l'antiga pagesia menorquina.

Ja dins les estances es projectà un muntatge de diapositives que tractava de la problemàtica (tant a nivell personal com social) del minusvàlid i els efectes que d'ella se'n deriven.

Un segon muntatge audiovisual s'encarregaria d'establir els objectius pretesos pel moviment de la FRATER. Seguidament i assignats uns grups de treball, es començà la tasca en base als muntatges.

La reflexió dels grups girà entorn del reconeixement de les nostres pròpies limitacions i del fet de que la vida de grup i pertànyer a un moviment pot ajudar a prendre responsabilitats i donar protagonisme al malalt i minusvàlid dins la societat.

Després del treball de grup la posada en comú es va fer durant la celebració que tots van compartir. L'opinió de tots va ser que hem de fer un esforç per treballar

tots junts en una veritable integració dels minusvàlids dins la societat, d'acord amb les seves pròpies capacitats i possibilitats.

Acabada la cerimònia tots van celebrar aquell dia amb un agradable dinar, animat pel somriure de tots els assistents. Uns divertits jocs i cançons van tancar una diada d'allò més inoblidable.

JORNADA SACERDOTAL EN EL SEMINARIO

El Seminario de Menorca desde antiguo ha venerado como patrono a San Ildefonso. Con motivo de su fiesta se han reunido los sacerdotes diocesanos a fin de realizar una jornada de oración y de reflexión centrada sobre la pastoral vocacional.

Se ha visto con claridad que el desarrollo de la vocación debe ser alentado por las comunidades eclesiales y de un modo especial por los presbíteros. En el proceso del despertar y de la maduración de las vocaciones a la vida consagrada es preciso distinguir y apoyar cuatro momentos significativos, que son: anuncio, propuesta, discernimiento y acompañamiento.

Se constata que una mayoría, que parece ser de un setenta y cinco por ciento, de quienes han optado por la vida sacerdotal manifiestan que dieron ese paso gracias a la ayuda y al acompañamiento de un sacerdote. También se afirma que han tenido especial resonancia los encuentros a nivel de grupos juveniles que han acudido a concentraciones o lugares marcados por intensas vivencias espirituales, como es, por ejemplo, el caso de la comunidad ecuménica de Taizé.

En Menorca ya funciona una delegación diocesana de vocaciones y convendría que contara con un local, que podría ubicarse en el edificio del Seminario Diocesano, y con personas dispuestas para atender a quienes desean información y acompañamiento vocacional.

Se hace preciso para el desarrollo de las vocaciones un cultivo intenso de la espiritualidad, mediante la vida de oración, los ejercicios espirituales y la dirección espiritual personalizada. Se ha de hacer descubrir a los jóvenes las exigencias de servicio que den sentido a la vida, ya que actualmente la juventud está en una situación de debilidad y de carencia de valores trascendentes. Las celebraciones litúrgicas deben realizarse con unción sagrada. Los sacerdotes, con su actitud de serenidad, con una transparencia de gozo íntimo y con una disponibilidad constante deberían ser un reclamo de entrega y de ilusión para los jóvenes.

Guillermo Pons

APLEC INFANTIL MISSIONER

Amb el lema de "Mans obertes al món", els fillets i filletes es van concentrar a les 10 del matí del dia 25 de gener a diversos indrets del poble, portant un pal, tots ells, amb una mà oberta enganxada a l'alt. Els centres de l'arxiprestat de Ciutadella, duïen la mà de color verd, els centres de l'Arxiprestat de Maó la duïen de color groc i els de l'Arxiprestat de centre, vermella. A més cada parròquia portava una pancarta amb el lema de aquest IV Aplec.

Les agrupacions travessaren els principals carrers d'Alaior i es dirigiren al Pavelló Esportiu Municipal, on va tenir lloc l'acte de celebració que començà a les 11.

Nito Martí a la guitarra organitzà els cants, el de "Amb les mans agafades" que cantaren els infants i catequistes, passant, després, a una salutació a càrrec de la delegada missionera, Tere Llaneras, que va expressar les pregàries "Allerguem ses mans endavant", "Tots tenim un pare Déu", "Tots nosaltres som germans", seguint tots els lemes: "Estrenyem ses mans", "Alcen ses mans amunt", acabant tota aquesta part de cànctics amb la cançó dirigida per Nito Martí i seguida per tot l'aplec "Repica de mans"...

L'Evangelí Mc 6,30-44, multiplicació dels pans i els peixos, va esser escenificat pel Grup Catequístic de Sant Miquel de Ciutadella, al que seguiren unes preguntes per a un minut de silenci.

El bisbe Francesc Xavier Ciuraneta va dirigir unes paraules als reunits diguent: "Jo ara, en nom de Jesús, el nostre Amic, en nom de tots els missioners que van sempre per tot el món a ensenyar els fillets i filletes i en nom de tots els fillets i filletes del món, us don les gràcies i vos deman que no sols sigui avui, sinó sempre, sempre que visqueu amb les mans obertes al món, que sigueu molt i molt generosos, sigueu sempre amics dels fillets i filletes de tot el món i del pare Jesús, que si ho feis així sempre vos estimarà".

Després de les paraules del bisbe i de les ofrenes que dos representants de cada centre feren per a les missions, tingueren lloc dues pregàries i el cant del Pare nostre i una oració dita pel bisbe seguint-la i repetint-la tots els al·lots i al·lotes, acabant l'acte amb les cançons "Mans a les mans" i "Una cadena", que formaren tots els reunits com símbol de germanor i amor unint-se les mans.

JORNADES DE FORMACIÓ PER A MONITORS

El cap de setmana del 18 i 19 de gener, es va aprofitar per fer a Sant Joan de Missa una trobada de monitors i monitores, dedicat a tractar el tema del joc com a mitjà educatiu, les II Jornades d'aquest curs.

Les jornades van ser dirigides pel mestre i especialista en animació i expressió, **Gerard Agustín i Company**. Hi vam participar grups de catequistes, animadors i

monitors de diferents parròquies i centres de l'illa: de Ciutadella hi havia gent de Sant Rafel, Sant Esteve, Sant Miquel i Dalt Sa Quintana; de Maó gent de Sant Francesc, Vives Llull i Santa Eulàlia; i finalment, des Castell, una representant dels monitors del menjador social.

Creim que ha estat un curs molt pràctic; això no vol dir que només haguem jugat, sinó que hem reflexionat sobre algunes situacions viscudes o que se'ns poden presentar als diferents grups o centres d'esplai.

Vam xerrar també sobre els objectius del joc, i més que donar-nos un recull de jocs nous (encara que ens en vam endur uns quants), tenim una sèrie de recursos i "pistes" per poder aplicar o adaptar el joc a les necessitats concretes dels nostres grups.

A part de reflexionar i aprendre jocs nous, hem pogut conèixer i relacionar-nos amb gent nova, a la vegada que descobrir altres realitats a la nostra illa.

Creim que és important que es facin aquest tipus de trobades, ja que serveixen per a enriquir-nos mútuament, a la vegada que divertir-nos i aprendre.

JORNADA DE "VIDA CREIXENT"

* **VIDA CREIXENT** de Menorca va celebrar, diumenge passat dia 2 de febrer, festa de la Candelera, la diada dels seus patrons els ancians Simeó i Anna de l'evangeli de la Presentació del Senyor. A Santa Maria de Maó s'hi van aplegar prop de 300 persones convocades pel moviment de gent gran "Vida Creixent". A les 17 hores, els coordinadors diocesans Paulín Gorrias i Paula, de Ciutadella van donar la benvinguda als assistents, i tot seguit el Sr. Michel Casasnovas els parlà sobre **la personalitat de la gent gran: "la persona gran ha de ser una gran persona"**. Després na Isabel Petrus va presentar el recital musical que seria protagonitzat pels cantants germans Borràs, Marga Tudurí, Gaspar Ibàñez i Maria Camps, dirigits i acompanyats al piano per Marlen Coll. La part musical es va cloure amb una intervenció d'en Tomé Olives a l'orgue. A les 19 h. es va celebrar l'Eucaristia presidida pel Bisbe i concelebrada per uns quants capellans. El Bisbe els recomanà, prenent peu de les candeles enceses en la celebració, de **"ser un llum que no s'apaga, encès també a casa, al carrer i a tot arreu"**.

DIADA DEL PENSAMENT

La diada, celebrada el dia 22 de febrer, va estar presidida pel bisbe Francesc Xavier Ciuraneta i va comptar amb la presència d'uns noranta escoltes (caps, responsables, trucs, pares i antics escoltes) que van dedicar una jornada de reflexió per aprofundir en els principis de l'escoltisme sota el lema "Som Moviment".

El cap de l'Agrupament Escolta de Sant Lluís, Alfons Pons Salord, va encetar l'acte celebrat a l'OAR comentant la importància de pertànyer a un moviment estès arreu del món i la necessitat de renovar constantment l'esperit escolta. El bisbe Francesc Xavier va ressaltar, i al mateix temps agrair, a tots la labor educativa realitzada en benefici dels fills i filles, aplicant els valors cristians en el comportament de cadascun. El president dels escoltes de Menorca, Eduard Serra, va presentar al ponent de l'acte central de la diada, Jaume Bosch, que des de la seva perspectiva de president del Moviment Scout Catòlic (MSC) d'Espanya va realitzar una interessant xerrada sobre el sentit i el significat de l'escoltisme, moviment educatiu que compta amb uns 33 milions de seguidors arreu del món.

Jaume Bosch va realitzar un repàs genèric de l'escoltisme i de la figura i personalitat del seu fundador, Baden Powell, que va defensar un model de vida diferent a l'existent a principis de segle, donant un major protagonisme als al·lots i al·lotes en els àmbits de la seva pròpia vida: família, escolta, temps lliure, etcètera. El ponent va afirmar que l'escoltisme obliga a avançar i a créixer, com a moviment educatiu que procura educar els fills i filletes, a més dels propis responsables dels agrupaments. "Hem d'ajudar a créixer els fills i filles, i descobrir amb ells les seves possibilitats. L'escoltisme hauria de treballar més en l'aspecte de procurar que cada al·lot sigui ell mateix i ajudar-lo a descobrir el seu propi potencial que amaga", va assegurar.

El president del MSC-Espanya va ressaltar l'escoltisme com un moviment educatiu integral i no sols durant el temps lliure, "es posa en pràctica sempre i no només els dissabtes de 7 a 9 del vespre", a més d'assegurar que pretén inculcar uns valors que, generalment, no són els que predominen a la societat actual, caracteritzada per l'individualisme, la competència, etcètera. Jaume Bosch va destacar la internacionalitat de l'escoltisme, característica que aporta la capacitat de pensar en globalitat, "deixem que entri aire fresc i no quedem dins quatre parets. Hem de pensar globalment i actuar localment". Dins aquesta línia, va proposar una major sensibilitat cap als problemes dels altres països, sobretot els més necessitats i que pateixen els efectes de la guerra i les calamitats, així com una major autoestima personal perquè amb la feina de cadascun s'ajudi a millorar el món trosset a trosset, "l'escoltisme ha de ser una aposta ferma per la pau i la tolerància".

La Diada va seguir amb l'actuació de la coral Estelots del CCD Sant Lluís a l'Església parroquial, que va comptar amb l'assistència dels escoltes reunits a Sant Lluís i públic en general, gaudint de les veus armonitzades per la seva directora.

El Moviment Scout Catòlic (MSC) va néixer el 1961, impulsat des de Catalunya, amb una opció descentralitzadora, federalista i respectuosa amb la independència de cada grup. En l'actualitat compta amb uns 50.000 joves en tot Espanya i és un moviment arrelat a Andalusia, el País Basc, el País Valencià i Catalunya, que amb 15.000 joves és la comunitat amb més seguidors. Menorca, amb 1.000 joves, ocupa el primer lloc a Europa en relació al seu nombre d'habitants. El MSC té una clara presència internacional dins l'organigrama de l'escoltisme, amb el secretari general de la Conferència Catòlica, el consiliari europeu i el vicepresident europeu de l'escoltisme. Manté convenis de col·laboració amb països sudamericans (Bolívia, Uruguay, Paraguay), europeus (França, Itàlia, Alemanya, Bèlgica) i ha obert una línia de col·laboració amb països de l'Est i amb Palestina.

El president del MSC d'Espanya va realitzar una missió de treball a Palestina el 1987, amb el president de la Conferència Catòlica, el consiliari europeu i el vicepresident europeu de l'escoltisme. El president del MSC d'Espanya va realitzar una missió de treball a Palestina el 1987, amb el president de la Conferència Catòlica, el consiliari europeu i el vicepresident europeu de l'escoltisme.

El president del MSC d'Espanya va realitzar una missió de treball a Palestina el 1987, amb el president de la Conferència Catòlica, el consiliari europeu i el vicepresident europeu de l'escoltisme.

El president del MSC d'Espanya va realitzar una missió de treball a Palestina el 1987, amb el president de la Conferència Catòlica, el consiliari europeu i el vicepresident europeu de l'escoltisme.

El president del MSC d'Espanya va realitzar una missió de treball a Palestina el 1987, amb el president de la Conferència Catòlica, el consiliari europeu i el vicepresident europeu de l'escoltisme.

El president del MSC d'Espanya va realitzar una missió de treball a Palestina el 1987, amb el president de la Conferència Catòlica, el consiliari europeu i el vicepresident europeu de l'escoltisme.

El president del MSC d'Espanya va realitzar una missió de treball a Palestina el 1987, amb el president de la Conferència Catòlica, el consiliari europeu i el vicepresident europeu de l'escoltisme.

El president del MSC d'Espanya va realitzar una missió de treball a Palestina el 1987, amb el president de la Conferència Catòlica, el consiliari europeu i el vicepresident europeu de l'escoltisme.

El president del MSC d'Espanya va realitzar una missió de treball a Palestina el 1987, amb el president de la Conferència Catòlica, el consiliari europeu i el vicepresident europeu de l'escoltisme.

El president del MSC d'Espanya va realitzar una missió de treball a Palestina el 1987, amb el president de la Conferència Catòlica, el consiliari europeu i el vicepresident europeu de l'escoltisme.

SECCIÓ DOCUMENTAL

MENSAJE DEL PAPA PARA LA JORNADA DE LA VIDA CONSAGRADA (2-II-1997)

Estimados hermanos en el Episcopado,
Queridas personas consagradas.

1. La celebración de la Jornada de la Vida Consagrada, que tendrá lugar por primera vez el próximo 2 de febrero, quiere ayudar a toda la Iglesia a valorar cada vez más el testimonio de quienes han elegido seguir a Cristo de cerca mediante la práctica de los consejos evangélicos y, al mismo tiempo, quiere ser para las personas consagradas una ocasión propicia para renovar los propósitos y reavivar los sentimientos que deben inspirar su entrega al Señor.

La misión de la vida consagrada en el presente y en el futuro de la Iglesia, en el umbral del tercer milenio, no se refiere sólo a quienes han recibido este especial carisma, sino a toda la comunidad cristiana. En la exhortación apostólica post-sinodal *Vita consecrata*, publicada el pasado año, escribía: "En realidad, la vida consagrada está en el corazón mismo de la Iglesia como elemento decisivo para su misión, ya que "indica la naturaleza íntima de la vocación cristiana" y la aspiración de toda la Iglesia Esposa hacia la unión con el único Esposo" (n. 3). A las personas consagradas, pues, quisiera repetir la invitación a mirar el futuro con esperanza, contando con la fidelidad de Dios y el poder de su gracia, capaz de obrar siempre nuevas maravillas: "¡Vosotros no solamente tenéis una historia gloriosa para recordar y contar, sino una gran historia que construir! Poned los ojos en el futuro, hacia el que el Espíritu os impulsa para seguir haciendo con vosotros grandes cosas" (ib., 110).

Los motivos de la Jornada de la Vida Consagrada

2. La finalidad de dicha jornada es por lo tanto triple: en primer lugar, responde a la íntima necesidad de alabar más solemnemente al Señor y darle gracias por el gran don de la vida consagrada que enriquece y alegra a la comunidad cristiana con la multiplicidad de sus carismas y con los edificantes frutos de tantas vidas consagradas totalmente a la causa del Reino. Nunca debemos olvidar que la vida consagrada, antes de ser empeño del hombre, es don que viene de lo Alto, iniciativa del Padre, "que atrae a sí una criatura suya con un amor especial para una misión especial" (ib., 17). Esta mirada de predilección llega profundamente al corazón de la persona llamada, que se siente impulsada por el Espíritu Santo a seguir tras las huellas de Cristo, en una forma de particular seguimiento, mediante la asunción de los consejos evangélicos de castidad, pobreza y obediencia. Estupendo don.

¿"Qué sería del mundo si no existieran los religiosos?", se preguntaba justamente santa Teresa (Libro de la vida, c. 32,11). He aquí una pregunta que nos lleva a

dar incesantes gracias al Señor, que con este singular don del Espíritu continúa animando y sosteniendo a la Iglesia en su comprometido camino en el mundo.

3. En segundo lugar, esta Jornada tiene como finalidad promover en todo el pueblo de Dios el conocimiento y la estima de la vida consagrada.

Como ha subrayado el Concilio (cfr. *Lumen gentium*, 44) y yo mismo he tenido ocasión de repetir en la citada exhortación apostólica, la vida consagrada “imita más de cerca y hace presente continuamente en la Iglesia la forma de vida que Jesús, supremo consagrado y misionero del Padre para su Reino, abrazó y propuso a los discípulos que le seguían” (n. 22). Esta es, por tanto, especial y viva memoria de su ser de Hijo que hace del Padre su único Amor –he aquí su virginidad–, que encuentra en Él su exclusiva riqueza –he aquí su pobreza– y tiene en la voluntad del Padre el “alimento” del cual se nutre (cfr. *Jn* 4,34) –he aquí su obediencia.

Esta forma de vida abrazada por Cristo y actuada particularmente por las personas consagradas es de gran importancia para la Iglesia, llamada en cada uno de sus miembros a vivir la misma tensión hacia el Todo de Dios, siguiendo a Cristo con la luz y con la fuerza del Espíritu Santo.

La vida de especial consagración, en sus múltiples expresiones, está así al servicio de la consagración bautismal de todos los fieles. Al contemplar el don de la vida consagrada, la Iglesia contempla su íntima vocación de pertenecer sólo a su Señor, ansiosa de ser a sus ojos “sin mancha ni arruga ni cosa parecida, sino santa e inmaculada” (*Ef* 5,27).

Se comprende así, pues, la oportunidad de una adecuada Jornada que ayude a que la doctrina sobre la vida consagrada sea más amplia y profundamente meditada y asimilada por todos los miembros del pueblo de Dios.

4. El tercer motivo se refiere directamente a las personas consagradas, invitadas a celebrar juntas y solemnemente las maravillas que el Señor ha realizado en ellas, para descubrir con más límpida mirada de fe los rayos de la divina belleza derramados por el Espíritu en su género de vida y para hacer más viva la conciencia de su insustituible misión en la Iglesia y en el mundo.

En un mundo con frecuencia agitado y distraído, las personas consagradas, comprometidas a veces en trabajos sofocantes, serán también ayudadas por la celebración de esta Jornada anual a volver a las fuentes de su vocación, a hacer un balance de su vida, a renovar el compromiso de su consagración. Podrán así testimoniar con alegría a los hombres y a las mujeres de nuestro tiempo, en las diversas situaciones, que el Señor es el Amor capaz de colmar el corazón de la persona humana.

Existe realmente una gran necesidad de que la vida consagrada se muestre cada vez más “llena de alegría y de Espíritu Santo”, se lance con brío por los caminos de la misión, se acredite por la fuerza del testimonio vivido, ya que “el hombre contemporáneo escucha más a gusto a los testigos que a los maestros, o si escucha a los maestros lo hace porque son testigos” (*Exhort. ap. Evangelii nuntiandi*, n. 41).

les víctimes de la guerra i de les catàstrofes naturals, com també en les persones exposades a allò que en diem emigració econòmica. I què direm encara de les famílies expulsades o de les que no han reeixit a trobar habitatge, de les llargues fileres d'ancians als quals les pensions socials no els permeten de procurar-se un allotjament digne amb un preu raonable? Són inconvenients que engendraran tal volta veritables calamitats, com és ara l'alcoholisme, la violència, la prostitució i la droga. Mentre tenia lloc a Istambul la Conferència mundial sobre els Establiments humans, Hàbitat II, durant el passat mes de juny, vaig cridar l'atenció de tots, en el rès de l'Angelus dominical, sobre aquests problemes greus i en vaig subratllar la urgència, remarcant que el dret a l'habitatge no recau sobre les persones individuals com a subjecte, sinó sobre la família, composta de diverses persones. La família, com a cèl·lula fonamental de la societat, té tot el dret a un allotjament adequat com ambient de vida que li faci possible la realització d'una comunió domèstica autèntica. L'Església reconeix aquest dret bàsic i cal col·laborar a fer que això sigui plenament reconegut.

3. Hi ha molts passatges bíblics que il·luminen el deure d'ajudar els qui manquen d'habitatge.

Ja a l'Antic Testament, segons el Torà, el foràster i, en general, el qui no té casa, es troba exposat a tots els perills i mereix un tracte especial per part dels creients. Així Déu, repetidament, recomana l'hospitalitat i la generositat amb l'estranger (cf. Dt 24, 17-18; 10, 18-19; Nm 15,15, etc.), i recorda la inseguretats que hagué de patir el mateix Israel. Més endavant Jesús va identificar-se amb el qui no té casa: Era foraster i em vau acollir (Mt 25,35), i ensenya que la caritat amb el qui es troba en aquest cas serà premiada al cel.

Els Apòstols del Senyor recomanaven a les diverses comunitats fundades per ell l'hospitalitat recíproca com a senyal de la comunió i de la novetat de vida en Crist.

És de l'amor de Déu que el cristià aprèn a socórrer el necessitat i a compartir amb ell els béns materials i espirituals propis. Aquesta sol·licitud no representa solament una ajuda material al qui passa dificultats, sinó que constitueix també una ocasió de creixement espiritual per al mateix oferent: aquest en treu l'impuls que el mou a desaferrar el cor dels béns terrenals. Com de fet, hi ha una dimensió més alta, i Crist ens l'ensenya amb el seu exemple: El Fill de l'home no té on reposar el cap (Mt 8,20). Així volia expressar ell la seva disponibilitat total envers el Pare del cel, la voluntat del qual estava disposat a complir sense deixar-se lligar per la possessió dels béns terrenals. Car hi ha el perill constant que la realitat terrena ocupi el lloc de Déu en el cor de l'home.

La Quaresma, doncs, és una ocasió providencial per dur a la pràctica aquest deseiximent espiritual de la riquesa per tal d'obrir-nos a Déu, vers el qual el cristià ha d'orientar tota la vida, bo i sabent que la nostra estada permanent no és en aquest món, sinó que tenim la nostra ciutadania al cel (Fl 3,20). En la celebració del misteri pasqual al final de la Quaresma, es fa evident que el camí quaresmal de purificació culmina en l'ofrena d'un mateix, lliure i amorosa, al Pare. És per aquest

camí que el deixeble de Crist aprèn a sortir d'ell mateix i dels seus interessos egoistes per trobar els germans en l'amor.

4. La crida evangèlica a acompanyar el Crist "sense sostre" és, per a tot batejat, una invitació a reconèixer la nostra realitat, a mirar els germans amb sentiments de concreta solidaritat i a fer-nos en càrrec de llurs dificultats. Mostrant-nos oberts i generosos, els cristians podem servir –comunitàriament i individualment– el Crist present en el pobre i donem testimoni de l'amor del Pare, Crist en va al davant en aquest camí. Ell allibera i dóna testimoni de l'Amor.

Estimats germans i germanes! Anem amb ell sense por fins a Jerusalem (cf. Lc 18,31). Acollim la seva crida a la conversió, amb una adhesió profunda a Déu, sant i misericordiós, sobretot durant el temps de gràcia que és la Quaresma. Desitjo que aquest temps us porti a tots a escoltar la crida del Senyor i a obrir el cor a qualsevol que passi necessitat. Invocant la protecció celestial de Maria especialment sobre els qui no tenen casa, a tots imparteixo amb afecte la Benedicció Apostòlica.

Vaticà, 25 d'octubre de 1996.

Joannes Paulus II

**UNA ADECUADA CATEQUESIS BÍBLICA
PARA UNA PASTORAL VOCACIONAL MÁS INCISIVA**

*(Mensaje del Papa para la XXXIV Jornada mundial de oración
por las vocaciones que se celebrará el 20 de abril de 1997)*

Venerables hermanos en el episcopado, amadísimos hermanos y hermanas de todo el mundo:

1. La próxima Jornada mundial de oración por las vocaciones se enmarca con el contexto de la preparación inmediata al gran jubileo del año 2000. Como es sabido, el año 1997 estará dedicado a la reflexión sobre el misterio de Cristo, Verbo del Padre, hecho hombre por nosotros. La reflexión deberá hacerse mediante una mayor familiaridad con la palabra de Dios (cfr. Tertio millennio adveniente 40). ¿Cómo no señalar también la conveniencia de un estudio más atento del dato bíblico sobre el tema de la llamada a la entrega total al servicio del Reino? Es, por tanto, mi vivo deseo que, con ocasión de la próxima Jornada mundial de oración por las vocaciones, se reflexione con renovado empeño sobre cómo plantear una adecuada catequesis bíblica con miras a una pastoral vocacional más incisiva.

La palabra de Dios revela el sentido profundo de las cosas y da al hombre seguridad de discernimiento y de orientación en las opciones diarias de la vida. En el campo de la pastoral vocacional, la Revelación bíblica, al dar a conocer las vicisitudes de los diversos personajes a los que Dios confió una peculiar misión para su

pueblo, puede ayudar a comprender mejor el estilo y los rasgos de llamada que él dirige al hombre y a la mujer de cada época.

La Jornada mundial de oración por las vocaciones del próximo 20 de abril adquiere, además un relieve eclesial particular, porque casi coincide con el “Congreso sobre las vocaciones al sacerdocio y a la vida consagrada en Europa”. A los organizadores de dicha asamblea, que tendrá lugar en Roma y que espera desarrollar un trabajo profundo de examen y de animación vocacional, manifiesto desde ahora mi cercanía espiritual y mis fervientes deseos de éxito. Os invito a todos a sostener con la oración tan importante acontecimiento cuyos frutos no sólo redundarán en beneficio de las comunidades eclesiales de Europa, sino también del pueblo cristiano de todos los continentes.

2. En la realización del plan de la Redención, Dios ha querido contar con la colaboración del hombre: la sagrada Escritura narra la historia de la salvación como una historia de vocaciones, en la que se entrecruzan la iniciativa del Señor y la respuesta de los hombres. En efecto, toda vocación nace del encuentro de dos libertades: la divina y la humana. Interpelado personalmente por la palabra de Dios, el llamado se pone a su servicio. Comienza, de esta manera un seguimiento, no exento de dificultades y de pruebas, que conduce a una progresiva intimidad con Dios y a una disponibilidad cada vez mayor a las exigencias de su voluntad.

En toda llamada vocacional Dios revela el sentido profundo de la Palabra, que es descubrimiento progresivo de su Persona hasta la manifestación de Cristo, sentido último de la vida: “El que me sigue no camina en tinieblas sino que tendrá la luz de la vida” (Jn 8,12). Cristo, pues, Palabra del Padre, es el modelo para comprender la vocación de todo hombre, para descubrir su camino de vida y dar fecundidad espiritual a su misión.

Tanto en la lectura personal de la Biblia como en la catequesis es preciso ponerse siempre en actitud de escucha del Espíritu que ilumina el sentido de los textos (cfr. 2 Co 3,6): es él quien hace viva y actual la Palabra, ayudando a comprender su valor y sus exigencias. “La sagrada Escritura debe leerse e interpretarse con el mismo Espíritu con que fue escrita” (Dei Verbum, 12).

La catequesis bíblica en perspectiva vocacional se realiza, por tanto, poniéndose en actitud de obediencia dócil al Espíritu: sólo quien se deje penetrar por su luz podrá favorecer el desarrollo de los gérmenes vocacionales presentes en la Iglesia, como atestigua la experiencia de los fundadores y de las fundadoras de las congregaciones religiosas y de los institutos de vida consagrada, que han ayudado a tantos hombres y mujeres a descubrir y a acoger la llamada del Señor.

3. En nuestra cultura actual especialmente en las sociedades de antigua tradición cristiana, el servicio a la Palabra asume un papel de urgencia y actualidad todavía mayor. Como a menudo he tenido ocasión de recordar, éste es el tiempo de la nueva evangelización, que compromete a todos. En un mundo cada vez más secularizado es preciso promover con valor una nueva *implantatio Ecclesiae*, condición normalmente necesaria para que se pueda llevar a cabo la experiencia vocacional.

La catequesis, impartida adecuadamente, a la vez que ayuda a madurar la fe y la hace consciente y activa, impulsa a leer los signos de la llamada divina en la experiencia diaria. Resulta también de gran utilidad la lectio divina, ocasión privilegiada de encuentro con Dios en la escucha de su Palabra. Practicada en muchas comunidades religiosas, se puede proponer oportunamente a todos los que desean sintonizar la propia vida con el proyecto de Dios. La escucha de la Revelación divina, la meditación silenciosa, la oración de contemplación y su traducción en experiencia de vida constituyen el terreno en el que florece y se desarrolla una auténtica cultura vocacional.

A esta luz se comprende mejor el nexo entre la sagrada Escritura y la comunidad cristiana. La escucha de la Palabra abre el corazón del hombre al Verbo de Dios y contribuye a la edificación de la comunidad, cuyos miembros descubren así, desde el interior, su vocación y se preparan para dar una respuesta generosa de fe y de amor. Sólo el creyente convertido en “discípulo”, puede saborear “las buenas nuevas de Dios” (Hb 6,5) y responder a la llamada a una vida de especial seguimiento evangélico.

4. Cada vocación es un acontecimiento personal y original, pero también un hecho comunitario y eclesial. Nadie está llamado a caminar solo. Toda vocación es suscitada por el Señor como un don para la comunidad cristiana, que debe poder enriquecerse con ella. Es necesario, por tanto, un serio discernimiento, realizado por el propio interesado junto con los responsables de la comunidad que lo acompañan en el itinerario vocacional.

Mi pensamiento se dirige a vosotros, venerables hermanos en el episcopado, que, como pastores de la Iglesia, sois los primeros responsables de la animación vocacional. Poned todas vuestras energías al servicio de las vocaciones. Sabed estimular con la fuerza del Espíritu a vuestras comunidades diocesanas para que sientan como propio el problema vocacional y para que cobren conciencia de la dimensión eclesial de toda llamada divina.

La catequesis juvenil debe ser explícitamente vocacional y ha de guiar a los jóvenes a comprobar, a la luz de la palabra de Dios, la posibilidad de una llamada personal y la belleza de la entrega total a la causa del Reino. Con valentía promoved la pastoral de las vocaciones al sacerdocio, a la vida consagrada masculina y femenina, a la vida misionera y a la contemplativa, para que cuantos son efectivamente llamados descubran el gran don que el Señor les hace con un trato de especial predilección (cfr. Mc 10,21).

5. A vosotros, sacerdotes diocesanos y religiosos, os pido que hagáis todo lo posible para favorecer entre los fieles el conocimiento y el amor a la Escritura, y que cuidéis siempre con esmero la dimensión vocacional de la catequesis. Haced que en el corazón de los jóvenes crezca la estima por la escucha de la palabra de Dios, con la convicción de que la fe, fundada en las divinas Escrituras, es “memoria vital” del creyente.

Dirijo un apremiante llamamiento a las personas consagradas para que testimonien con gozo su consagración radical a Cristo: dejaos interpelar continuamente por

la palabra de Dios, compartida en comunidad y vivida con generosidad al servicio de los hermanos, especialmente de los jóvenes. En un clima de amor y de hermandad iluminado por la palabra de Dios, es más fácil responder "sí" a la llamada.

Exhorto, también, a las parroquias, a los catequistas, a las asociaciones, a los movimientos y a los laicos comprometidos en el apostolado a que cultiven una verdadera familiaridad con la Biblia, teniendo presente que la escucha de la Palabra es camino privilegiado para el florecimiento de las vocaciones. En la catequesis parroquial es preciso reservar un espacio conveniente a la dimensión vocacional, incluso mediante la creación de grupos vocacionales, y promover, en el decurso del año litúrgico, iniciativas de oración y de catequesis bíblicas orientadas a tal fin valorando también los centros educativos y los cursos de ejercicios espirituales. Es necesario alimentar la fe de cada cristiano con el conocimiento amoroso de la palabra de Dios, en actitud de generosa apertura a la acción permanente del Espíritu.

6. Pero es sobre todo a vosotros, jóvenes, a quienes quisiera dirigirme ahora: ¡Cristo os necesita para realizar su proyecto de salvación! ¡Cristo necesita vuestra juventud y vuestro generoso entusiasmo para anunciar el Evangelio! Responded a esta llamada entregándole vuestra vida a él y a vuestros hermanos. Confíad en Cristo. No defraudará ni vuestras esperanzas ni vuestros proyectos, antes bien los llenará de sentido y de gozo. Él dijo: "Yo soy el camino, la verdad y la vida" (Jn 14,6).

Abrid con confianza vuestro corazón a Cristo. Dejad que se refuerce en vosotros su presencia mediante la escucha diaria, impregnada de adoración, de las sagradas Escrituras, que constituyen el libro de la vida y de las vocaciones realizadas.

7. Amadísimos hermanos y hermanas, al final de este mensaje, deseo invitar a todos los creyentes a que se unan a mí y juntos elevemos continuas oraciones en el nombre de Aquel que todo lo puede ante Dios (cfr. Jn 3,35). Él, que es la Palabra viva del Padre y nuestro Abogado, interceda por nosotros a fin de que la Iglesia obtenga muchas y santas vocaciones al sacerdocio y a la vida consagrada.

Padre santo y providente,

tú eres el Dueño de la viña y de la mies

y a cada uno das el trabajo y la justa recompensa.

En tu designio de amor

llamas a los hombres a colaborar contigo

en la salvación del mundo.

Te damos gracias por Jesucristo, tu Palabra viva,

que nos ha redimido de nuestros pecados

y está entre nosotros para socorrernos

en nuestra pobreza.

Guía la grey a la que has prometido el Reino.

Manda nuevos obreros a tu mies

e infunde en los corazones de los pastores

fidelidad a tu proyecto de salvación,

perseverancia en la vocación y santidad de vida.

Cristo Jesús,
que en las riberas del mar de Galilea
llamaste a los Apóstoles
y los constituiste fundamento de la Iglesia
y portadores de tu Evangelio,
sostén en este momento de la historia
a tu pueblo en camino.
Infunde valor a aquellos que has llamado a seguirte
en la senda del sacerdocio y de la vida consagrada
para que puedan fecundar el campo de Dios
con la sabiduría de tu palabra.
Hazlos instrumentos dóciles de tu amor
en el servicio diario a los hermanos.
Espíritu de santidad,
que infundes tus dones en todos los creyentes
y, particularmente, en los llamados
a ser ministros de Cristo
ayuda a los jóvenes a descubrir el atractivo de la llamada divina.
Enséñales el verdadero camino de la oración,
que se nutre con la palabra de Dios.
Ayúdales a escrutar los signos de los tiempos,
para ser intérpretes fieles del Evangelio
y portadores de salvación.
María, Virgen de la escucha
y del Verbo hecho carne en tu seno, ayúdanos a estar disponibles a la pala-
bra del Señor,
para que, acogida y meditada,
crezca en nuestro corazón.
Ayúdanos a vivir como tú
la bienaventuranza de los creyentes
y a dedicarnos con incansable caridad a la evangelización de los que buscan
a tu Hijo.
Ayúdanos a servir a cada hombre,
haciéndonos agentes de la Palabra escuchada
para que permaneciéndole fieles
encontremos nuestra felicidad en practicarla.
¡Amén!

A los responsables y a los animadores de la pastoral vocacional, a los jóvenes que
tratan de descubrir lo que Dios quiere para ellos y a todos los llamados a la vida de
especial consagración, imparto con afecto una bendición apostólica especial.

Vaticano, 28 de octubre de 1996.

**DISCURSO DE JUAN PABLO II A CARLOS ABELLA,
NUEVO EMBAJADOR DE ESPAÑA ANTE LA SANTA SEDE,
EN LA PRESENTACIÓN DE CARTAS CREDENCIALES (10-I-1997)**

Señor embajador:

1. Me complace recibirle en este solemne acto en el que me presenta las Cartas credenciales que le acreditan como embajador extraordinario y plenipotenciario del Reino de España ante la Santa Sede. Al darle mi bienvenida, me es grato renovar la expresión de mi reconocimiento y aprecio hacia la noble nación española, tan cercana a mi corazón.

Le agradezco las amables palabras que me ha dirigido, así como los cordiales saludos de Su Majestad el Rey Don Juan Carlos I y del presidente del Gobierno, quienes interpretando los sentimientos del pueblo español, han querido reiterarme nuevamente su estima y aprecio, a lo que correspondo implorando del Señor copiosas gracias que les ayuden en el desempeño de su misión.

2. Su nación tiene una larga y admirable historia de fidelidad y servicio a la Iglesia, que le hace depositaria de un rico patrimonio espiritual que las generaciones actuales han recibido y están llamadas a conservar y transmitir a las futuras. Toda esa historia es digna de admiración y respeto y “debe servir de inspiración y estímulo para hallar en el momento presente las raíces profundas del ser de un pueblo. No para hacerle vivir el pasado sino para ofrecerle el ejemplo a proseguir y mejorar el futuro” (Discurso en Barajas, 31-X-1982, 5).

3. Una peculiaridad del momento actual en España es el fortalecimiento de las libertades, reflejando así la búsqueda universal de libertad que caracteriza a nuestro tiempo (cfr. Discurso en la O.N.U., 5-X-95,2). Este proceso ha tenido muchos aspectos positivos con el paso de los años, aunque queden aún algunos otros por resolver. En ese sentido, la sociedad debe tomar cada vez conciencia más clara de que la libertad, si se aleja del respeto debido al ser humano y a sus derechos y deberes fundamentales, es sólo un vocablo vacío o incluso peligrosamente ambiguo. Por otro lado, se debe tener en cuenta que no se puede simplemente identificar lo establecido y autorizado por la ley en un sistema democrático de gobierno con los principios de la moral, como si fuesen prácticamente equivalentes, pues se sabe que las libertades de expresión y de elección no bastan por sí mismas –por nobles y verdaderas que sean– para conseguir una libertad verdaderamente humana. Por eso, la Iglesia, fiel a su misión, enseña que la libertad florece realmente cuando hunde sus raíces en la verdad sobre el hombre.

Esta misma verdad sobre el hombre, creado a imagen y semejanza de Dios, debe inspirar todas las acciones que se emprendan en la construcción de la sociedad. A ello la Iglesia se siente llamada a colaborar y por eso los obispos, guías del Pueblo de Dios, ejercen su magisterio para iluminar la profunda relación de la vida social con la moral y la fe, alentando a todos a reflexionar seriamente y a actuar en con-

secuencia y en conciencia, para ir construyendo una sociedad cada vez más justa y humana, que esté fundamentada en los valores éticos.

4. Algunos problemas del momento presente, y que se arrastran desde hace algunos años, deben ser afrontados con decisión para evitar que se conviertan en crónicos y deterioren la pacífica convivencia y el progreso integral de los españoles. Entre ellos son motivo de preocupación el alto nivel de desempleo, que dificulta a los jóvenes el construir una familia y mirar el futuro con serenidad, y que adquiere tintes dramáticos para las familias ya constituidas; el desencanto por la gestión de la causa pública, motivado a veces por los casos de corrupción; la triste realidad de un terrorismo casi endémico, que ofende tanto a quien lo sufre como a quien lo practica. A este propósito, no puedo ocultar mi dolor por los secuestros de personas que duran ya muchos meses y que han llenado de tristeza las recientes y entrañables fiestas navideñas en sus respectivos hogares, provocando el rechazo solidario de tantos españoles. Sé que el Gobierno de la nación está interesado en la solución de todos esos problemas, y para ello encontrará en los pastores y fieles de la Iglesia en España la cooperación necesaria, pues los católicos saben que el compromiso cristiano les lleva a promover todo lo que favorece la consecución del bien común.

5. La sociedad ha de tener entre los principios básicos la defensa de la vida, de toda vida humana, y la promoción de la familia. Por ello no han de faltar, para que haya un verdadero progreso, estos pilares fundamentales, protegiéndolos en todo lo necesario desde los puntos de vista social, legislativo y fiscal. Ante un cierto deterioro ético de la institución familiar, quisiera recordar cuanto escribí en mi Carta a las familias: “Ninguna sociedad humana puede correr el riesgo del permisivismo en cuestiones de fondo relacionadas con la esencia del matrimonio y de la familia. Semejante permisivismo moral llega a perjudicar las auténticas exigencias de paz y de comunión entre los hombres. Así se comprende por qué la Iglesia defiende con energía la identidad de la familia y exhorta a las instituciones competentes, especialmente a los responsables de la política, así como a las organizaciones internacionales, a no caer en la tentación de una aparente y falsa modernidad” (n. 17).

6. En el panorama internacional hay que favorecer también la ética de la solidaridad si se quiere que la participación y la justa distribución de los bienes, junto con el crecimiento económico, caractericen el futuro de la humanidad. La cooperación internacional, cuando es bien entendida es un camino adecuado, como señalé en mi discurso en la Sede de la Organización de las Naciones Unidas (cfr. 5-II-95, 13).

España, por su posición en Europa y por la historia que la une con América Latina, está llamada a dar su valiosa contribución a un futuro de paz tanto en Europa como en el resto de los continentes. Por eso, hago mis mejores votos para que su país, fiel a sus principios humanos, espirituales y morales, progrese, como en el pasado, en el empeño por promover relaciones fraternas entre todas las naciones, sobre todo entre aquellas con las que está unida por la historia y la tradición.

7. Son muchos los vínculos que unen a la Santa Sede con España, los cuales se ven reforzados además por una larga historia. En la actualidad, el marco de los Acuerdos firmados entre la Iglesia y el Estado Español sigue siendo un válido instrumento para trabajar al servicio de todos los ciudadanos. Por eso, desde el respeto formal de la letra de los Acuerdos y con una actitud recíproca de cordialidad y buen entendimiento, se puede avanzar en el perfeccionamiento de las relaciones actuales, para llegar a resultados y conclusiones comunes en temas tan importantes que interesan a las dos instancias, como es, entre otros, la legislación en materia de educación y enseñanza. La Iglesia católica considera que es inalienable el derecho de la familia a poder elegir, sin obstáculos legales ni cortapisas económicas, el modelo educativo para sus hijos. Tal derecho, reconocido además en los tratados internacionales, exige que el sistema educativo sea plenamente respetuoso con las convicciones de cada cual, tenga en cuenta el servicio a todos los españoles y no esté sujeto al vaivén de cambios políticos. Por eso, formulo mis mejores votos para que, por el camino del diálogo, la negociación y el respeto, se avance en la mutua colaboración entre las Autoridades civiles y la Jerarquía eclesiástica en este y en otros campos.

8. Señor embajador, en el momento en el que se dispone a iniciar su importante misión ante esta Sede Apostólica, me complace expresarle mis mejores deseos por el desempeño de su cargo. Le ruego que se haga intérprete ante Su Majestad el Rey, así como ante el Gobierno y el pueblo de España, de mis mejores augurios de paz, prosperidad espiritual y material y solidaria convivencia entre todos los españoles, sobre los que invoco con afecto, por mediación de su Patrona, la Inmaculada Concepción, tan venerada en esa tierra, las bendiciones del Señor. [Ecca. 2.824, pp. 18-19].

EL ORDEN DE LAS VÍRGENES, NUEVA REALIDAD ECLESIAL

“Es motivo de alegría y de esperanza ver cómo hoy vuelve a florecer el antiguo Orden de Vírgenes, testimoniado en las comunidades cristianas desde los tiempos apostólicos” (VC, 7).

Del 31 de mayo al 5 de junio pasados tuvo lugar en Roma un Encuentro Internacional de Vírgenes Seglares Consagradas. La asistencia fue de un millar de participantes y la ocasión la brindó la celebración del XXV aniversario de la promulgación del Decreto de la Sagrada Congregación para el Culto Divino por el cual se reinstaura en la Iglesia el rito reformado de la Consagración de Vírgenes. Fueron recibidas en audiencia por S.S. Juan Pablo II, el cual les habló de los fundamentos de su carisma en la Iglesia.

Posteriormente las Vírgenes Seglares Consagradas en España celebraron un Encuentro Nacional en Pamplona y en él expresaron su preocupación por el escaso conocimiento que se tiene de su carisma y su función en la iglesia española, pese

a que están presentes en 25 diócesis. Dirigieron una respetuosa carta a Mons. Elías Yanes, presidente de CEE, pidiéndole dé a conocer a todo el Pueblo de Dios su especial vocación cristiana, distinta de las Congregaciones Religiosas y de los Institutos Seculares.

Con el deseo de atender estas peticiones, la Comisión de Obispos y Superiores Mayores de la CEE ofrece estas reflexiones en orden al conocimiento y propagación de esta forma de vida cristiana al servicio de la Iglesia.

I. Implantación en España y en el mundo.

El Orden de las Vírgenes está presente, según nuestros informes, en las siguientes diócesis: Astorga, Bilbao, Burgos, Cartagena-Murcia, Córdoba, Madrid, Mondoñedo-Ferrol, Orihuela-Alicante, Pamplona, Tenerife, Teruel-Albarracín, Valencia, Valladolid y Zaragoza. Algunas disponen de directorios propios y otras lo están elaborando. No hay estadísticas acerca del número, aunque podemos suponer que hay unas 70, lo cual las sitúa en tercer lugar de Europa, detrás de las francesas (unas 310) y de las italianas (unas 150).

Proceden del mundo secular y trabajan en sus respectivas ocupaciones profesionales, entre las cuales hay funcionarias del Estado en diversos cargos, empleadas de laboratorios, empresarias, profesoras, trabajadoras en servicios sociales y/o asistenciales..., y, además, mantienen algún compromiso eclesial a nivel parroquial o diocesano: catequesis, catecumenado de adultos, ministerio extraordinario en la administración de la comunión, trabajo en pastoral de enfermos, responsabilidad en organismos diocesanos.

Respecto a su implantación en el mundo, partiendo de los datos facilitados en el Encuentro de Roma, podemos asegurar que hay vírgenes consagradas en los siguientes países: Alemania (60), Argentina (200), Australia (1), Bélgica (40), Canadá (40), Colombia (6), Chequia (7), Chile (1), Dinamarca (17), España (70), Estados Unidos (40), Francia (306), Gabón (1), Inglaterra/País de Gales/Escocia (50), Irlanda (25), Italia (150), Jordania (16), Luxemburgo (2), México (40), Nigeria (1), Portugal (10), además de otros países donde se están implantando como Brasil, Líbano y Suiza. Las cifras son aproximadas y hay que calcularlas en alza, por lo cual se puede suponer un cálculo actual alrededor de 1.300 vírgenes consagradas. Se trata de una nueva realidad emergente y digna de atención en un mundo sexualizado por la publicidad y la filosofía del placer.

II. Fundamentación bíblica.

La virginidad cristiana tiene su fundamento en la Sagrada Escritura. No es fácil encontrar textos favorables en el Antiguo Testamento ya que las razones sociológicas hacían de la fertilidad una necesidad para formar un pueblo potente frente a los enemigos y con brazos para cultivar la tierra, al mismo tiempo que en el plano religioso se soñaba con la posibilidad de dar a luz al Redentor esperado, todo lo cual hacía que la esterilidad fuera considerada un oprobio. (Cfr. Gen. 16).

Merece destacarse el hecho de que algunos nacimientos herederos de la Promesa no son suscitados por la vía normal de la fecundidad, sino merced a una intervención divina: Así Sara, madre de Isaac, y Ana, madre de Samuel son estériles e Isabel, madre de Juan Bautista, de avanzada edad, y se convierten en madres por una intervención especial del Todopoderoso.

Hay que esperar al N.T. para el desarrollo del concepto bíblico de la virginidad. Jesús no es solamente un maestro que enseña, sino una vida que se entrega. En el cristianismo no se puede separar la doctrina de la vida. Jesús es una vida que compromete en su seguimiento. El hecho de que sea virgen y quiera nacer de una virgen no es algo accesorio en la vida cristiana.

Como maestro afirma Jesús que es el Reino el que da sentido a la virginidad: "Hay eunucos que han salido así del seno de la madre, otros que han llegado a ser por acción de los hombres y los hay que se han hecho eunucos a sí mismos por el Reino de los cielos" (Mt. 19, 12). En otro pasaje, a propósito de una discusión con los saduceos, afirma que los que permanecen vírgenes son una anticipación de las realidades futuras, cuando los hombres "ni se casarán, ni se darán en casamiento, sino que serán como ángeles en el cielo" (Mt. 22,30).

San Pablo, por su parte, habla de la virginidad cuando afirma que el tiempo se acaba y conviene el estado de la virginidad "a causa de la presente necesidad" (1 Cor. 7, 26-29). Desarrolla el simbolismo de la Iglesia virgen como esposa de Cristo en la carta a los cristianos de Corinto, puerto de mar y expuesto a todos los vicios, asegurando que esta Iglesia Particular ha sido desposada con Cristo y quiere presentarla al Esposo como una virgen pura e inmaculada (2 Cor. 11-12).

III. Exposición histórica.

La práctica de la virginidad en las comunidades primitivas tiene una conexión con el mismo Cristo como personaje histórico y fundamento doctrinal. En los Hechos de los Apóstoles aparecen las cuatro hijas del diácono Felipe que "como vírgenes tenían el don de la profecía" (He 21,8). Tenemos una serie de leyendas en las que los personajes están entregados a la práctica de la continencia y la virginidad. El hecho es significativo ya que la literatura de esta época quiere poner en conexión con los apóstoles el movimiento espiritual cristiano centrado en la virginidad.

A partir del siglo II la práctica se generaliza en las comunidades. Hay abundancia de textos de San Justino, Tertuliano, San Cipriano, Orígenes... Se citan más de mil vírgenes partidarias de Arrio cuando este sacerdote alejandrino predica sus ideas heréticas.

En España tenemos organizado el movimiento, al menos en la segunda mitad del siglo III, según deducimos de las disposiciones del Concilio de Elvira (a. 305), que impone severas penas a las vírgenes infieles a sus promesas.

En Roma se guarda el recuerdo de Inés a la cual se han dedicado dos basílicas. En Francia los parisinos honran a Santa Genoveva, noble virgen consagrada que

salvó a la ciudad del hambre y de la invasión. Podemos recordar a Marcelina, hermana de San Ambrosio, consagrada por el Papa Liberio en el año 352 en la basílica de San Pedro; a Irena, hermana del Papa Dámaso... Todas las cuales nos hablan de una tradición no interrumpida en la historia de la Iglesia.

IV. Reflexión teológica.

La virginidad es un carisma que el Espíritu concede a aquellos que Él ha elegido. Lo cual significa que es un don del que nadie puede apropiarse, sino que se otorga para la edificación del Cuerpo Místico de Cristo. Aunque se trata de una gratuidad, éste no será efectivo sin la colaboración del interesado. Gracia y libertad confluyen en un sujeto para que éste lo lleve a feliz término desarrollándolo para la construcción de la comunidad. Esta llamada lleva al elegido a esta forma especial del seguimiento de Cristo para cooperar en su obra de la redención del mundo.

Entre las características de esta vocación destacamos:

1. **Dios como valor absoluto y el Reino como dedicación de todas las energías.**- Jesús no fue un monje, ni un profesional ligado por unas normas preestablecidas. Asumió su condición celibataria en función del Reino que fue el objeto central de su trabajo. Éste está presente cuando la paz, la armonía de la creación y la justicia se van implantando en la tierra y, por consiguiente, la virginidad está en función de una nueva relación, impuesta por la filiación divina, la fraternidad universal de los hombres y la relación ecológica con la creación. Por consiguiente, para justificar la virginidad de Jesús no hay más razones que la implantación del Reino y la de ser un signo visible y una parábola de que Dios es el único valor absoluto.

2. **Formar una nueva familia, no basada en la sangre o en el eros, sino en la comunión.**- Jesús fue un celibatario, pero no un solitario. No fundó una familia fundamentada en el matrimonio, pero constituyó en torno a sí una comunidad de fe y de amor como modelo alternativo. Esta nueva familia está en función del Reino y será el fundamento de la extensión del nuevo Pueblo de Dios. Las relaciones estarán fundamentadas en “tener un sólo corazón” (He 4,32) y “ser todos del mismo sentir, con un mismo amor, un mismo espíritu y unos mismos sentimientos” (Fil 2,2). La capacidad y necesidad de amar inherente a la condición humana tiende, mediante la virginidad, a extender este amor a todos los seres, aunque con grados distintos de intensidad.

3. **Una revalorización del cuerpo en conexión con toda la creación.**- La virginidad debe llevar una nueva relación con las demás criaturas, al estilo de Francisco de Asís. Dice Max Scheler que este santo “es uno de los mayores escultores del alma y del espíritu en la historia europea” ya que consiguió vivir en su persona la síntesis del amor de Dios, el amor de los hombres y el de todos los seres de la creación. Mediante el cuerpo, el hombre debe llevar al mundo el mensaje del amor del Padre. La virginidad es el vehículo de esta nueva forma de relación. Su praxis supone un nuevo vínculo lleno de respeto hacia ella para eliminar todos los sínto-

mas de la cultura de la muerte y relanzar la cultura de la vida, del respeto y de la aceptación.

En los llamados consejos evangélicos la virginidad va unida a la pobreza y a la obediencia, lo cual supone la renuncia a todo afán de dominio, opresión o violencia para vivir una armonía ecológica, fruto de la aceptación de la obra de Dios.

V. Presencia en la liturgia.

El Orden de las Vírgenes no tiene regla ni constituciones y, por ello, se están redactando directorios diocesanos para su correcta administración. Su riqueza y originalidad está en la liturgia de la Consagración, que data del siglo IV y está inspirada en la celebración del matrimonio para resaltar el paralelismo y declarar a la virgen consagrada como Esposa de Cristo. El rico texto se debe probablemente el Papa San León. Ningún comentario puede suplir la riqueza del texto original que muestra una visión "feminista" del rol de la mujer en la vida cristiana. Entresacamos algunos párrafos:

"Te pedimos, Señor, que protejas con tu auxilio y guíes con tu luz a esta hija tuya que desea que tu bendición confirme y consagre su propósito... Líbrala del antiguo enemigo, más sutil en sus engaños con aquellas que tienen aspiraciones más altas... Que no la sorprenda nunca adormecida para empañar el brillo de su perfecta castidad, no sea que arrebate de esta virgen aquello que honra a la mujer casada... Que brille en ella, Señor, por el don de tu espíritu, una modestia prudente, una afabilidad juiciosa, una dulzura grave, una libertad casta; que sea ferviente en el amor y nada ame, fuera de Ti... Que sea digna de alabanza, pero no busque ser alabada; que te glorifique, Señor, por la santidad de su cuerpo y por la pureza de su espíritu; que por amor te tema y con amor te sirva... Que Tú seas su honor, su gozo, su deseo; encuentre en Ti descanso en la aflicción; consejo en la duda; fuerza en la debilidad; abundancia en la pobreza; alimento en el ayuno; remedio en la enfermedad.; Que en Ti, Señor, lo encuentre todo y sepa preferirte sobre todas las cosas".

Este precioso texto felizmente recuperado en la publicación del nuevo ritual el 31 de mayo de 1970 contiene la novedad que puede aplicarse a mujeres que viven en el mundo y no pertenecen a ninguna orden religiosa.

Las líneas más destacables de la liturgia de la consagración són:

1. **Propósito de seguir más de cerca a Cristo.**- Así lo manifiesta la aspirante colocando sus manos juntas entre las del obispo consagrante: "Recibe, Padre, mi propósito de guardar castidad perfecta y de seguir fielmente a Cristo; que, con la ayuda de Dios, lo que hoy prometo ante ti y ante el pueblo santo de Dios, lo cumpla fielmente en mi vida". (Ritual, nº 22).

2. **Son consagradas por el obispo diocesano.**- Es una de las características: ellas no se consagran, sino que son consagradas por el obispo, mediante la solemne oración consecratoria que el obispo pronuncia sobre ellas. Los concilios de Cartago (a. 390) y de Hipona (a. 393) recordaban que un sacerdote no puede consagrar a

una virgen y la última edición del Ritual (1984) dice que "otro obispo" puede ejercer el rito, de acuerdo con el obispo diocesano.

3. *Celebran desposorios místicos con Jesucristo.*- El eje del Ritual de Consagración consiste en la radicalidad de estas bodas. Así lo proclama la oración consecratoria que hemos recordado anteriormente.

4. *Se entregan al servicio de la Iglesia.*- La Iglesia es para la virgen consagrada su campo de acción. El servicio se centra en la Iglesia Particular y, a través de ella, se integra en la Iglesia Universal. El campo de acción preferente será el trabajo profesional, ya que el servicio eclesial no debe confundirse con el trabajo clerical. Por efecto de la consagración toda la persona está dedicada al servicio de la Iglesia y, por tanto, todas sus actividades serán servicio eclesial evangelizador.

VI. Legislación canónica.

El Código de Derecho Canónico les dedica el canon 604. En él se resume el carácter sponsal de esta vocación y su función eclesial, características de las cuales ya hemos hablado.

Tanto el canon, como la Exhortación Apostólica Postsinodal de Juan Pablo II, les da facilidades para asociarse, pero no resuelve el problema de la necesidad o conveniencia de la misma. De momento es un tema pendiente para futuros congresos o reuniones.

Hemos intentado ofrecer un material de divulgación de este carisma que está renaciendo en la Iglesia. Nuestra gratitud al Espíritu que sigue suscitando formas antiguas y nuevas del seguimiento radical de Cristo y nuestra felicitación cordial a las elegidas para ser testigos en el mundo de las realidades futuras.

Elevamos nuestra plegaria por la perseverancia de las que han entregado su cuerpo a Cristo y a la difusión de su Reino.

Terminamos con las palabras del Papa, que resumen el objeto de esta publicación: "Consagradas por el obispo diocesano, asumen un vínculo especial con la Iglesia, a cuyo servicio se dedican, aun permaneciendo en el mundo. Solas o asociadas constituyen una especial imagen escatológica de la Esposa celeste y de la vida futura, cuando finalmente la Iglesia viva en plenitud el amor de Cristo esposo" (VC, 7).

Fr. Sebastià Taberner, TOR.

Director del Secretariado

Obispos-Superiores Mayores.

EL SANTUARIO DE LA VIRGEN DE MONTE TORO ENTRE LOS MEGALITOS DE LA ISLA DE MENORCA

Las corrientes marinas del Golfo de León embisten y socavan los acantilados septentrionales de la isla. La Tramontana hace que estén inclinados los olivos silvestres, que extienden sus profundas raíces entre piedra y piedra en su tortuosa búsqueda de un hilillo de humedad subterránea, en medio de los campos poblados de monumentos megalíticos. Da la impresión de que uno se encuentra en un museo prehistórico al aire libre.

Menorca es la segunda, en extensión, de las islas Baleares. Su nombre más antiguo es probablemente el de Nura, o sea, isla del fuego, que le dieron los fenicios, los más antiguos navegantes, quienes, en sus viajes hacia Tarsis, experimentaban curiosidad en relación con las fogatas que veían brillar sobre las colinas de la isla. Después los griegos, y concretamente los focenses, que, como comerciantes, navegaban hacia sus emporios de Marsella y Niza, la designaron con el nombre de Melussa, derivado de “melon”, ganado menor, bien sea oveja o cabra. Finalmente los romanos, que la conquistaron el 131 a. de C. la llamaron Balearis minor o Minorica. El nombre de Baleares, que hace referencia tanto al conjunto de islas como a sus habitantes, deriva del hecho de que éstos eran considerados como los más expertos lanzadores de piedras por medio de hondas. Ellos actuaron como honderos de los ejércitos cartagineses, y después también de las legiones romanas. Cuenta Diodoro Sículo que los niños, para poder comer debían derribar con la honda el pan que sus padres colocaban en el extremo superior de un poste. El mismo Diodoro atribuye otro nombre a estas islas, el de Gimnesias, derivado del término griego “gymnos”, que significa “desnudo”. El motivo de tal denominación obedece a que sus habitantes andaban desnudos durante la mayor parte del año. Igualmente Anneo Floro describe la extraordinaria habilidad de los baleares para lanzar nubes de piedras contra las naves romanas.

La época que precede a la llegada de cartagineses y romanos corresponde a la prehistoria y se puede dividir en tres periodos: el pre-talayótico que va desde el siglo V al siglo II a. de C., cuyos monumentos son unos centenares de cavernas, las “coves”, así como algunos dólmenes (cinco por lo menos). El segundo periodo, el más importante, es el talayótico, que va desde el año 1600 al 800 a. de C. El postalayótico se extiende desde el 800 al 200 a. de C. ¿Qué es lo que caracteriza esta forma de cultura, que deriva del Oriente Mediterráneo y es semejante a la de Cerdeña, Sicilia y Malta? Los naturales del país han salido ya de las cavernas y habitan en casas construidas en el campo, fabricadas con madera y cubiertas con entramados de hojas. Se agrupan en poblados protegidos con murallas y torres. Estas torres se designan ahora con el nombre de “talayots”, palabra heredada del tiempo de la dominación árabe y que deriva de “atalaiy”, que en árabe significa centinela. El escritor Anneo Floro había denominado “tumuli” a dichas torres. Se parecen bastante a los “nuraghi” de Cerdeña y siempre han suscitado la curiosidad de quie-

nes se dedican al estudio de la prehistoria. Existen unos trescientos talayots y todos datan de entre los años 1300 y 800 a. de C. Esta fecha corresponde a la llegada de los celtas y al declinar de la cultura talayótica. Uno de los talayots más importantes es el de Torelló que se halla junto a la cabecera de la pista del Aeropuerto de Mahón. El más impresionante, sin embargo, es el de Trepucó. Junto a los talayots, cuya finalidad es la vigilancia y defensa, se encuentran a menudo las taulas, impresionantes megalitos formados por dos bloques de piedra, uno vertical y otro horizontal apoyado transversalmente sobre el primero. A su alrededor se levantan unas estelas dispuestas en forma de círculo, de un modo algo semejante al monumental conjunto de Stonehenge. No cabe duda de que la finalidad de las taulas y su entorno es de orden ritual. Además de la estación de Trepucó, son interesantes la de Torralba, Talatí de Dalt y Torre d'en Galmés. Finalmente existen, aunque en menor número unos monumentos sepulcrales llamados navetas, que tienen forma de nave y son muy posteriores a los dólmenes.

En consecuencia, siguiendo un orden cronológico, tenemos las cuevas trogloditas junto con algún dolmen y algún hipogeo, los talayots con las taulas y navetas, y finalmente la desaparición de estas culturas y la llegada de los conquistadores, que son primero los cartagineses y después los romanos. El cónsul Quinto Cecilio Metello, acabada la conquista de las islas, fue recibido triunfalmente en Roma el año 123 a. de C. y recibió el "cognomen" triunfal de "Balearicus". La romanización de la isla se desarrolló al menos durante cuatro siglos. En tiempo de Vespasiano, junto al puerto mayor y más protegido de la isla se estableció un municipio romano, el "Municipium Flavianum Magontanum" (la actual ciudad de Mahón), dependiente de Tarragona, la capital de la "Hispania Citerior".

Se remonta probablemente al siglo II la primera evangelización de la isla, atestiguada por algunas basílicas paleocristianas, como la de Son Bou, la de Es Fornàs de Torelló y la de Es Cap des Port de Fornells, descubiertas en las excavaciones de los años cincuenta. El primer testimonio escrito es una "carta encíclica" del obispo de Menorca Severo, del año 417. Severo era quizá amigo y discípulo de San Agustín; ciertamente asimiló bien su pensamiento. Entretanto los vándalos habían ocupado la isla y habían comenzado a perseguir a los cristianos fieles al concilio de Nicea.

Son conocidas las peripecias del obispo de Menorca Macario, que fue obligado a trasladarse a Cartago para justificarse ante el arriano Hunerico, rey de los vándalos. No regresó jamás a la isla y, desde entonces, Menorca ya no tuvo obispos para el año 1795. La dominación de los vándalos acabó en el año 533, por obra de Belisario, cuando Menorca pasó al dominio bizantino.

Hacia finales del siglo VII llegaron a España los árabes, quienes bajo el impulso expansionista del Islam ocuparon casi toda la península ibérica. Durante más de dos siglos Menorca no quedó ocupada formalmente, sino sólo sujeta a constantes incursiones y saqueos. Solamente a principios del siglo X fue incorporada al poderoso califato de Córdoba. La población romana de Jamma (actualmente Ciutade-

lla) se transformó en Medina Minurka. El 17 de enero de 1287 Alfonso III de Aragón venció a los moros y los expulsó definitivamente de la isla. En 1298 ésta, en virtud del tratado de Anagni, pasó a formar parte de la corona del rey de Mallorca. En 1343, extinguida la casa real mallorquina, Menorca pasó al dominio aragonés, y posteriormente al de las coronas reunidas de Aragón y Castilla, hasta el tiempo de las guerras de sucesión, en que cayó bajo el dominio inglés, que duró desde 1708 hasta 1802, con sólo dos interrupciones: un breve dominio francés (1756-1763) y uno español (1781-1798). En 1802 retornó definitivamente a España. Entre tanto el 23 de julio de 1795 Pío VI había restaurado la diócesis de Menorca, y desde 1798 los obispos de Menorca han residido en Ciutadella, la antigua Jammónna, la medina Minurka de los árabes. El patrono de la diócesis y de la isla es San Antonio Abad, por motivo de que en el día de su festividad, el 17 de enero de 1287, tuvo lugar la batalla que lanzó definitivamente fuera de la isla a los moros.

Pero la devoción más viva de los menorquines es sin duda la que profesan a la Virgen de Monte Toro. El santuario se halla en la cumbre de Monte Toro, en el centro de la isla, a 358 metros de altitud. El nombre es de origen árabe "Al-Tor", que significa el lugar de mayor altura. Posteriormente la leyenda lo confundió con la denominación del toro, animal de gran importancia en la vida y en la cultura de los españoles. Cuenta la leyenda que un fraile de la orden de la Merced (surgida en Barcelona a principios del siglo XIII para la redención de los esclavos cristianos del Magreb), del convento de Llinaritz, tuvo en sueños la visión de un fuego, como una estrella, que descendía sobre la montaña del Toro. Se organizó una procesión, con gran pavor a causa de un toro salvaje que moraba en el monte. Apenas iniciada la procesión el toro salvaje se presentó ante los frailes, quienes, después de unos instantes de desconcierto, siguieron al animal que les sirvió de guía hasta la cumbre, donde fue encontrada la imagen —una pequeña estatua de tres palmos de altura— de la Virgen, ante la cual el toro se postró doblando las rodillas. Desde entonces la devoción no se ha visto nunca interrumpida.

Obviamente sólo merece atención el núcleo de la leyenda, despojado de elementos fantásticos, o sea, el hecho de que el inicio del culto a la Virgen se debe a la orden de la Merced y concretamente en aquel siglo marcado por el hecho de haber quedado la isla liberada del yugo islámico. El monte se encuentra a mitad de camino entre Mahón y Ciutadella. Se llega a él por caminos bordeados por campos en los que se halla diseminada una multitud de piedras, piedras en desorden, piedras acumuladas formando paredes, y algunas piedras mayores, como son las de los monumentos megalíticos. Las amapolas y los cardos ofrecen sobre el verde de los campos pinceladas de rojo y de violeta.

Pequeños rebaños de vacas moteadas pacen tranquilamente o reposan a la sombra de olivos silvestres o de algún pino. Cuando se sube a la montaña uno tiene la impresión de hallarse en el monte Tabor y de ver hacia abajo la llanura de Esdreión con los estanques de agua en medio de la vegetación, y como si esto no fuera suficiente, una cadena de colinas viene aún a recordar los montes de Galilea. A

propósito del Tabor cabe señalar aún otro detalle curioso. En un documento del 1300, llamado "el Pariatge", de Jaime II de Mallorca la iglesia de Monte Toro es llamada de San Salvador, igual que otras iglesias de Mallorca dedicadas a la Virgen y situadas en una altura. Resulta evidente la alusión al Tabor por razón de la transfiguración del Salvador. Otro elemento significativo es el culto a San Miguel, antiquísimo, puesto que se remonta a los orígenes mismos de la devoción a la Virgen de Monte Toro. Un religioso agustino del siglo XVII refiriéndose a la leyenda del toro que guardaba y protegía la imagen de la Virgen, la pone en relación con la tradición del monte Gárgano, que afirma que San Miguel se apareció allí bajo la forma de un toro. Los agustinos custodiaron el santuario desde el 13 de febrero de 1595 hasta la supresión de las órdenes religiosas en 1835. Desde entonces fueron los obispos de Ciutadella quienes se preocuparon de mantener viva la devoción. En 1908 recuperaron del Estado las construcciones inmediatas al santuario y en 1932 fue inaugurada la Casa de Ejercicios Espirituales. En 1936, durante la guerra civil, el santuario fue saqueado y la venerada imagen de la Virgen fue lanzada a las llamas, junto con los ornamentos de la iglesia, pero fue hábilmente sacada del fuego por el guardián Juan Albalat. En 1941 se hizo cargo del santuario una comunidad de ermitaños, sustituidos más tarde por otra de religiosas Franciscanas de la Misericordia. El 12 de septiembre de 1943 la imagen de la Virgen fue solemnemente coronada de manos del Obispo, por delegación de Pío XII. En 1961 Juan XXIII determinó la fecha del 8 de mayo para la festividad litúrgica de Ntra. Sra. del Toro, con misa y oficio propios.

Desde este Tabor Baleárico, punto elevado de orientación, no sólo en sentido físico y guerrero, como se narra en la relación del viaje de Pedro III de Aragón desde Sicilia a Cataluña, sino sobre todo en sentido espiritual, fue probablemente de donde saltó la centella de fe que ha obrado la perfecta liberación de la isla. Aquellos fuegos que brillaban durante la noche sobre la Nura de los fenicios, volvieron a brillar con más fulgor que nunca. Esta centella de fe retorna a la vida las piedras misteriosas de los talayots y de las taulas, inmóviles en medio de los círculos de piedra orientados hacia el sol naciente, entre los dólmenes y las cuevas que restituirán un día a aquel otro "Sol naciente", que es Cristo, sus muertos a fin de que se los lleve consigo en su Resurrección.

Este artículo fue publicado en "L'Osservatore Romano" el pasado 26 de enero. La traducción al castellano ha sido realizada por Guillermo Pons Pons.

